

6. NAPIREND

Ikt.szám: 5064-7/2026.

ELŐTERJESZTÉS

**Inárcs Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testületének
2026. június 24-én 16⁰⁰ órai kezdettel tartandó nyilvános ülésére**

Tárgy:	Helyi Esélyegyenlőségi Program 2026-2031 elfogadása
Előterjesztő:	Szuróczki Csaba polgármester
Az előterjesztés készítője:	Stöckler Virág igazgatási ügyintéző
Előterjesztés tartalma:	Határozati javaslatok
Szavazás módja:	Egyszerű többség
Megtárgyalja:	Településfejlesztési Bizottság, Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

Tisztelt Képviselő-testület!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény rendelkezései alapján a község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata ötévente, öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot (HEP) fogad el.

A HEP megalkotásának, felülvizsgálatának szempontrendszerére vonatkozó, a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (VI.5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához nyújt részletes szakmai útmutatást.

A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását kétévente át kell tekinteni, az áttekintés alapján - szükség esetén - a Programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet (IT) az új helyzetnek megfelelően kell módosítani. Településünket érintően egy új HEP megalkotására van szükség a 2026-2031-es időszakra.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll.

A helyzetelemzésben meg kell határozni a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők teljes lakossághoz viszonyított képzettségi, lakhatási, foglalkoztatási, egészségi, szociális és területi mutatóit, a település esélyegyenlőségi problémáit.

A jelenleg hatályban lévő HEP adattartalma azért is tér el a most készülő munkaanyagtól, mert időközben a jogszabályok változtak, új nemzetközi egyezmények és stratégiák kerültek megalkotásra, valamint a törvényben meghatározott célcsoportok esélyegyenlőségi mutatói is más irányt mutatnak. Különösen a nők esetében, ahol a kisgyermekes édesanyák munkába állásának esélyei kedvezően alakultak, hiszen a munkaidő- és helyszín is rugalmasabb a korábbi járványhelyzetet követően, valamint a nők bérezésében is javulás mutatkozott, nem érzékelhető olyan nagymértékben a nemek közti különbség ebben a tekintetben.

A HEP végleges állapotának jelenlegi benyújtását megelőzte a HEP fórum, amelyre a településen szakfeladatot ellátó munkatársak kerültek meghívásra, beleértve a teljes képviselő-testületet. Így lehetőséget biztosítottunk arra az érintett intézményeknek és szervezeteknek, hogy az esélyegyenlőségi szempontokat megvizsgálva a saját szakterületüket illetően véleményt formálhassanak és javaslatokat tehessenek. Egy írásos észrevétel érkezett a Mozgáskorlátozottak Inárcsi Egyesületének elnökétől a járdák kiépítésével kapcsolatban, valamint a HEP Fórumon szóbeli ajánlás formájában a szociális bérlakások kiépítésével kapcsolatban.

Mindkét javaslat beépítésre került az Intézkedési Terv érintett célcsoportjának megvalósítandó feladatai közé.

Fentiek alapján kérem, hogy a Képviselő-testület tárgyalja meg és fogadja el Inárcs Nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának és Intézkedési Tervének megalkotásáról szóló határozati javaslatát!

Inárcs, 2026. június 17.

ATÁROZATI JAVASLAT

Inárcs Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testületének .../2026. (VI.24.) Kt. határozata

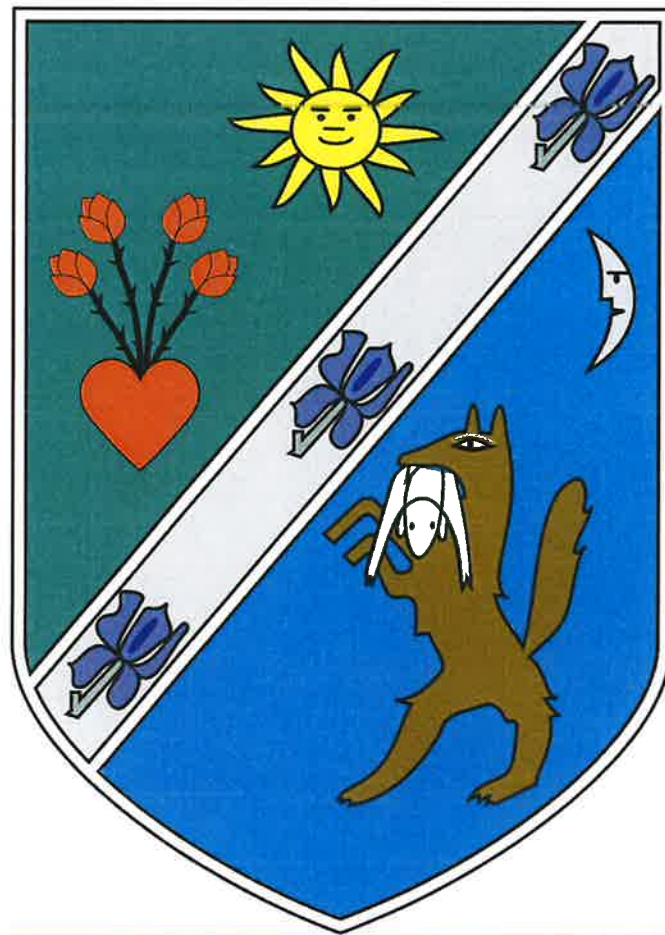
Inárcs Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testülete Inárcs 2026-2031 időszakára vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját és Intézkedési Tervét elfogadja.

Felelős: Szuróczki Csaba polgármester

Határidő: azonnal

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Inárcs Nagyközség Önkormányzata

2026-2031

<u>Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....</u>	<u>5</u>
<u>Bevezetés</u>	<u>5</u>
<u>A település bemutatása</u>	<u>5</u>
<u>Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai</u>	<u>13</u>
<u>A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....</u>	<u>15</u>
<u>1. Jogszabályi háttér bemutatása.....</u>	<u>15</u>
<u>2. Stratégiai környezet bemutatása.....</u>	<u>1612</u>
<u>3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége</u>	<u>26</u>
<u>4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység</u>	<u>5446</u>
<u>5. A nők helyzete, esélyegyenlősége</u>	<u>7668</u>
<u>6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége</u>	<u>8374</u>
<u>7. A fogyatékos személyek helyzete, esélyegyenlősége</u>	<u>9382</u>
<u>8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....</u>	<u>10190</u>
<u>9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága</u>	<u>10292</u>
<u>10. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....</u>	<u>10492</u>
<u>10.1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....</u>	<u>10492</u>
<u>10.3. Megvalósítás</u>	<u>121400</u>
<u>10.3.1 A megvalósítás előkészítése</u>	<u>121400</u>
<u>10.3.2 A megvalósítás folyamata.....</u>	<u>121400</u>
<u>10.3.3 Monitoring és visszacsatolás.....</u>	<u>123402</u>
<u>10.3.4 Nyilvánosság</u>	<u>123402</u>
<u>10.3.5 Kötelezettségek és felelősség.....</u>	<u>124103</u>
<u>10.3.6 Érvényesülés, módosítás</u>	<u>125404</u>
<u>10.4. Elfogadás módja és dátuma.....</u>	<u>125404</u>
<u>Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....</u>	<u>3</u>
<u>Bevezetés</u>	<u>3</u>
<u>A település bemutatása</u>	<u>3</u>
<u>Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai</u>	<u>11</u>
<u>A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....</u>	<u>12</u>
<u>1. Jogszabályi háttér bemutatása.....</u>	<u>12</u>
<u>2. Stratégiai környezet bemutatása.....</u>	<u>13</u>
<u>3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége</u>	<u>24</u>
<u>4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység</u>	<u>50</u>
<u>5. A nők helyzete, esélyegyenlősége</u>	<u>72</u>

<u>6. Az idők helyzete, esélyegyenlősége</u>	78
<u>7. A fogyatékos személyek helyzete, esélyegyenlősége</u>	87
<u>8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása</u>	95
<u>9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága</u>	96
<u>10. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP-IT)</u>	98
<u>10.1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése</u>	98
<u>10.3. Megvalósítás</u>	100
<u>10.3.1 A megvalósítás előkészítése</u>	100
<u>10.3.2 A megvalósítás folyamata</u>	100
<u>10.3.3 Monitoring és visszaesetolás</u>	102
<u>10.3.4 Nyilvánosság</u>	102
<u>10.3.5 Kötelezettségek és felelőség</u>	103
<u>10.3.6 Érvényesülés, módosítás</u>	104
<u>10.4. Elfogadás módja és dátuma</u>	104

Bevezetés

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel (Ebkvtv.), a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja alapján kiadott, 2021. július 1-től hatályos, a Belügyminisztérium által készített „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentummal Inárcs Nagyközség Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjában (HEP) rögzíti az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében szükséges helyi feladatokat és intézkedéseket.

Az önkormányzat az Ebkvtv. 31. § (2) bekezdése alapján a HEP-et összehangolja az esélyegyenlőséget érintő más önkormányzati dokumentumokkal, továbbá a program elkészítése és felülvizsgálata során bevonja a helyi partnereket, különösen a köznevelési intézmények állami és nem állami fenntartóit, valamint más releváns intézményeket és szervezeteket.

A település bemutatása

Inárcs Pest vármegyében, a Budapest déli agglomerációjában helyezkedik el. A település kedvező földrajzi adottságokkal rendelkezik: közvetlen közelében halad az M5 autópálya, amely gyors összeköttetést biztosít a fővárossal, valamint az ország déli régióival.

Inárcs a Dabasi járás része, amelynek központja Dabas város. A térség településszerkezete jellemzően kistelepülésekből és kisebb városokból áll, amelyek gazdasági és társadalmi szempontból szorosan kapcsolódnak egymáshoz.

A település jó közlekedési adottságokkal rendelkezik, ami elősegíti a munkaerő mobilitását és a szolgáltatások elérhetőségét. Budapest közelsége miatt sok lakos ingázik a fővárosba, ugyanakkor a környező települések – például Dabas, Újhartyán, Ócsa vagy Gyál – szintén fontos szerepet töltenek be a helyi foglalkoztatás és szolgáltatások biztosításában.

Inárcs lakosság száma az elmúlt években enyhén növekvő tendenciát mutat, amely részben a főváros közelségének és a kedvező lakhatási feltételeknek köszönhető. A népesség összetétele vegyes: jelen vannak a fiatal családok, az aktív korú lakosság, valamint az idősebb korosztály is.

A térségben jellemző az ingázás, ami hatással van a helyi közösségi életre és a szolgáltatások igénybevételére. A lakosság egy része helyben vagy a közeli ipari, mezőgazdasági és szolgáltató szektorban dolgozik.

A település gazdaságát elsősorban a kis- és középvállalkozások, valamint a mezőgazdasági tevékenységek határozzák meg. A közeli városok ipari és kereskedelmi lehetőségei kiegészítik a helyi gazdaságot.

Az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ellátás) helyben és a környező településeken is elérhetők, bár bizonyos speciális szolgáltatások esetében a lakosság a főváros intézményeire támaszkodik.

A lakosok számára elérhető két házi orvosi praxis, melyek közül az egyik a gyermekorvosi ellátást is biztosítja. A súlyosabb vagy szakorvosi kezelést igénylő esetekben a lakosok a Dabason található egészségügyi intézményeket vehetik igénybe, illetve a főváros közelsége biztosítja a kórházi ellátás elérhetőségét.

A településen a fogorvosi szolgáltatást egy fogorvos biztosítja az itt élők számára.

Az itt élők egészségügyi helyzetét segíti elő a helyi gyógyszerár működése, mely lehetővé teszi a betegek azonnali gyógyszerhez jutását.

Inárcs és térsége társadalmi szempontból heterogén képet mutat. Megjelennek a vidéki térségekre jellemző kihívások, mint például:

- a hátrányos helyzetű csoportok jelenléte,
- a munkanélküliség vagy alulfoglalkoztatottság bizonyos rétegekben,
- az alacsony jövedelmű háztartások aránya,
- valamint a közszolgáltatásokhoz való egyenlőtlen hozzáférés.

Ugyanakkor a főváros közelsége lehetőséget is jelent: javítja a foglalkoztatási esélyeket, az oktatáshoz és egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést, valamint a társadalmi mobilitást.

A település egyik büszkesége a modern felszereltségű Inárcsi Típegő Bölcsőde, amely a megnyitása óta maximális kihasználtsággal működik. A bölcsőde nemcsak felszereltsége, hanem kiváló szakmai programja és annak gyakorlati megvalósulása miatt is népszerű a térségben. A Boglárka Néphagyományőrző Óvoda és Konyha három telephelyen fogadja az óvodáskorú gyermekeket. A Tolnay Lajos Általános Iskola biztosítja az általános iskolai tanulók alapszintű oktatását és nevelését, az alsó és felső tagozat külön épületben található.

A régióhoz tartozó kisvárosokban öt középiskola várja a diákokat, akik a fővárosi intézményeket is könnyen elérik a gyakori busz- és vonatjárat segítségével.

A település lakói számára ~~szupermarketek~~, helyi boltok és termelői piac biztosítják a mindennapi ellátást. Helyben elérhető az MBH bankfiók, postai szolgáltatás, amelyek a pénzügyi és hivatalos ügyek intézését teszik lehetővé.

-A településen működik a Zrumeckzy Dezső Művelődési Ház és Könyvtár, amely lehetőséget ad rendezvények, klubok és helyi programok szervezésére, valamint az olvasni szerető közönség igényeit szolgálja ki.

A nagyközség közműrendszere teljes (gáz-, ivóvíz-, közüzemi csatorna-, szелеktiv hulladék – és zöldhulladék) digitális telefon-, kábeltévé-hálózat, szélessávú internet, kommunális hulladékszállítás). Helyben gyakorolhatják vallásukat a katolikusok, reformátusok, evangélikusok és a pünkösdi gyülekezet tagjai is.

Sportpálya, játszótérek, Ifjúsági Kondipark, Kézilabdacsarnok és kisebb rekreációs terület biztosítja a szabadidős és sportolási lehetőségeket.

Így a sportolni vágyók is megtalálják itt számításait, hiszen a küzdősportok mellett a labdarúgás, illetve a kézilabda világával is egészen korán megismerkedhetnek az ez irányban érdeklődők.

Inárcs kedvező lehetőséget kínál a befektetőknek is. Az autópálya mentén számos terület alkalmas ipari parkok, logisztikai központok és feldolgozóüzemek alapítására.

Inárcs rendezett, biztonságos nagyközség. Saját és közvetlen környékének lehetőségeivel elérhető, emberi közeget kínál lakosainak és a vállalkozóknak, egyúttal a 21. század követelményeinek és elvárásainak is megfelel.

A kedvező helyen fekvő település vonzerejét bizonyítja, hogy az elmúlt másfél évtized során több mint ezer – többnyire a fővárosi lakótelepekből származó – ember választotta lakóhelyének, és az előrejelzések szerint ez a trend a továbbiakban is folytatódni fog. Az M5-ös autópálya sávjában a település ugyanakkor olyan területekkel is rendelkezik, melyek kiválóan alkalmasak logisztikai központok létrehozására és a környezetet nem károsító gazdasági tevékenységek folytatására.

A lakóövezetet értékes természeti környezet veszi körül, határához tartozik az Ócsai Tájvédelmi Körzet területének harmada. Az inárcsi rész az Ócsai Tájvédelmi Körzet egyik legértékesebb természetközeli egysége, ahol ősi lápvidék maradványai találhatóak, ritka és veszélyeztetett fajok élnek és kiemelt természetvédelmi munka zajlik.

Az ehhez tartozó láprét védett flórája a vasúttól nyugatra, az autópályától keletre fekvő Pótharasztpuszta erdeinek, futóhomokos dűnéi kiváló lehetőséget biztosítanak a helyi lakosság rekreációjára.

Az Inárcsi Nagycsaládosok Szeretet Egyesületének itt kiépült tábora egyúttal kitűnő lehetőségeket kínál a kirándulóknak, a táborozóknak, az egyházi csoportok találkozóinak és a hátrányos helyzetű családok szabadidő eltöltésének.

Inárcs az utóbbi évtizedben nagyon népszerű esküvői helyszínné vált a Budapest közeli, mégis természet közeli adottságai miatt. A Bagolyvár, a Bodrogi Kúria, a Flow Hotel, a Levendulás, a Kelet-Európai Misszió és a Viktória Fogadó nemcsak esküvői szertartások megtartására alkalmasak, rekreációs célt is szolgálnak, valamint munkalehetőséget kínálnak a helyiek számára.

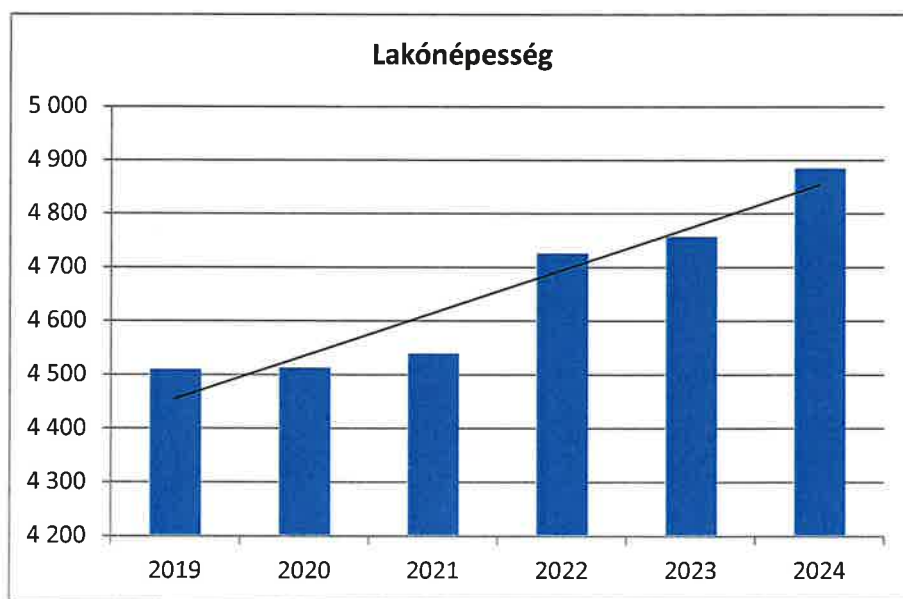
Összegzésként megállapíthatjuk, hogy helyi gazdasági és turisztikai szerepet tölt be ez a szolgáltatás, hiszen vendégek érkeznek a térségbe, ezáltal növelik a szállás- és vendéglátóipar bevételeit, valamint erősítik Inárcs turisztikai vonzerejét.

A népesség alakulása

Inárcs lakosainak helyzetének vizsgálatához elengedhetetlen a népesség alakulásának ismerete. A következő táblázat és az alatta látható grafikon az elmúlt évek lakosságszámát mutatja. Látható, hogy 2019 és 2021 között közel azonos a népességszám. A 2022. évtől viszont jelentős emelkedést mutat a lakosságszám és ez a jelenlegi állapotra is vonatkozik.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén (TS001)		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2019	4 510	bázis év
2020	4 513	100,07%
2021	4 539	100,58%
2022	4 726	104,12%
2023	4 757	100,66%
2024	4 885	102,69%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

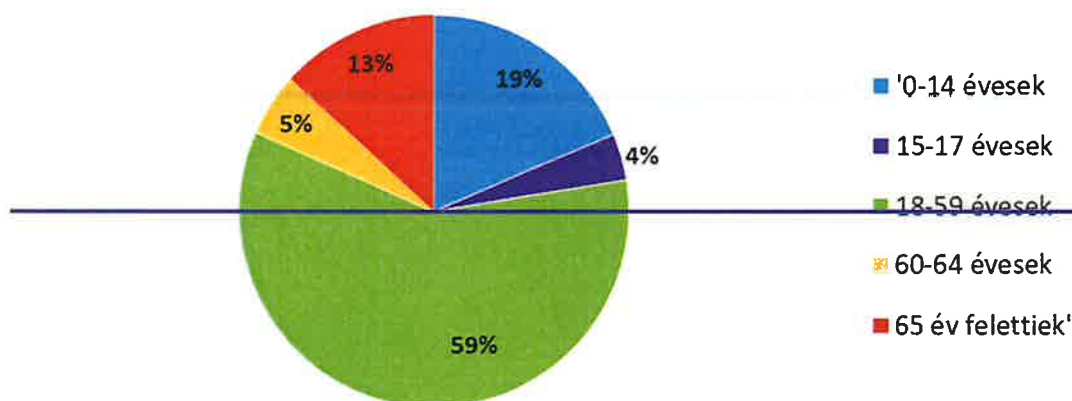

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2022)

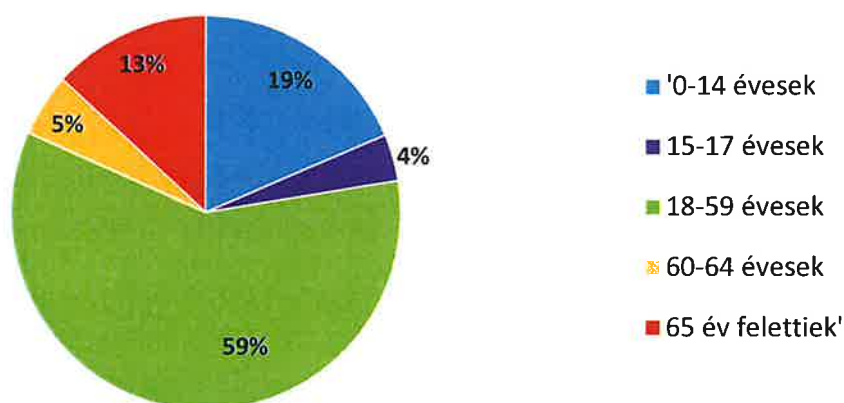
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 421	2 529	4950	48,91%	51,09%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			205	4,14%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	450	394	844	9,09%	7,96%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	93	60	153	1,88%	1,21%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 433	1 430	2863	28,95%	28,89%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	125	127	252	2,53%	2,57%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	320	518	838	6,46%	10,46%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

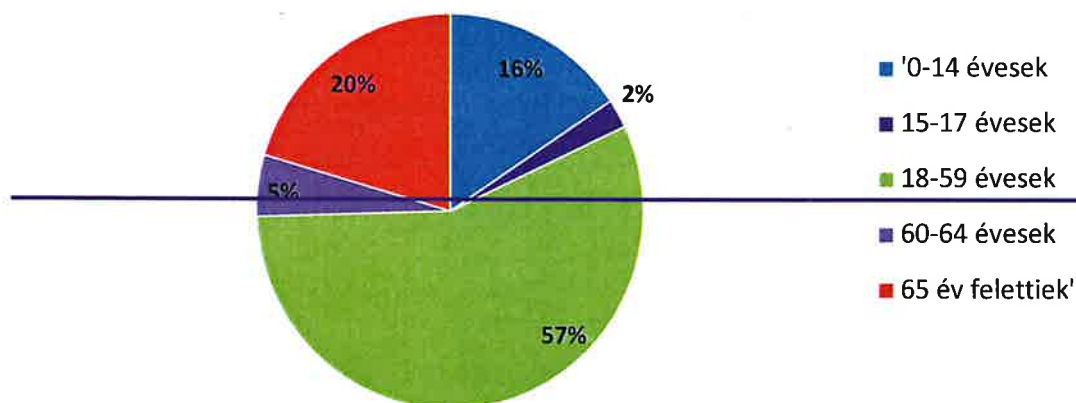
Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

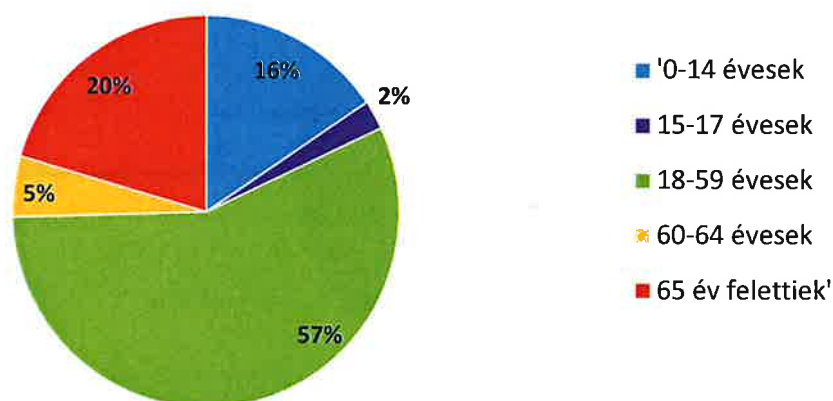
Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása (TS005)

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

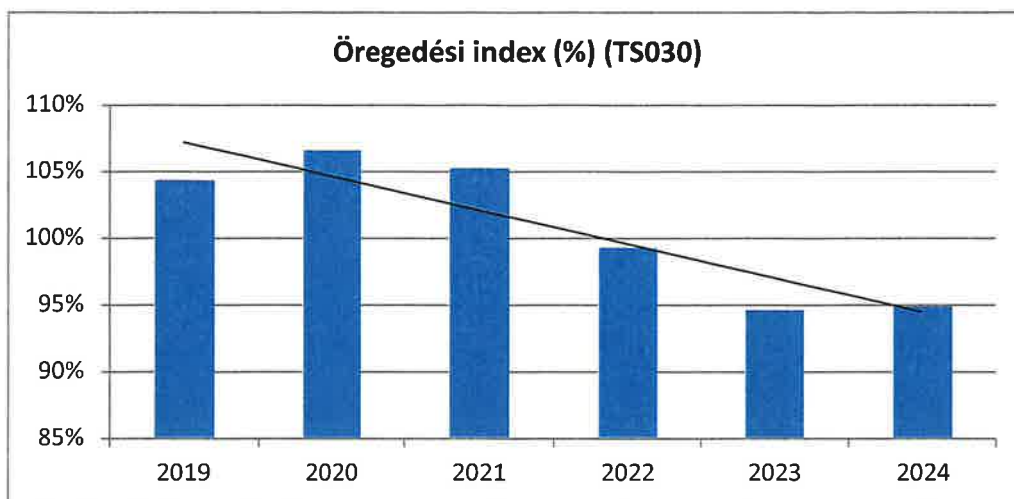
Állandó népesség - nők életkori megoszlása (TS007)

A 2. számú tábla a 2022-es népszámlálási adatokból nyújt információt.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026-férfi 65+ és TS 028-nő 65+ összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010-férfi 0-14 és TS 012-nő 0-14 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2019	788	755	104,37%
2020	808	758	106,60%
2021	821	780	105,26%
2022	838	844	99,29%
2023	830	877	94,64%
2024	846	891	94,95%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

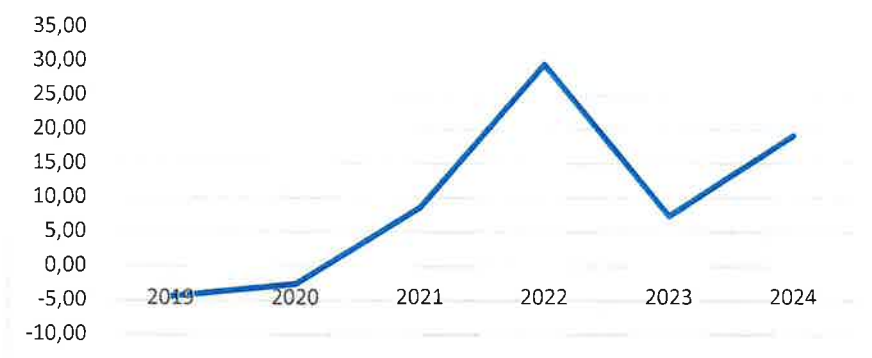

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2019	-4,43
2020	-2,66
2021	8,62
2022	29,57
2023	7,38
2024	19,08

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000
állandó lakosra vetített száma (fő)**

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2019	0,66
2020	0,22
2021	-2,87
2022	5,18
2023	0,63
2024	1,45

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

**Az élve születések és halálozások különbségének
1000 lakosra vetített száma (fő)**

A település népességszerkezete 2022-től jelentősen változott, hiszen az addig tartó idősödési arány megfordult és a gyermekkorúak száma megelőzte a 65 év felettiekét. Ez valószínűleg összefüggésben van a népességszám emelkedésével, ami a kisgyermekes családok beköltözésével változott ilyen irányban. A természetes szaporodás minden a 2021-es év kivételével pozitív irányú volt, hiszen a születések száma tartósan meghaladta a halálozásokét. A belföldi vándorlási egyenleg szintén a 2022-es évtől mutat változást, mert a beköltözők száma jelentősen meghaladta az elköltözők számát. Az állandó népesség összetételében a férfiak 60 éves kor felett többségben vannak, 65 év felett viszont jelentős különbség mutatható ki a nők javára.

Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Inárcs település Önkormányzata a HEP elfogadásával érvényesíteni kívánja különösen a HEP részét alkotó helyzetelemzés (HEP HE) és az intézkedési terv (HEP IT)¹ által:

- diszkriminációmentességet,²
- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,³
- a közösségi közlekedéshez, és közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,⁴
- a szegregációmentességet, különösen a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.⁵

¹ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (1) bek.

² 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. ab) pont.

³ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 5 § (1) bek. e) pont.

⁴ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. bb) pont.

⁵ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. b), ba), ca) pont.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok, HEP-ek célja különösen az önkormányzási képesség terén a helyi jogalkotási folyamat eredményesebbé tétele, s ehhez kapcsolódóan a partnerség erősítése, továbbá az önkormányzat által ellátott igazgatási szolgáltatások megszervezésének finomhangolása, a társadalmi kohézió erősítése, a fejlesztési forrásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, valamint a tervezési eszköztár bővítése. A kialakult gyakorlattal ellentétben – mely gyakran öt célcsoportot említ – a cél különösen hat célcsoport, a mélyszegénységben élők, romák, a gyermekek, a nők, az idősek és az akadályozottak esélyeinek javítását célozza minden településen. Valójában számolni kell a tanyán élő, és több hátránnyal egyidejűleg érintett célcsoport tagjaival is. Összességében elmondható, hogy a védelemnek és az esélyek biztosításának a kevesebb lehetőséggel rendelkező személyek helyzetének javítását nagyobb intenzitással kell szolgálnia, mint másokét. A HEP-ek létrehozhatják egy egységes a minisztérium számára hasznosítható értékelési rendszert is az egyes HEP-ek összehasonlíthatósága által, különösen akkor, ha az önkormányzatok a HEP-ek tartalmi kereteit nem változtatják meg. „Annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok (tartósan rászoruló - romák, gyerekek, idősek, nők, fogyatékkal élő) helyzetének változása és problémáik kezelése érdekében tett intézkedések országos szinten is nyomon követhetőek legyenek, a programokat a települési önkormányzatok egységes elvek mentén kell, hogy elkészítsék.”⁶

A HEP-ek alkalmat és lehetőséget teremtenek helyi együttműködések generálására, és elősegíthetik az önkormányzatok közötti megállapodások megkötését is. A HEP-ek kimondott célja a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és más felzárkóztató programok érvényre juttatása statisztikai adatok és a mentorok személyes támogatása által is.⁷

A HEP helyzetelemző részének céljai:

Elsődleges cél figyelembe venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.⁸ E mellett fontos a célcsoportokba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További cél meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak.

A HEP IT céljai:

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza. Cél a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.⁹ További cél meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozható meg annak az együttműködési rendszernek a felállítása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

⁶ MAGYAR NEMZETI TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁSI STRATÉGIA (MNTFS) II. TARTÓSAN RÁSZORULÓK – SZEGÉNY CSALÁDBAN ÉLŐ GYERMEKEK –ROMÁK (2011–2020) Frissített változat. p. 119.

⁷ MAKKOS Nándor: Nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. pp 36-40 (2022).

⁸ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (4) bek.

⁹ Alaptörvény XV. cikk. (4) bek., 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (3-4) bek.

A HEP jelentősége:

Az esélyegyenlőség széles körben elfogadott érték, de annak értelmezései között jelentős különbségek vannak. Az esélyteremtés konkrét társadalmi, politikai és jogi kiváltságra, érdemen alapuló elvekre, valamint a tágabb, az egyén életminőségét figyelembe vevő problémákra, egalitarizmusra (egyenlőségre), prioritásra, elégedetlenségre, utilitarizmusra (haszonelvűség) és az alapvető esélyektől megfosztottak igényeire adott válaszként fogalmazható meg.

A HEP-ek nem csupán a nemzeti felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.¹⁰

A felzárkózási politika helyi szintű lábaként 2013-tól kialakult a HEP-ek elkészítésének új rendszere. Célja, hogy a településeken élő, esélyteremtés szempontjából támogatásra szoruló társadalmi csoportok – különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, fogyatékos személyek, nők és az idősek – helyzete és életminősége javuljon.¹¹

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód előmozdítását – nemzetközi, uniós és hazai kötelezettségei, valamint alkotmányos alapelvei alapján – kiemelt nemzeti feladatként kezeli. Az Alaptörvény II. cikke, valamint a XV. cikk (4) bekezdése kimondja, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének jogi kötelezettségét az *egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról* szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. § (1) bekezdése írja elő. A program kidolgozásának részletes szabályait az Ebktv. végrehajtási rendelete, a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet határozza meg, különösen annak „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” című fejezete.

A HEP alkalmazása során figyelemmel kell lenni minden olyan hatályos ágazati jogszabályra, amely az esélyegyenlőség szempontjából releváns. Ezek különösen a következők:

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.),
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njt.),
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.),
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ft.),
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.),

¹⁰ Alaptörvény XXV. cikk.

¹¹ MNTFS 2030. p. 166.

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.),
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.),
- A HEP készítésekor figyelembe veendő továbbá az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület szakmai állásfoglalásai, így különösen:
- a 309/1/2011. (II. 11.) TT sz. állásfoglalás az akadálymentesítési kötelezettségről,
- a 288/2/2010. (II. 11.) TT sz. állásfoglalás az „egyéb helyzet” meghatározásával kapcsolatban,
- a 2007. márciusi állásfoglalás az egyenlő bánásmód követelményéről a közoktatásban.

Inárcs Nagyközség Önkormányzat releváns rendeletei, határozatai:

- A gyermekvédelem helyi szabályairól szóló 3/2023. (I.26.) önkormányzati rendelet
- A szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályairól szóló 2/2023. (I.26.) önkormányzati rendelet
- A tanyagondnoki szolgálatról szóló 12/2025. (III.27.) rendelet
- A szociális célú tűzifa támogatás helyi szabályairól szóló 13/2025. (IV.29.) rendelet

2. Stratégiai környezet bemutatása

Az esélyteremtés terén a nemzetközi, a szupranacionális, és a nemzeti célkitűzések egybecsenghetnek. Nemzetközi¹² célkitűzések:

1. Nincs szegénység
2. Nincs éhség
3. Jó egészség és jó közérzet
4. Minőségi oktatás
5. Nemek közötti egyenlőség
6. Tiszta víz és higiénia
7. Megfizethető és tiszta energia
8. Tisztességes munka és gazdasági növekedés
9. Ipar, innováció és infrastruktúra
10. Csökkentett egyenlőtlenség
11. Fenntartható városok és közösségek
12. Felelősségteljes fogyasztás és termelés
13. Klíma akció
14. Élet a víz alatt
15. Élet a szárazföldön
16. Béke, igazságosság és erős intézmények
17. Partnerség a célokért

Szupranacionális¹³ célkitűzések:

A Területi Agenda figyelembe veszi a közelmúltbeli szakpolitikai kereteket és menetrendeket.¹⁴ Európa egységességének megőrzéséhez elengedhetetlen, hogy **hidat képezzünk** az eltérő

¹² Forrás: Az Egyesült Nemzetek Szervezetének (2017) határozata, amelyet a Közgyűlés 2017 július 6-án fogadott el, a Statisztikai Bizottságnak a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrenddel kapcsolatos munkája (A/RES/71/313).

¹³ Forrás : Területi Agenda 2030.

¹⁴ Forrás : Területi Agenda 2030 : Idetartozik többek között az Egyesült Nemzetek Szervezetének a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje és a fenntartható fejlődési célok (2015), a Párizsi Megállapodás (2015), az Egyesült Nemzetek Szervezetének Új városfejlesztési menetrendje (2016), az Európai

jövedelmű, oktatási háttérű, kultúrájú, vallású, valamint különböző hagyományokkal rendelkező emberek között. Elő kell segítenünk a civil társadalom tagjai közötti együttműködést, és fokoznunk kell a szolidaritásukat a **szegregáció csökkentése**, valamint a **társadalmi befogadás** előmozdítása érdekében, a **sokszínűséget** pedig az **általános jóllét** szolgálatába kell állítanunk.¹⁵

Nemzeti célkitűzések:

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.), majd 2014-ben a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t (1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.) 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), illetve a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának a 2021–2024. évekre szóló kormányzati intézkedési terve (Kormány 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozata) amely a következő évekre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait:

- I. Születés és gyermekkor
- II. Köznevelési, szakképzési, felsőoktatási rendszer – óvodától egyetemig
- III. Ifjúsági ügyek, gyermekvállalás, családalapítás, életmód
- IV. Foglalkoztatás, munkavállalás, felnőttképzés, szociális gazdaság
- V. Területi egyenlőtlenségek, településfejlesztés – lakhatási és energiaszegénység – környezettudatosság, környezetvédelem
- VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás
- VII. Roma identitás, közösségépítés, szemléletformálás, jogérvényesítés
- VIII. A Stratégia megvalósításának intézményrendszere, hazai és Kárpát-medencei partnerség
- IX. A Stratégia nyomon követése, monitoring

Társadalmi felzárkóztatást a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (MNTFS) kívül, különösen az alábbi nemzeti stratégiák, programok tartalmazzak:

1. „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia (2007–2032)
2. Nemzeti Digitalizációs Stratégia (2021–2030)
3. Nemzeti Tehetség Program (2008–2028)
4. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2022–2026)
5. Európai Roma Keretstratégia (2020–2030)
6. A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021–2030)
7. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2009–2034)
8. Országos Fogyatékoságügyi Program (2026–)
9. Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2024–2034)
10. Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Programstratégia (2025)
11. Magyarország Kiberbiztonsági Stratégiája (2025)

Bizottság „Fenntartható Európa 2030-ra” című vitaanyaga (2019), a 2021–2027- es időszakra szóló, jövőbeli uniós kohéziós politikára irányuló javaslat (2018), az Európai Unió városfejlesztési agendája (2016), az Új Lipcsei Charta (2020), a Jobb életminőség a vidéki területeken című Cork 2.0 nyilatkozat (2016), az OECD város- és vidékpolitikára vonatkozó elvei (2019), az európai zöld megállapodás és az ahhoz kapcsolódó Fenntartható Európa beruházási terv és méltányos átállási mechanizmus (2020), az uniós helyreállítási program (2020), valamint az Európai Unió Tanácsa releváns következtetései.

¹⁵ Bővebben lásd: Makkos Nándor: A szegregátumok megszüntetésének lehetőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXV. évfolyam 3. szám pp 40-44 (2023)

12. Új Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2025–)
13. MLSZ Labdarúgás fejlesztési Stratégia (2025–2030)
14. Magyarország Versenyképességi Stratégiája (2024–2030)
15. Nemzeti Stratégiai Ütemterv a Digitális Évtizedhez (2023–2030)
16. A Nemzeti Drogellenes Stratégia (2021–2030)

1. „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia (2007–2032)

Ez a hosszú távú, generációs időtávra szóló nemzeti stratégia a gyermekek jólétének, esélyegyenlőségének és társadalmi beilleszkedésének átfogó javítását célozza. Kiemelten kezeli a gyermekszegénység csökkentését, az oktatásban való egyenlő részvétel biztosítását és a szociális biztonság megerősítését. A stratégia abból indul ki, hogy a gyermeki jogok érvényesülése nemcsak morális, hanem társadalmi és gazdasági szükségesség is.

A program átfogó célkitűzései között szerepel:

- a szülői foglalkoztathatóság javítása, különös tekintettel a kisgyermekes anyákra;
- a minőségi gyermekintézményekhez (óvoda, iskola, védőnői szolgálat) való hozzáférés javítása;
- a gyermekek fejlődését hátráltató körülmények csökkentése, mint a lakhatási szegénység vagy az iskolai lemorzsolódás;
- a civil társadalom bevonása a gyermekjóléti szolgáltatások fejlesztésébe.

A stratégia végrehajtásáért felelős testület évente értékeli az elért eredményeket és kiemeli a helyi önkormányzatok, egyházak és civil szereplők bevonásának fontosságát. Az integrált szemléletmód és az adatalapú tervezés kulcsszerepet játszik az egyenlőtlenségek felszámolásában.

2. Nemzeti Digitalizációs Stratégia (2021–2030)

Az NDS célja, hogy 2030-ra Magyarország versenyképes digitális gazdaságot, szolgáltatási rendszert és infrastruktúrát alakítson ki, amely minden állampolgár és vállalkozás számára elérhető. A stratégia négy alappillérré épül:

- Digitális infrastruktúra – az 5G hálózat teljes országos kiépítése, gigabit hálózatok elérhetősége;
- Digitális kompetenciák – a digitális írástudás fejlesztése az iskolai és felnőttképzésben, digitális pedagógia és tananyagok;
- Digitális gazdaság – a kkv-k (mikro-kis-és középvállalkozások) digitalizálása, fintech (finansial technology-pénzügyi technológia) és startup ökoszisztéma (innovatív vállalkozások létrehozását és növekedését ösztönző hálózat) erősítése;
- Digitális állam – minden közszolgáltatás online elérhetősége, e-közigazgatás fejlesztése, mesterséges intelligencia a kormányzati működésben.

A stratégia számszerű célokat is megfogalmaz: például 90%-os digitális közszolgáltatási lefedettséget, 5 millió digitálisan kompetens felnőttet és 50 ezer IKT (információs és kommunikációs technológiák) szakembert 2030-ra. A stratégiát kétfévente frissítik és monitorin rendszer követi nyomon az előrehaladást.

3. Nemzeti Tehetség Program (2008–2028)

A program célja a kivételes képességű, érdeklődő vagy szorgalmas fiatalok felfedezése és támogatása Magyarországon és a határon túli magyarok lakta területeken. Hosszú távú célkitűzés, hogy a tehetség ne vesszen el a társadalmi egyenlőtlenségek miatt.

A támogatási formák közé tartozik:

- ösztöndíjak, mentorprogramok;
- tehetséggondozó műhelyek;
- tehetségnapok, versenyek, szakmai utak;

- civil, egyházi és iskolai kezdeményezések támogatása.

A Nemzeti Tehetség Központ koordinálásával a program évente több mint 300 ezer fiatalhoz jut el. A program külön hangsúlyt fektet a hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű fiatalok támogatására is. 2020 után megnövelték az online tehetséggondozási lehetőségek arányát.

4. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2022–2026)

Az NKP-5 célja a természet és az emberi környezet védelme, valamint a fenntarthatóság központi szerepének megerősítése. A dokumentum a következő fókuszterületeket határozza meg:

- körforgásos gazdaság kiépítése;
- levegő- és vízminőség javítása;
- zöld közlekedés és energiahatékonyság;
- hulladékgazdálkodás és klímavédelem;
- természeti értékek megőrzése (Natura 2000 hálózat, biológiai sokféleség).

A program összekapcsolja a környezetvédelmi és gazdasági célokat, és ösztönzi a zöld beruházásokat (Zöld Otthon Program, napelem-telepítések, fenntartható mezőgazdaság). Az EU Green Deal célkitűzéseire igazodik, külön figyelmet fordítva a közösségi részvétel és az oktatás erősítésére.

5. Európai Roma Keretstratégia (2020–2030)

Ez az uniós keretdokumentum a roma emberek esélyegyenlőségének biztosítását tűzi ki célul az oktatás, lakhatás, egészségügy, foglalkoztatás és társadalmi részvétel terén. Magyarország saját nemzeti stratégiával csatlakozott ehhez, amely célzottan kezeli:

- a korai iskolaelhagyás csökkentését;
- a romák szegregációjának felszámolását az oktatásban és lakhatásban;
- a roma nők és gyermekek speciális problémáit;
- a roma szervezetek szerepének erősítését a döntéshozatalban.

A stratégia horizontálisan alkalmazza a diszkriminációellenes elveket, és a helyi közösségek aktív részvételére épít. Előírja a roma kulturális identitás és örökség támogatását is.

6. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

A stratégia célja a nők életlehetőségeinek javítása és egyenlő társadalmi részvételük elősegítése. Három alappillére:

1. Családi szerepek megerősítése – gyermekvállalás támogatása, családbarát munkahelyek, anyasági és apasági szerepek egyensúlya;
2. Gazdasági részvétel – női vállalkozók támogatása, nők arányának növelése vezető pozíciókban, bérszakadék csökkentése;
3. Erőszak megelőzése és áldozatvédelem – kapcsolati erőszak elleni programok, krízisközpontok fejlesztése.

A stratégia külön alfejezetben foglalkozik a nők egészségmegőrzésével, mentális jólétével és a hátrányos helyzetű nők célzott támogatásával.

7. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2009–2034)

Az Idősügyi Stratégia célja, hogy az idős kor ne a kiszolgáltatottság, hanem az aktív, önálló élet szakasza legyen. Fő pillérei:

- egészséges öregedés (szűrések, mozgásprogramok, egészséges táplálkozás);
- szociális biztonság (nyugdíj, gondozás, lakhatás);

- társadalmi részvétel (önkéntesség, közösségi programok, idősgondozásban szerzett tudás visszacsatolása);
- digitális hozzáférés növelése (oktatás, e-egészségügy, online kapcsolattartás).

A stratégiát a Nemzeti Idősügyi Tanács koordinálja, és a helyi szintű idősbárát önkormányzati kezdeményezéseket is támogatja.

8. Országos Fogyatékosügyi Program (2026–)

A készülő új program célja a fogyatékossgal élő emberek teljes társadalmi befogadásának biztosítása. A dokumentum a 2015–2025-ös program utódja, az ENSZ Fogyatékossgal Élő Személyek Jogairól szóló Egyezménye szellemiségében.

Főbb fókuszpontok:

- önálló életvitel és személyi asszisztencia rendszerek fejlesztése;
- akadálymentes közszolgáltatások és közlekedés;
- inkluzív oktatás, munkaerő piaci részvétel;
- orvosi és szociális ellátórendszerek integrálása.

A program a fogyatékossgal társadalmi modelljét követi, és célja az előítéletek lebontása, az aktív közéleti szerepvállalás támogatása.

9. Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2024–2034)

Az új tízéves stratégia célja a bűnmegelőzés rendszerének megerősítése, a bűncselekményekhez vezető okok kezelése. Kiemelt célcsoportjai:

- gyermekek és fiatalok (prevenációs oktatás, iskolai bűnmegelőzési programok);
- áldozatvédelem (krízisközpontok, jogi segítségnyújtás, tanúvédelem);
- újra bűnözők visszailleszkedése (reintegráció, társadalmi elfogadás).
- A stratégia hangsúlyt fektet a helyi közösségek, önkormányzatok és rendvédelmi szervek közötti együttműködésre. Célja, hogy a bűnmegelőzés ne csak a rendészeti szervek dolga legyen, hanem minden állampolgáré.

10. Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Programstratégia (2025)

A 2025-ben megújított NKFI Programstratégia célja, hogy Magyarország tudományos és technológiai innovációs teljesítménye 2030-ra elérje az európai élvonalat. A stratégia meghatározó célja a kutatói és tudásalapú gazdaság fejlesztése, különösen a jövőorientált ágazatokban, mint a mesterséges intelligencia, biotechnológia, fenntartható energiagazdálkodás és digitális technológiák. A stratégia kiemelten támogatja a kutatói életpályát, az egyetemi–ipari együttműködések és a hazai start-up ökoszisztéma fejlődését.

Az NKFI Alap keretében meghirdetett pályázatok révén a kormány új finanszírozási eszközöket vezet be, különösen a piacképes innovációk gyorsítására és a nemzetközi szabadalmak megszerzésére. A program célja nemcsak a tudományos teljesítmény növelése, hanem az innovációs értéklánc minden elemének (kutatás, fejlesztés, piacra vitel) megerősítése is.

11. Magyarország Kiberbiztonsági Stratégiája (2025)

A 2025-ös Kiberbiztonsági Stratégia Magyarország digitális szuverenitásának védelmét szolgálja. A dokumentum komplex megközelítést alkalmaz: az állami, gazdasági és társadalmi rendszerek kibertérbeli sérülékenységének csökkentését, a digitális infrastruktúrák ellenálló képességének növelését, valamint az állampolgárok tudatosságának erősítését tűzi ki célul.

A stratégia külön kitér az állami informatikai rendszerek biztonságára, az egészségügyi, közlekedési és energetikai rendszerek védelmére, valamint az iskolai digitális nevelésre. A magyar kormány célja, hogy az ország 2030-ra regionális kiberbiztonsági központtá váljon, ezért a dokumentum ösztönzi a szakemberek képzését, az etikus hackerek szerepének megerősítését és a nemzetközi együttműködést az EU és NATO keretein belül.

12. Új Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2025–)

A 2025-ben készülő új Nemzeti Ifjúsági Stratégia átfogó képet kíván adni a fiatalok élethelyzetéről, és konkrét beavatkozásokat határoz meg az életpálya különböző szakaszaira. A stratégia a 15–29 év közötti korosztály lehetőségeit, szükségleteit és társadalmi beágyazottságát vizsgálja – kiemelten a munkaerőpiac, lakhatás, oktatás, közéleti részvétel és mentális egészség területén.

A stratégia hangsúlyozza a fiatalok közösségi szerepvállalásának fontosságát, támogatja az ifjúsági szervezeteket, az önkéntesség kultúráját és a digitális részvételi platformok kiépítését. A dokumentum célja, hogy a fiatalokat ne csak kedvezményezetteként, hanem stratégiai partnerekként kezelje. Szoros együttműködésben készül az EU Ifjúsági Stratégiával, a magyar oktatáspolitikával és a civil szférával.

13. MLSZ Labdarúgásfejlesztési Stratégia (2025–2030)

A Magyar Labdarúgó Szövetség új stratégiája a hazai labdarúgás minden szintjére kiterjed, az utánpótlás-neveléstől a válogatott mérkőzésekig. A stratégia célja, hogy a labdarúgás közösségformáló és társadalmi integráló szerepét tovább erősítse, miközben emeli a sportág színvonalát és vonzerejét.

Kiemelt cél a nők és gyermekek bevonása, a szurkolói élmény javítása, valamint az utánpótlás-akadémiák minőségi fejlesztése. A stadionok modernizálásán és a klubrendszer átláthatóságán túl az MLSZ nagy hangsúlyt fektet a digitális térben való jelenlétre (pl. online közvetítések, szurkolói applikációk, játékoskövető rendszerek). A stratégia nemzetközi irányokkal is összhangban van, például az UEFA Grassroots programmal, és különös figyelmet fordít a sportág társadalmi beágyazására.

14. Versenyképességi Stratégia (2024–2030)

A Nemzeti Versenyképességi Stratégia célja, hogy Magyarország az EU 10 legversenyképesebb gazdasága közé kerüljön. A dokumentum négy pillérré épül:

1. Patriotizmus – a hazai termékek és vállalkozások támogatása;
2. Technológia – digitális átállás, AI és robotika ösztönzése;
3. Fenntarthatóság – zöld energia, körforgásos gazdaság, vízgazdálkodás;
4. Ellátásbiztonság – élelmiszer-, egészségügyi- és energiaszuverenitás.

A stratégia szerint a jövő kulcsa a tudásalapú gazdaság: erős kutatás-fejlesztési szektorral, versenyképes oktatással és vállalkozásbarát környezettel. Újításként a stratégia konkrét mérőszámokat is megad a célkitűzésekhez (pl. GDP/fő, exportarány, digitalizációs index). Az állami intézkedések célja az adminisztrációs terhek csökkentése, az adórendszer versenyképessé tétele és a regionális gazdaságfejlesztés összehangolása.

15. Nemzeti Stratégiai Ütemterv a Digitális Évtizedhez (2023–2030)

Ez az ütemterv Magyarország válasza az EU Digitális Iránytű célkitűzéseire. A dokumentum részletes menetrendet ad arra, hogy az ország hogyan teljesíti a négy kulcsterületet:

1. Digitális készségek (80% alapképesség, 20 millió IKT szakember az EU-ban);
2. Biztonságos és fenntartható digitális infrastruktúra (5G, gigabit internet);
3. Digitális közszolgáltatások (e-kormányzat, e-egészségügy, mesterséges intelligencia a közigazgatásban);
4. Digitális vállalkozások (felhőalapú szolgáltatások, big data, kkv digitalizáció).

A magyar ütemterv mérföldköveket határoz meg minden évre, részletes mutatókkal és monitoring rendszerrel. A stratégia kiemelt célja a régiós lemaradás csökkentése és a vidéki térségek digitális integrációja. Az oktatás, közigazgatás, közlekedés, egészségügy és mezőgazdaság digitális megújítása kulcsterületekként jelenik meg.

16. Nemzeti Drogellenes Stratégia (2021–2030)

A Nemzeti Drogellenes Stratégia (2021–2030) célja, hogy átfogó, megelőzésre és közösségi támogatásra épülő választ adjon a szerhasználat kihívásaira Magyarországon. A stratégia középpontjában a tudatos és egészséges életvezetés elősegítése áll, különös tekintettel a gyermekekre és fiatalokra. Három fő pillére a **megelőzés, kezelés és felépülés támogatása**, valamint a kínálatcsökkentés. A dokumentum nagy hangsúlyt fektet a **családok, iskolák és közösségek bevonására**, valamint a szakemberek képzésére. A stratégia fontosnak tartja az **érzékenyítés és tájékoztatás** eszközeinek alkalmazását, különösen az iskolai programok és a digitális platformok révén. Az együttműködés az állami, civil és egyházi szereplők között kulcsfontosságú elem a célkitűzések megvalósításában.

2.1 Kapcsolódás stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Helyi Esélyegyenlőségi Program összehangolásra kerül az önkormányzat más stratégiai dokumentumaival, különösen:

1. költségvetési koncepcióval,
2. szociális szolgáltatástervezési koncepcióval,
3. településrendezési tervvel, valamint
4. településfejlesztési koncepcióval.

1. Költségvetési koncepció

A HEP-ben megfogalmazott intézkedések csak akkor válhatnak gyakorlattá, ha azok forrásigénye megjelenik az önkormányzat költségvetési tervezésében. Ezért az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő programokhoz szükséges forrásokat már a költségvetési koncepció szintjén is figyelembe kell venni. A HEP prioritásainak megjelenítése a költségvetés tervezésében (pl. akadálymentesítés, szociális szolgáltatások bővítése, tanulást segítő programok).

2. Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció

A HEP célcsoportjainak jelentős része szociális szolgáltatásokat vesz igénybe. A szolgáltatástervezési koncepció meghatározza, milyen ellátási formákra van szükség a településen (pl. házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti alapellátás). A HEP helyzetelemzése segíti a szolgáltatási igények pontosabb meghatározását, és fordítva: a koncepció adatai segítik a HEP IT intézkedéseinek összeállítását, pl. ellátórendszer, hozzáférési akadályok, hiányterületek feltárása, kapacitásbővítés.

3. Településrendezési terv

A rendezési terv a területhasználatot, infrastruktúra-fejlesztéseket, közlekedést és intézményi elhelyezkedést határozza meg. A HEP szempontjából fontos, hogy ne alakuljanak ki szegregált lakókörnyezetek, és a célcsoportok (pl. romák, fogyatékosokkal élők, idősek) számára is biztosított legyen a lakhatáshoz, közszolgáltatásokhoz, intézményekhez való egyenlő hozzáférés. pl. szegregációmentesség, akadálymentes közterek, elérhető intézmények.

4. Településfejlesztési koncepció

Ez a legátfogóbb stratégiai dokumentum, amely hosszú távon határozza meg a település fejlődési irányait. A HEP célja, hogy ezekbe a fejlesztési irányokba **beépüljenek az esélyteremtés szempontjai** is: pl. foglalkoztatás, oktatás, közlekedés, digitális hozzáférés területén. Fontos, hogy a HEP és a településfejlesztési koncepció **ne ellentmondjanak egymásnak**, hanem kiegészítsék egymást, pl. célcsoportokra is kiterjedő hosszú távú társadalmi és gazdasági fejlesztések.

A HEP nem egy önálló dokumentum a „szociális asztalon”, hanem **egy olyan horizontális tervezési eszköz**, amelynek célja, hogy **összehangolja a település ágazati stratégiáit** az esélyegyenlőségi szempontokkal. A hatásos HEP akkor jön létre, ha *ezekbe a dokumentumokba beépülnek* a hátránykompenzáció, az elérhetőség, a szociális biztonság és a társadalmi befogadás szempontjai.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Inárcs község Helyi Esélyegyenlőségi Programja (HEP) szorosan kapcsolódik a térségi és társulási együttműködésekhez, amelyek célja a társadalmi felzárkózás elősegítése és az esélyegyenlőség biztosítása a településen és annak környezetében.

Térségi és társulási kapcsolódások

Inárcs

1. Térségi együttműködések:

Inárcs Nagyközség Önkormányzata a helyi és ágazati esélyegyenlőségi stratégiáját - az Ország Középe Többcélú Kistérségi Társulás (OKTKT), valamint a Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület tagjaként -, az OKTKT Gazdaságfejlesztési, Területfejlesztési Stratégiai és a Kistérségi Turizmusfejlesztési Programjaihoz, mint a térségi programokhoz illeszkedve, azokkal összhangban alkotta meg.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok,¹⁶ kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi önkormányzat Polgármesteri Hivatala olyan statisztikai adatokkal és nyilvántartásokkal rendelkezik, amelyek jelentős segítséget nyújtott az adatgyűjtés során. Kistérségi adottságokból fakadóan az ügyintézők hely- és emberismerete kiemelkedő, ami lehetővé teszi, hogy a helyi sajátosságokat, társadalmi problémákat és az esélyegyenlőségi szempontból kritikus területeket számadatok hiányában is megfelelő érzékenységgel azonosítsák. Különösen

¹⁶ Különösen a közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv, és a szakképzési intézkedési terv.

a fogyatékossgal élő személyekre vonatkozó nyilvántartások esetében mutatkozik adatdeficit, ám a Hivatal munkatársai – több éves helyismeretük alapján – ezen a területen is hiteles becsléseket tudtak adni. A helyzetelemzéshez felhasznált statisztikai adatok elsődlegesen a TEIR (Térségi Statisztikai Rendszer) adatbázisból, valamint az önkormányzati és intézményi nyilvántartásokból származtak. Emellett figyelembe vettük a szociális és oktatási intézmények szakmai beszámolóit, valamint a szakemberek gyakorlati tapasztalatait is. A jelen program készítése során azonban már figyelemmel voltunk a 2022. évi népszámlálás keretében közzétett legfrissebb statisztikákra, amennyiben azok településszintű bontásban elérhetőek voltak. Az adatgyűjtés során a helyi intézmények és a társhatóságok együttműködését is igénybe vettük a helyzetelemzés teljessége érdekében.

2.4 Magyarországon működő országos érdekvédelmi szervezeteket, megadva székhelyüket, e-mail címüket és telefonszámukat:

1. Nők

- NANE – Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen Egyesület
 - Székhely: 1447 Budapest, Pf. 502
 - E-mail: info@nane.hu
 - Segélyvonal: 06 80 505 101 (ingyenesen hívható)
 - Weboldal: <https://nane.hu>
 - Megjegyzés: A NANE Egyesület 1994-ben alakult, célja a nők és gyermekek elleni erőszak megelőzése és az áldozatok támogatása. [TEF+2todogod.com+2NANE+2EMMA Egyesület+6NANE+6todogod.com+6](https://www.tefodod.com)
- PATENT Egyesület – Patriarchátust Ellenzők Társasága
 - Székhely: 1062 Budapest, Aradi utca 40.
 - E-mail: jog@patent.org.hu
 - Jogsegélyvonal: 06 80 808 081 (ingyenesen hívható szerdán 16–18 óráig, csütörtökön 10–12 óráig)
 - Weboldal: <https://www.patent.org.hu>
 - Megjegyzés: A PATENT Egyesület jogi és pszichológiai segítséget nyújt a nők elleni erőszak áldozatainak. [TEF+5patent.org.hu+5EMMA Egyesület+5EMMA Egyesület+2Facebook+2support.patent.org.hu+2](https://www.tefodod.com)

2. Gyermekek

- Gyermekút Módszertani Központ
 - Székhely: 1134 Budapest, Tüzér utca 33–35.
 - E-mail: gyermekut@csalad.hu
 - Weboldal: <https://gyermekut.hu>
 - Megjegyzés: A központ célja a gyermekek fejlődésének támogatása és a gyermekjóléti szolgáltatások fejlesztése. [Gyermekút+3Család+3Család+3efiportal.hu+7Gyermekút+7Gyermekút+7](https://www.tefodod.com)
- SOS Gyermekfalvak Magyarország
 - Székhely: 1095 Budapest, Boráros tér 4., 4. lépcsőház, 4. emelet
 - E-mail: adomanyinfo@sos.hu
 - Telefon: +36 1 301 3160
 - Weboldal: <https://www.sos.hu>
 - Megjegyzés: Az SOS Gyermekfalvak családjukat elvesztett gyermekeknek nyújtanak otthont és támogatást. [Civilek+25sos.hu+25Adjukössze+25Adjukössze+1Facebook+1](https://www.tefodod.com)
- Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány
 - Székhely: 1027 Budapest, Jurányi utca 1.

- E-mail: info@hintalovon.hu
- Telefon: +36 30 315 2032
- Weboldal: <https://hintalovon.hu>
- Megjegyzés: Az alapítvány a gyermekjogok védelmével és a gyermekek jogtudatosságának növelésével foglalkozik.
Adjukössze+1Hintalovon+1Hintalovon+2Hintalovon+2Civilek+2TEF

3. Fogyatékosággal élők

- Autisták Országos Szövetsége (AOSZ)
 - Székhely: 1053 Budapest, Fejér György utca 10.
 - E-mail: info@esoember.hu
 - Telefon: +36 1 354 1073
 - Weboldal: <https://aosz.hu>
 - Megjegyzés: Az AOSZ az autista emberek és családjaik érdekvédelmét látja el.
Adjukössze+2AOSZ+2Kezen Fogva+2
- Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége (SINOSZ)
 - Székhely: 1068 Budapest, Benczúr utca 21.
 - E-mail: info@sinosz.hu
 - Telefon: +36 1 351 0434
 - Weboldal: <https://sinosz.hu>
 - Megjegyzés: A SINOSZ a siket és nagyothalló emberek érdekvédelmi szervezete. SINOSZ Jelnyelvi TolmácsszolgálatSINOSZ Jelnyelvi Tolmácsszolgálat+2Sinosz+2Adjukössze+2Sinosz

4. Idősek

- Nyugdíjas Klubok és Idősek „Életet az Éveknek” Országos Szövetsége
 - Székhely: 1068 Budapest, Benczúr utca 45.
 - E-mail: nyugszov@hu.inter.net
 - Telefon: +36 1 327 0118
 - Weboldal: <https://www.eletetazeveknek.hu>
 - Megjegyzés: A szövetség az idősek érdekvédelmét és közösségi életét támogatja. Életet az Éveknek+1Életet az Éveknek+1Életet az Éveknek+8hangosabbgyuloletnel.hu+8Lusha+8

5. Mélyszegénységben élők, romák

- Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság (TEF)
 - Székhely: 1135 Budapest, Szegedi út 35–37.
 - E-mail: foigazgatosag@tef.gov.hu
 - Telefon: +36 1 896 9514
 - Weboldal: <https://tef.gov.hu>
 - Megjegyzés: A TEF a társadalmi felzárkózásért és esélyteremtésért felelős kormányzati szerv. TEF

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Az emberi méltóság minden egyént és társadalmi csoportot egyenlő módon illet meg; ez az alapjog korlátozhatatlan, visszavonhatatlan és megkérdőjelezhetetlen. Elfogadhatatlan minden olyan véleménynyilvánítás, amely – például a roma kisebbséggel szemben – sértő módon megkérdőjelezi az emberi méltóság egyetemes érvényét. A mélyszegénységben élők és a roma származású emberek esélyegyenlőségi szempontból történő összevonása kizárólag akkor indokolt, ha a roma személy egyúttal a mélyszegény társadalmi csoportba is tartozik. A Helyi Esélyegyenlőségi Programban (HEP) e két célcsoport együttes említése indokolható a munkahelyteremtés, foglalkoztatás, oktatás és képzés, egészségügyi és szociális szolgáltatások, szegregáció kezelése, illetve a közéletben való részvétel témaköreiben.

A jogalkotó több irányból kívánja előmozdítani a nemzetiségi lakosság esélyegyenlőségét. Az Njt. 81. § (1) bekezdése szerint a nemzetiségi lakosságot érintő helyi önkormányzati határozatot – különösen a kollektív nyelvhasználat, a hagyományápolás, a kultúra, a helyi sajtó, az esélyegyenlőség, a társadalmi felzárkózás és a szociális ellátás körében – csak az érintett települési nemzetiségi önkormányzat egyetértésével lehet meghozni. Ennek hiányában az országos nemzetiségi önkormányzat jogosult a véleményezésre. Az Njt. 81. § (1) bekezdés a) pontja alapján a nyilatkozat megtételére harminc nap áll rendelkezésre, amely határidő egy alkalommal további tizenöt nappal meghosszabbítható, de összességében jogvesztő jellegű. Az Njt. 115. § d) pontja szerint a települési nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata a képviselt közösség érdekképviselésének és esélyegyenlőségének biztosítása.

Az egyenlő bánásmódról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvt.) 8. §-a több, a roma/cigány etnikai hovatartozást jellemző védett tulajdonságot is nevesít: így a faji hovatartozást (b), a bőrszín (c), az etnikai kisebbséghez tartozást (e), az anyanyelvet (f), valamint a társadalmi származást (p) és vagyoni helyzetet (q). E jellemzők kombinációi gyakran egyszerre érvényesülnek a cigány népesség körében, ami az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséhez vezethet.

A faji megkülönböztetés tilalmát nemzetközi jogi normák is megerősítik. A faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló, 1965. december 21-én New Yorkban elfogadott egyezmény, amelyet az 1969. évi 8. törvényerejű rendelet hirdetett ki Magyarországon, az egyik legfontosabb jogforrás. Az egyezmény 1. cikke szerint „a faji megkülönböztetés” minden olyan megkülönböztetést, kizárást, megszorítást vagy előnyben részesítést jelent, amelynek alapja a faj, szín, származás, nemzetiségi vagy etnikai hovatartozás, és amely az emberi jogok és alapvető szabadságjogok egyenlő elismerésének, élvezetének vagy gyakorlásának korlátozását eredményezi bármely társadalmi, politikai vagy gazdasági területen.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2019	50,79	22,23
2020	50,87	21,35
2021	52,19	19,94
2022	53,17	17,67
2023	53,73	14,81
2024	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 3.1. számú táblázat alapján 2019 és 2024 között az SZJA adófizetők aránya az állandó népességhez képest lényegében stabil maradt, enyhe növekedést mutatva. Ezzel szemben a 0–1 millió forintos jövedelemsávba tartozók aránya jelentősen csökkent, ami a legalacsonyabb jövedelműek számának visszaesésére, illetve a jövedelmi szerkezet javulására utal.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

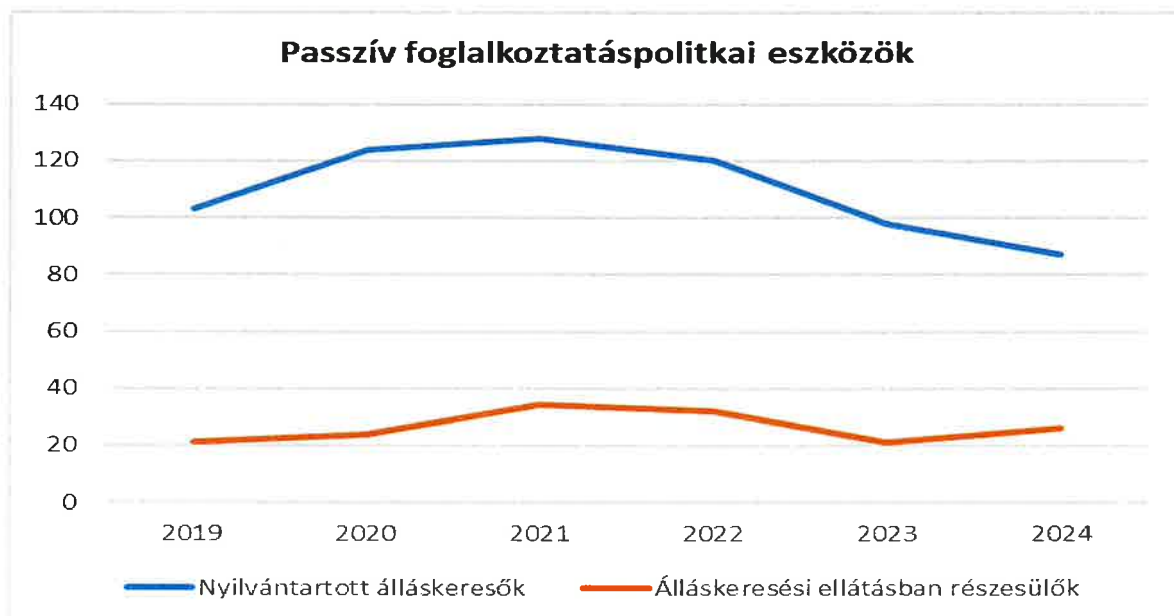
Ahogy a következő táblázatok adatsoraiban láthatjuk, a nyilvántartott álláskeresők száma az elmúlt években folyamatosan csökken. A korcsoport szerinti bontásból az is látható, hogy a munkaerő-piacon való elhelyezkedés a nyugdíj előtt álló személyeknek jelent kihívást.

- a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2019	2,99	3,50	3,25%
2020	4,07	3,76	3,92%
2021	3,62	4,43	4,03%
2022	3,69	3,65	3,67%
2023	2,79	3,21	3,00%
2024	2,65	2,64	2,65%

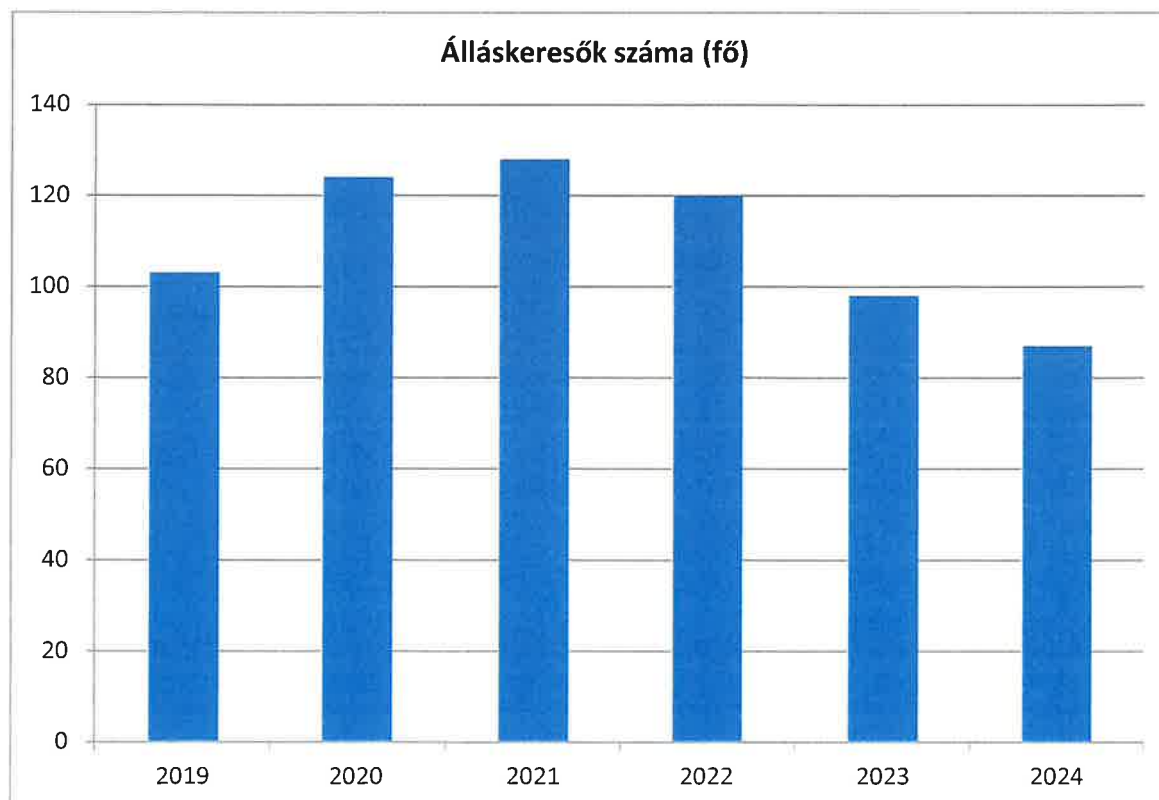
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

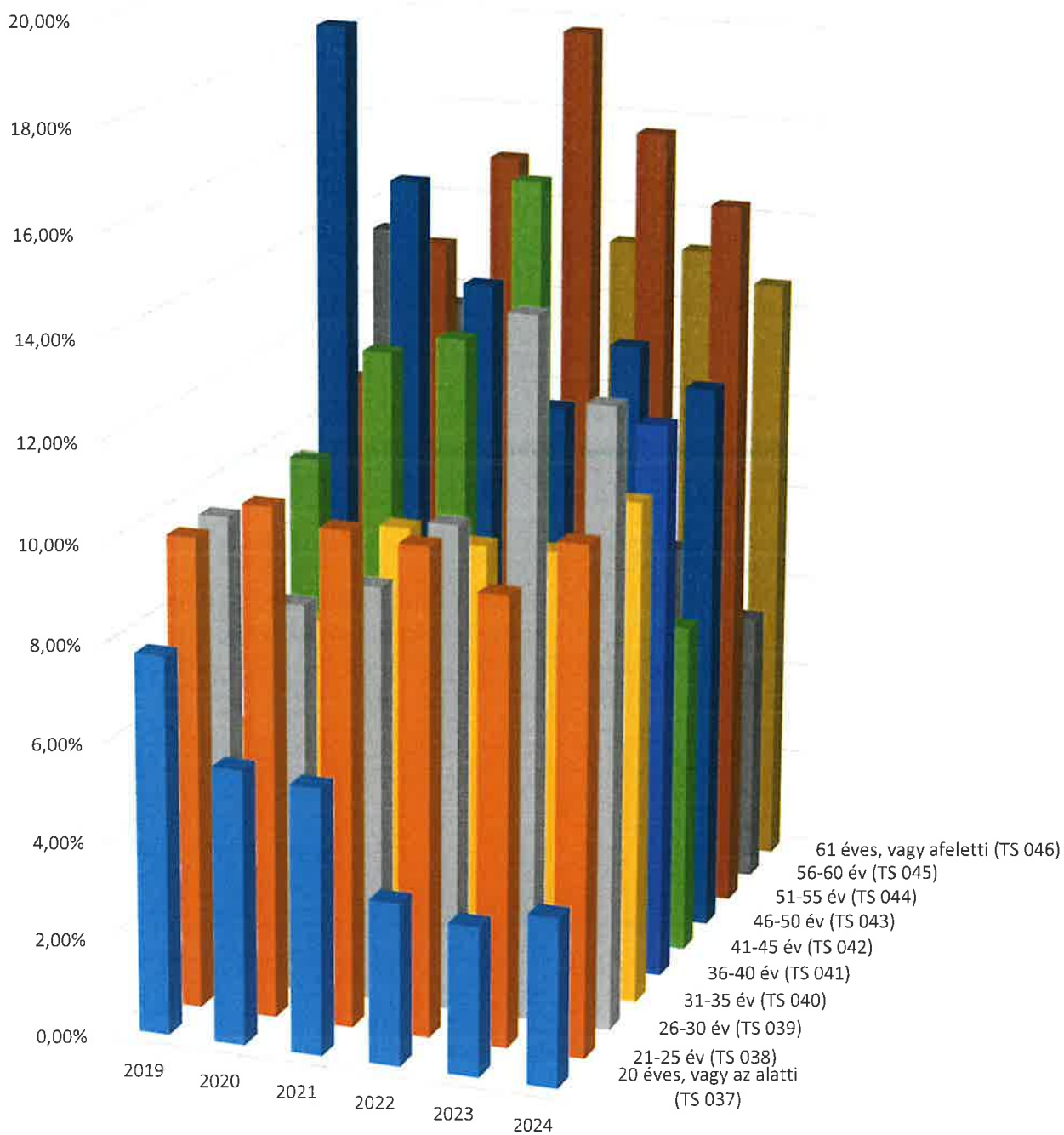
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Fő összesen	103	124	128	120	98	87
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	8,00	7,00	7,00	4,00	3,00	3,00
	%	7,77%	5,65%	5,47%	3,33%	3,06%	3,45%
21-25 év (TS 038)	Fő	10,00	13,00	13,00	12,00	9,00	9,00
	%	9,71%	10,48%	10,16%	10,00%	9,18%	10,34%
26-30 év (TS 039)	Fő	10,00	10,00	11,00	12,00	14,00	11,00
	%	9,71%	8,06%	8,59%	10,00%	14,29%	12,64%
31-35 év (TS 040)	Fő	5,00	9,00	12,00	11,00	9,00	9,00
	%	4,85%	7,26%	9,38%	9,17%	9,18%	10,34%
36-40 év (TS 041)	Fő	5,00	7,00	9,00	5,00	7,00	10,00
	%	4,85%	5,65%	7,03%	4,17%	7,14%	11,49%
41-45 év (TS 042)	Fő	10,00	15,00	16,00	19,00	8,00	6,00
	%	9,71%	12,10%	12,50%	15,83%	8,16%	6,90%
46-50 év (TS 043)	Fő	19,00	19,00	17,00	13,00	12,00	10,00
	%	18,45%	15,32%	13,28%	10,83%	12,24%	11,49%
51-55 év (TS 044)	Fő	11,00	17,00	20,00	22,00	16,00	13,00
	%	10,68%	13,71%	15,63%	18,33%	16,33%	14,94%
56-60 év (TS 045)	Fő	14,00	15,00	12,00	6,00	7,00	5,00
	%	13,59%	12,10%	9,38%	5,00%	7,14%	5,75%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	11,00	12,00	11,00	16,00	13,00	11,00
	%	10,68%	9,68%	8,59%	13,33%	13,27%	12,64%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

- 20 éves, vagy az alatti (TS 037)
- 21-25 év (TS 038)
- 26-30 év (TS 039)
- 31-35 év (TS 040)
- 36-40 év (TS 041)
- 41-45 év (TS 042)
- 46-50 év (TS 043)
- 51-55 év (TS 044)
- 56-60 év (TS 045)
- 61 éves, vagy afeletti (TS 046)

A 2019 és 2024 közötti időszakban Inárcson a munkanélküliségi ráta általánosságban csökkent, ugyanakkor jelentős nemi különbségek alakultak ki: 2024-ben a férfiak körében csupán 2,65%, míg a nőknél 2,64% volt a regisztrált álláskeresők aránya. A legmagasabb munkanélküliségi mutató 2020-ban és 2021-ben volt tapasztalható (összesen 3,76 és 4,43%), ami feltehetően a COVID-19 járvány munkaerőpiacra gyakorolt hatásának következménye. A nyilvántartott álláskeresők száma 2019-ben 103 fő volt, 2024-re 87 főre csökkent, de e csökkenés mögött átrendeződés is zajlik a korcsoportok között.

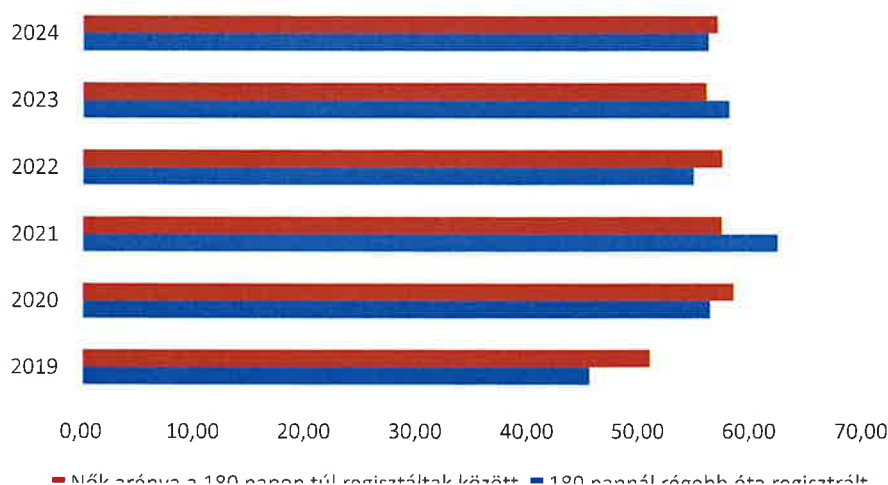
Kiemelkedő, hogy 2024-ben az 51–55 éves korosztály adta az álláskeresők 14,94%-át, ami a középkorú munka-erőpiaci elhelyezkedési nehézségeire utal. Ezzel szemben az idősebb, 61 év feletti korosztály aránya viszonylag csökkent (2022: 13,33% → 2024: 12,64%), ami a nyugdíjba vonulásnak vagy a passzív státuszba kerülésnek tudható be. A 180 napnál hosszabb ideje munkanélküliek aránya viszont emelkedett: 2019-ben még 45,63% volt, 2024-re elérte a 56,32%-ot. Mindezek mellett különösen aggasztó a tartós munkanélküliség nemi megoszlása: 2024-ben a hosszabb ideje állást keresők 57,14%-a nő volt, ami a nők tartós munkaerőpiaci hátrányát mutatja. A fenti adatok azt jelzik, hogy bár a munkanélküliség látszólag csökken, valójában egyre koncentráltabban érinti a nőket.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2019	45,63	51,06
2020	56,45	58,57
2021	62,50	57,50
2022	55,00	57,58
2023	58,16	56,14
2024	56,32	57,14

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

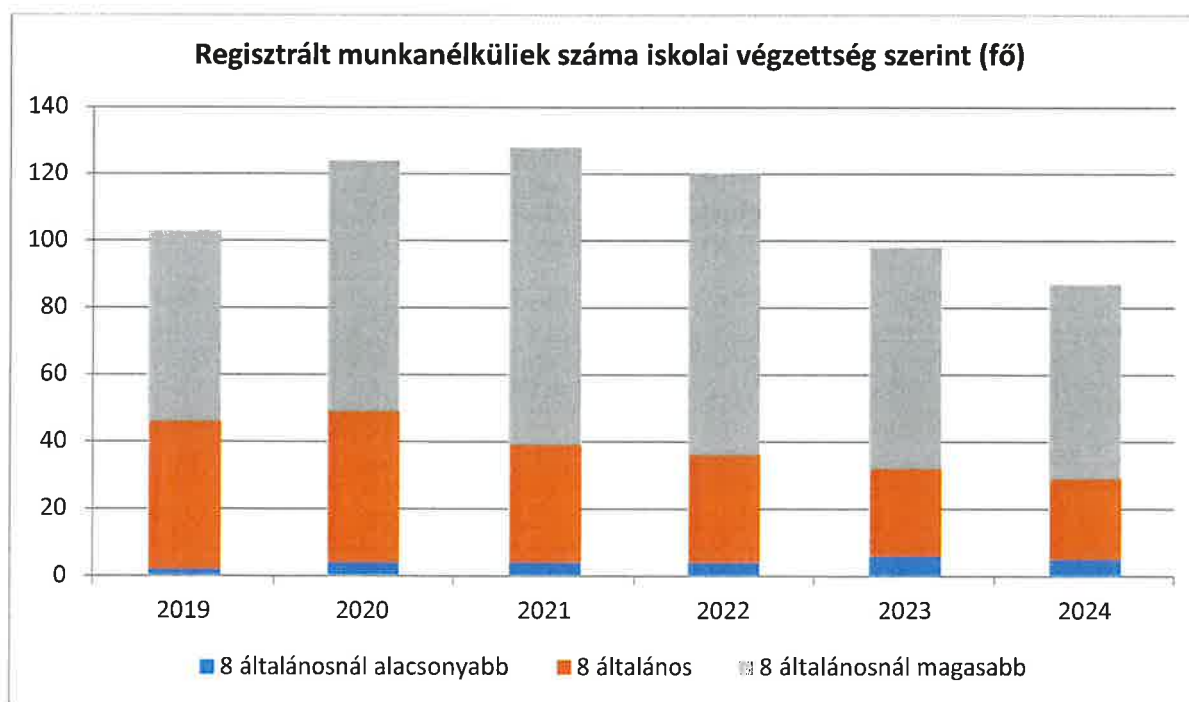
180 napnál hosszab ideje álláskeresők

a) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2019	103	2	1,94%	44	42,72%	57	55,34%
2020	124	4	3,23%	45	36,29%	75	60,48%
2021	128	4	3,13%	35	27,34%	89	69,53%
2022	120	4	3,33%	32	26,67%	84	70,00%
2023	98	6	6,12%	26	26,53%	66	67,35%
2024	87	5	5,75%	24	27,59%	58	66,67%

A 2019 és 2024 közötti időszakban a regisztrált munkanélküliek között viszonylag alacsony számú olyan személy szerepelt, aki nyolc általános iskolai osztálynál kevesebb végzettséggel rendelkezett, ugyanakkor a legalacsonyabb végzettségűek aránya (8 osztály) 2024-re 27,59%-ra csökkent. Ezzel párhuzamosan az ennél magasabb végzettségű munkanélküliek aránya csak kis mértékben csökkent (2022-ben 70%, 2024-ben már csak 66,67%), ami jelen esetben nem erősíti meg az alacsony iskolai végzettség munkaerő piaci kockázatát.

- b) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás célja a munkavállalók részéről a munka világában való részvétel, az aktivitás növelése, az önkormányzatok részéről az értékteremtés, településüzemeltetés és településfejlesztés, a társadalom részéről a tranzitfoglalkoztatás, valamint a szegénységnyhító funkcióban ragadható meg.

- c) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

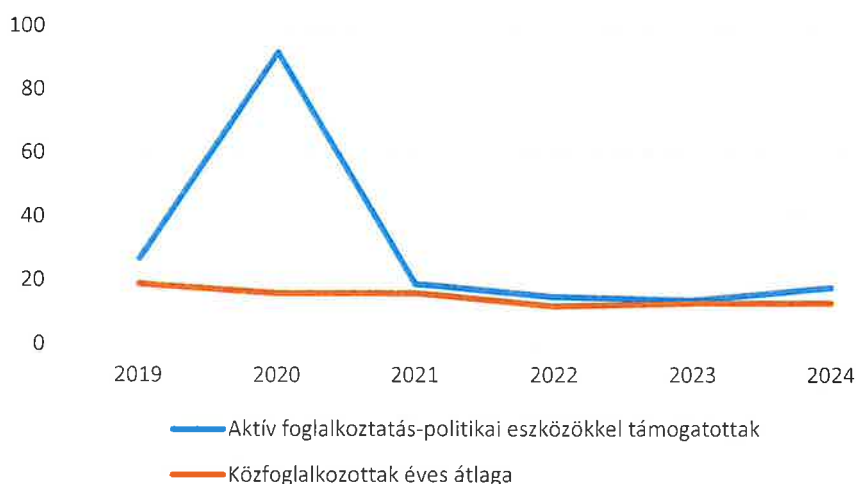
A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztály, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességűek. Az álláskeresők számára a Dabasi Foglalkoztatási Hivatal ajánl fel képzési, illetve munkalehetőségeket.

A közlekedés tekintetében jó helyzetben van településünk, hiszen a fővárosba rendszeres időközönként indulnak busz-és vonatjáratok. Így a közlekedés nem gátolja a munkavállalók lehetőségeit.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2019	27	19
2020	92	16
2021	19	16
2022	15	12
2023	14	13
2024	18	13

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak és közfoglalkoztatottak száma

2019 és 2024 között Inárcs településen folyamatos csökkenés figyelhető meg mind az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak, mind a közfoglalkoztatottak számában. Míg 2019-ben még 27 főt támogattak aktív eszközökkel és 19 fő dolgozott közfoglalkoztatásban, addig 2024-re 13 főre csökkent a közfoglalkoztatottak száma, ami a közfoglalkoztatás szerepének visszaszorulására és a munkaerőpiac szerkezetének átalakulására utal.

- d) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

<u>Év</u>	<u>Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)</u>	<u>Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)</u>
	<u>Fő</u>	<u>Fő</u>
<u>2019</u>	<u>103</u>	<u>8</u>
<u>2020</u>	<u>124</u>	<u>10</u>
<u>2021</u>	<u>128</u>	<u>9</u>
<u>2022</u>	<u>120</u>	<u>8</u>
<u>2023</u>	<u>98</u>	<u>4</u>
<u>2024</u>	<u>87</u>	<u>4</u>

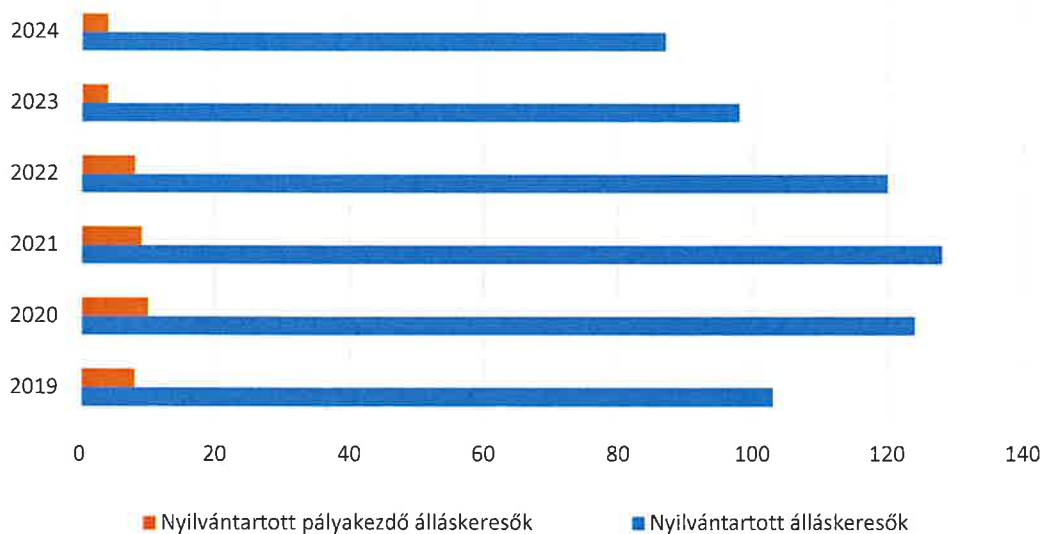
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.6. számú táblázat – Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS-052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS-053)
	Fő	Fő
2019	103	8
2020	124	10
2021	128	9
2022	120	8
2023	98	4
2024	87	4

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresők

A 3.2.6. számú táblázat adatai alapján a nyilvántartott álláskeresők száma 2019 és 2024 között összességében csökkenő tendenciát mutatott, 103 főről 87 főre. Ezzel szemben a pályakezdő álláskeresők száma végig alacsony maradt, jellemzően 10 és 4 fő között ingadozott, ami arra utal, hogy a pályakezdők helyzete stabil vagy alacsony létszámban jelenik meg a nyilvántartott munkanélküliek körében.

- e) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A területileg illetékes Kormányhivatal Foglalkoztatási osztálya Dabason fogadja az álláskeresőket. Ügyfélfogadási rendjének és a tömegközlekedés harmonizálása nem okoz problémát az igénybevevők számára. A munkaügyi központnál minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére foglalkoztatási lehetőségeket és munkaerő-piaci képzéseket ajánljanak. A kirendeltség a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatot.

- f) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzat közfoglalkoztatás keretében tud munkát biztosítani a fent megnevezett célcsoport számára, mely keretében az aktív korúak ellátásában részesülők foglalkoztathatók. E rétegre jellemző a mélyszegénység. A roma ellátottak is részt vesznek e foglalkoztatásban.

- g) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Településünkön az önkormányzatnak nincs tudomása hátrányos diszkriminációról munkavállalás területén, mégis szükséges meghatározni azon csoportok körét, akik ide tartozhatnak.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók:

- akadályozott/fogyatékkal élő/megváltozott munkaképességű emberek
- alacsony végzettségűek, iskolából lemorzsolódók
- pályakezdő fiatalok, munkatapasztalattal nem rendelkezők
- (tartósan) munkanélküliek
- alacsony munkaintenzitású háztartásban élő emberek
- romák
- rossz közlekedésű településen élők
- (jövedelmi, lakhatási) szegények
- migránsok
- fogvatartottak, börtönből szabadultak
- szenvedélybetegek
- hajléktalanok
- hátrányos helyzetű családokban/ állami gondoskodásban élő gyerekek, fiatalok
- 45 év feletti inaktívok
- idősek

A csoportok között átfedések lehetségesek, illetve a hátrányok halmozódhatnak.

A foglalkoztatás terén a városban munkát vállalni szándékozó lakos kerülhet hátrányos megkülönböztetésbe, származástól teljesen függetlenül. Időnként még szembesülnek sajnos a vidéki munkavállalók azzal, hogy ha várostól távoli lakóhelyük van, akkor nehezebben veszik fel őket a városban üzemelő munkahelyre.

Fennáll a hátrányos megkülönböztetés abban az esetben is, ha női munkavállalóról beszélünk, és kisgyermek is van. Erre az esetre jelenthet megoldás a bölcsőde, mely korlátozott számban biztosít elhelyezést.

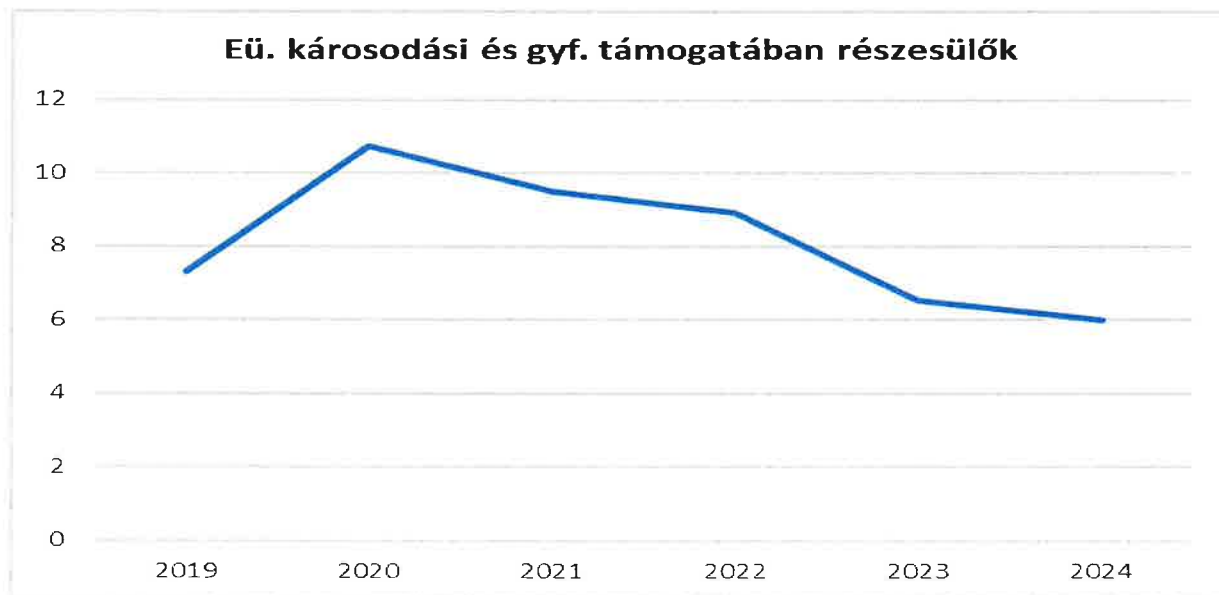
- h) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A település könyvtárában lehetőség van digitális ismeretek elsajátítására, gyakorlására.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2019	103	3,47%	21	20,39%
2020	124	4,21%	24	19,35%
2021	128	4,36%	34	26,56%
2022	120	3,94%	32	26,67%
2023	98	3,21%	21	21,43%
2024	87	2,76%	26	29,89%

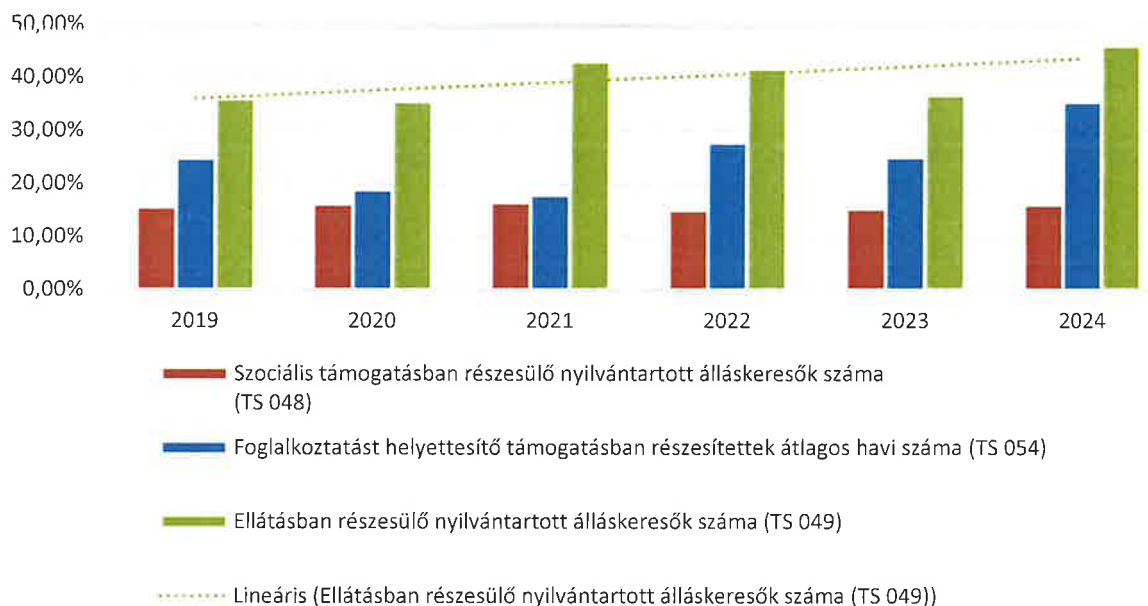
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2019	16	15,53%	26	24,77%	37	35,92%
2020	20	16,13%	23	18,85%	44	35,48%
2021	21	16,41%	23	17,84%	55	42,97%
2022	18	15,00%	33	27,77%	50	41,67%
2023	15	15,31%	25	25,06%	36	36,73%
2024	14	16,09%	31	35,45%	40	45,98%

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)

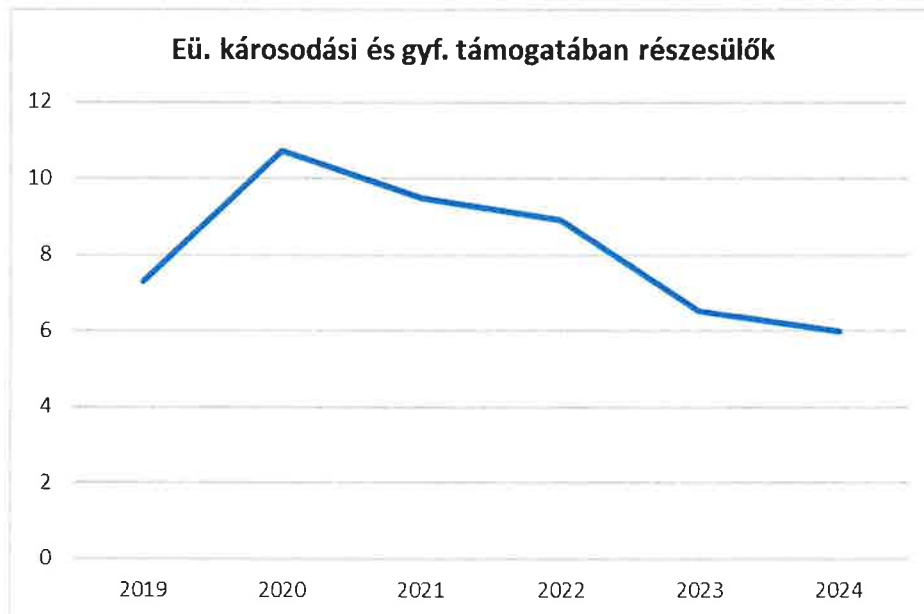

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)

	fő
2019	7
2020	11
2021	10
2022	9
2023	7
2024	6

Forrás: TeIR, KSH

A 2019 és 2024 közötti időszakban Inárcs településen a nyilvántartott álláskeresők száma csökkent: 103 főről 87 főre, ezzel arányosan csökkent az álláskeresők 15–64 éves népességhez viszonyított aránya is (3,47%-ról 2,76%-ra). Az álláskeresési ellátásban részesülők aránya ingadozó volt: 2019-ben még csak 20,39%, míg 2024-ben már 29,89% részesült ilyen támogatásban. A szociális támogatásban részesülő álláskeresők száma a vizsgált időszakban közel azonos számú volt, illetve kis mértékben csökkent. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT) is kis mértékben nőtt : 2019-ben 26 fő részesült ebben a támogatásban, 2024 között még 26 fő kapott ilyen támogatást, míg 2024-től már 31-en részesültek ebben az ellátási formában. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők havi átlagos száma közel ugyanolyan értéket mutatott, de 2020-ban volt a legmagasabb.

Az adatok alapján megfigyelhető, hogy a passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök szerepe fokozatosan csökkent a településen, valószínűsíthetően a munkaerő piaci helyzet javulásának és a közfoglalkoztatás háttérbe szorulásának köszönhetően. Ugyanakkor 2024-ben az álláskeresők több mint egyharmada még mindig ellátásban részesült, ami azt jelzi, hogy az ellátórendszer továbbra is fontos szerepet tölt be az átmeneti időszakokban. Különösen figyelemre méltó, hogy az egészségkárosodott vagy gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők támogatása 2022-től után jelentősen csökkent, ami a célzott szociális ellátások szűkülésére utalhat. Az ellátási formák visszaszorulása mögött nemcsak a munkanélküliség csökkenése, hanem a jogosultsági feltételek szigorúbbá válása is állhatnak.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Az ENSZ meghatározása szerint akkor beszélhetünk **megfelelő lakhatásról**, ha a következő hét feltétel együttesen teljesül:

1. jogi biztonság (védelem az önkényes kilakoltatás ellen),
2. alapszolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés (pl. ivóvíz, áram, csatorna, fűtés),
3. megfizethetőség (a lakhatás költsége nem veszélyeztetheti más alapvető szükségletek kielégítését),
4. lakás minősége és mérete,
5. hozzáférés a sérülékeny csoportok számára,
6. megfelelő elhelyezkedés (munkahelyekhez, iskolákhoz való közelség),
7. kulturális megfelelés (az építés módja és anyaga ne sértse a kulturális identitást).¹⁷

7.o

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2019	1635	9	5,50	33,46	87,22	94,01
2020	1653	18	10,89	33,09	87,24	100,00
2021	1682	30	17,84	32,58	86,33	100,00
2022	1750	9	5,14	27,43	86,86	100,00
2023	1782	32	17,96	26,94	86,70	100,00
2024	1793	11	6,13	26,77	88,06	93,70

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

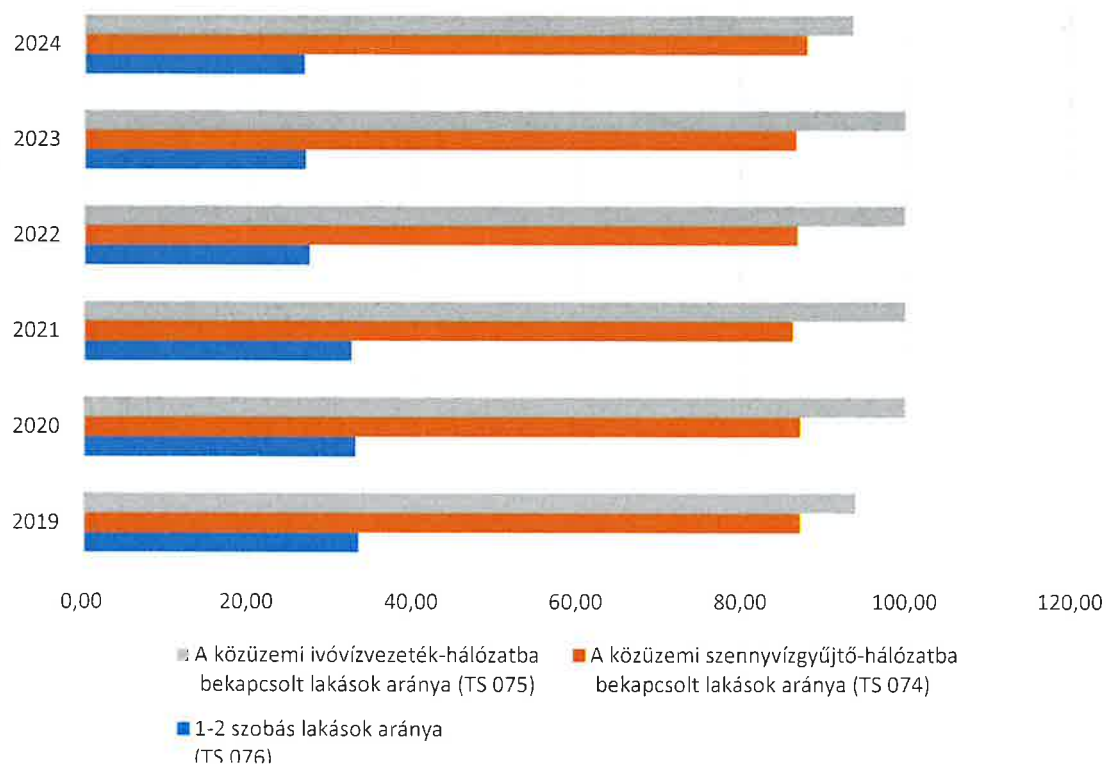
¹⁷ Forrás: ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága – General Comment No. 4 (1991).

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2019	1635	9	5,50	33,46	87,22	94,01
2020	1653	18	10,89	33,09	87,24	100,00
2021	1682	30	17,84	32,58	86,33	100,00
2022	1750	9	5,14	27,43	86,86	100,00
2023	1782	32	17,96	26,94	86,70	100,00
2024	1793	11	6,13	26,77	88,06	93,70

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakásállomány és minősége

A 3.4.1. és 3.4.2. számú táblázatok alapján megállapítható, hogy Inárcs település lakásállománya 2019 és 2024 között növekedést mutatott: 1635 lakásról 1793-ra nőtt. Az épített lakások száma kis mértékben emelkedett, így a lakásállomány természetes utánpótlása biztosított volt, ami hosszú távon pozitív eredmény a helyi lakhatási lehetőségek terén. Az 1–2 szobás lakások aránya jelentősen visszaesett 2024-re (33,46%-ról 26,77%-ra), ami arra utal, hogy az alacsonyabb alapterületű, valószínűleg megfizethetőbb lakások aránya csökkent.

A közüzemi szennyvízcsatornához való hozzáférés mutatói közel azonos értéket mutatnak, ami az infrastruktúra kedvező helyzetét jelzi, amennyiben figyelembe vesszük az ENSZ által meghatározott „megfelelő lakhatás” kritériumait. Az ivóvízhálózatra való csatlakozás aránya stabilan magas (94,01–93,70%), ami abszolút eredményesnek értékelhető. A 3.4.2. táblázatból kiderül, hogy öt bérlakás áll az önkormányzat rendelkezésére. A bérlakások többségét az önkormányzat elsősorban a helyi iskolában tanító pedagógusok, illetve az településen lévő egészségügyi intézmények dolgozói részére adja ki, de szükség esetén a lakhatását megoldani nem tudó személy részére is több esetben segítséget nyújtott.

Összességében a település lakásállománya kis mértékben nő, és a szociálisan rászoruló lakhatására vonatkozó lehetőségek korlátozzák a célzott lakáspolitikai beavatkozások lehetőségét.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
	db	db	db	db	db
2019	1 635	5	0	0	0
2020	1 653	5	0	0	0
2021	1 682	5	0	0	0
2022	1 750	5	0	0	0
2023	1 782	5	0	0	0
2024	1 793	5	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

0

3.4.2. számú táblázat – Bérlakás- és szociális lakás állomány

Év	Lakásállomány (db) (TS-073)	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
	db	db	db	db	db
2019	1 635	5	0	0	0
2020	1 653	5	0	0	0
2021	1 682	5	0	0	0
2022	1 750	5	0	0	0
2023	1 782	5	0	0	0
2024	1 793	5	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

A szociális lakhatás fogalma olyan önkormányzati bérlakásokra vonatkozik, amelyek rászorultsági alapon, társadalmi szempontokat figyelembe véve biztosítanak lakhatást azok számára, akik piaci alapon nem tudják azt megfizetni. Önkormányzatunk bérlakás állománya elsősorban szolgálati célú és határozott idejű használatra fenntartott lakásokból áll, amelyek átmeneti lakhatási szükségletek kielégítésére vehetők igénybe.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

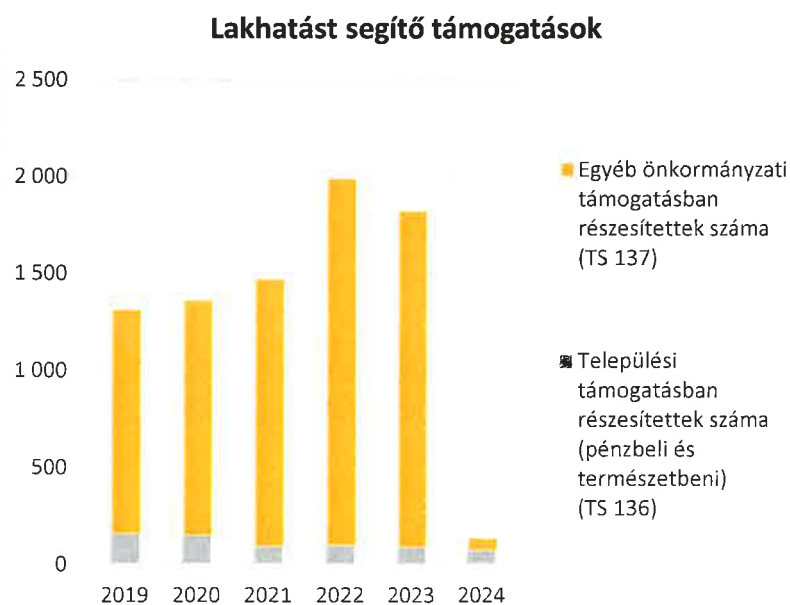
Lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlannal az önkormányzat nem rendelkezik.

e) lakhatást segítő támogatások

2025-től a munkáltató havonta legfeljebb 150 000 forint összegű lakhatási támogatást nyújthat 35 év alatti munkavállalói számára, kedvezményes adózással, a SZÉP- kártyához hasonló közteherviselési szabályok szerint. A támogatás nem állami juttatás, hanem a munkáltató által biztosítható cafeteria elem, amelyet az állam adókedvezménnyel ösztönöz.

Év	Települési támogatásban részesítettek (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb támogatásban részesítettek (TS 137)
	Fő	Fő
2019	153	1 155
2020	146	1 211
2021	88	1 379
2022	95	1 891
2023	86	1 732
2024	69	60

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 3.4.3. számú táblázat alapján az önkormányzati lakhatást segítő támogatások igénybevételéről 2019 és 2024 között rendelkezünk adatokkal. A települési támogatások tartalmazzák a rendkívüli, valamint a rendszeresen nyújtható támogatási formákat, míg az egyéb támogatások a TEIR rendszerből kinyert adatok. Az adatok megmutatják, hogy az elmúlt években jelentősen csökkent a támogatottak száma: míg 2019-ben 153 fő részesült szociális támogatásban, 2021-ben már csak 88 fő vette igénybe ezt a lehetőséget, 2024-ben már csak 69 fő részesült a települési támogatások valamilyen formájában. Ez azt jelzi, hogy az önkormányzat a korábbi években jelentős erőforrásokat mozgósított a családoknak lakhatási, illetve települési támogatásra, azonban az utóbbi két évben egyre kisebb mértékben kellett ezeket az eszközöket biztosítani a rászorulóknak részére. A csökkenés hátterében a támogatási struktúra átalakulása és a szociális igények mérséklődése állhat.

f) eladósodottság

Az eladósodás napjainkban is súlyos problémát jelent a lakosság körében. Az alacsony jövedelemmel rendelkező háztartások nehezen tudják kiegyenlíteni közüzemi számláikat. A fizetések elmaradása, majd a számlatartozások felhalmozódása dominóhatásként nehezíti a továbblépést, mivel részletfizetés esetén a havi kiadások tovább nőnek, így a családok pénzügyi mozgástere tovább szűkül. Egyre több háztartásban alkalmaznak előrefizetős mérőórát, amely lehetővé teszi az energiafogyasztás kontrollját, és kizárólag előre befizetett mennyiség használatát – ennek előnye, hogy elkerülhető a további adósságfelhalmozás.

A családok megélhetését befolyásolja a lakáshitellel rendelkező háztartások helyzete, amelyek gyakran nem tudják fizetni a megnövekedett törlesztő részleteket, ezáltal létfenntartásuk is veszélybe kerül. Az önkormányzat e komplex társadalmi problémára nem tud átfogó, rendszerszintű megoldást nyújtani, ugyanakkor szociális támogatásokkal és az önfenntartás lehetőségeinek bemutatásával, ösztönzésével – korlátozott mértékben – segíteni tudja a rászorulókat. A Családsegítő Szolgálat munkatársa szükség szerint tájékoztatást nyújt az ügyfelek részére a pénzügyi és szociális ellátások formáiról és segíti az azokhoz való hozzáférést is. Az elmúlt években megnőtt azoknak az érdeklődőknek a száma, akik adóssággal kapcsolatos problémában kértek segítséget. Tekintettel arra, hogy ez a szolgáltatás jelentős anyagi támogatást jelent az igénylő számára, ezért a feltételrendszer is szigorúbban szabályozott, mint egy egyszeri vagy kisebb összegű támogatás esetében. Ezeknek a feltételeknek nem mindenki tud vagy akar megfelelni, emiatt jellemzően kevesebben részesülhetnek ebben a támogatásban, mint ahányan rászorulnának. Az együttműködés hiánya sokszor arra vezethető vissza, hogy a rászoruló családok nem tudják vállalni a rendszeres számlafizetést, és inkább részletfizetésről szóló megállapodást kötnek a közüzemi szolgáltatókkal.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A külterületi lakásállomány közművesítettsége tekintetében elmondható, hogy további fejlesztésre van szükség, és ez előreláthatólag még hosszú időt vesz igénybe. Természetesen az ide települők azért is szívesebben költöznek a település belterületére, mivel ott könnyebben elérhetők a szociális szolgáltatások, az egészségügyi ellátás, a közintézmények, valamint a tömegközlekedés.

A vállalkozási szférában jellemző, hogy azok a vállalkozók, akiknek tevékenysége nagy alapterületet igényel, jól szervezeten, saját forrásból kiépített infrastruktúrával működnek akár

a település külterületén is. Ezeken a területeken általában biztosított a közműellátottság, a vállalkozások működése nem igényli a tömegközlekedés közvetlen elérhetőségét, továbbá a tevékenységgel járó zajhatások nem zavarják a lakókörnyezetet. Így a külterületi elhelyezkedés egyes gazdasági tevékenységek számára kifejezetten előnyös lehet.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Településünkön nincs szegregátum, a külterület arányaiban és elrendezésében nem nevezhető szegregátumnak, helyzetünkben ez a pont nem releváns.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Településünkön nincs szegregátum. A település egy utcájában három ingatlanon élnek nagy számban a legnehezebb helyzetben élő családok, akiknek alacsony az iskolai végzettségük, nem rendelkeznek bejelentett munkaviszonnyal és családjukban hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelnek.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

~~Településünkön nincs szegregátum, a külterület arányaiban és elrendezésében nem nevezhető szegregátumnak, helyzetünkben ez a pont Településünk esetében nem releváns.~~

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

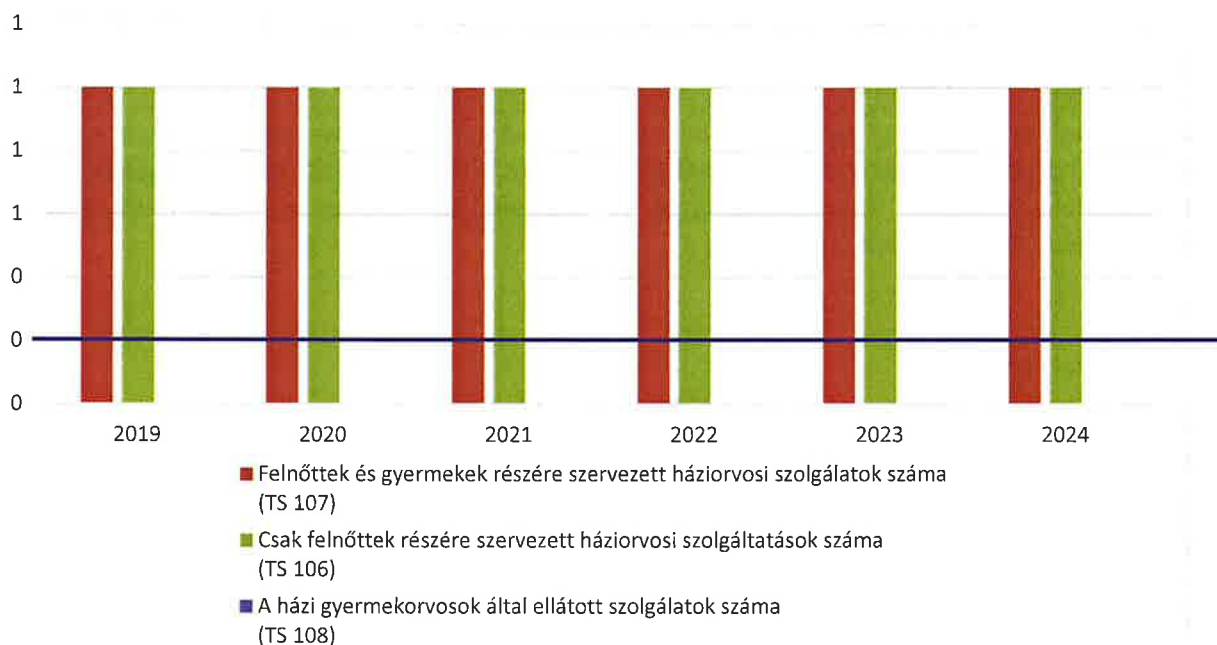
Kovai szerint „több mint 10 év a különbség a legjobb és a legrosszabb gazdasági helyzetű területeken élők várható élettartama között.”¹⁸

¹⁸ KOVAI Cecília: Az etnicitás szerepe az egészségügyenlétlenségek magyarázatában, és a hozzáférés esélyei a magyarországi hátrányos helyzetű csoportoknál Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Budapest, 2017. p. 229.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2019	1	1	0	1	101	11,20
2020	1	1	0	1	103	13,23
2021	1	1	0	1	111	12,38
2022	1	1	0	1	112	11,68
2023	1	1	0	1	97	8,89
2024	1	1	0	1	90	6,26

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Egészségügyi ellátás

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés az egészségügyi alapellátáson keresztül biztosított.

Az Inárcson élő kisgyermek számára a kötelező szűréseket a Védőnői Szolgálat látja el, heti egy alkalommal.

A településen időnként látásvizsgálatot lehet igénybe venni, valamint a védőnő szervezésében méhnyak-rákszűrést tartanak évente egyszer a rendelőben. A fogorvos az általános iskolásoknak évente fogászati szűrővizsgálatot végez a korai fogápolás elsajátítása céljából.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A rehabilitációval illetve fejlesztéssel kapcsolatos kezelések, szolgáltatások Dabason, illetve Budapesten vehetőek igénybe az inárcsi lakosok tekintetében.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az idősek és a gyermekek étkeztetése a Boglárka Néphagyományőrző Óvoda és Konyha biztosításával történik.

Az idősek napi szociális étkeztetésében közreműködik a tanyagondnok, aki a településen és a külterületeken élő embereknek szállítja ki az ebédet, így napi kapcsolatot is tart velük.

A tanyagondnoki szolgálat keretében igyekszünk a mozgásában akadályozott emberek számára a szolgáltatások könnyebb elérését biztosítani.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen a sportprogramokhoz való hozzáférés széles skálán mozog. Helyben, az általános iskolában a gyerekek a testnevelés óra keretein belül megismerkednek több sportággal is. Legnépszerűbb a fiúk körében természetesen a labdarúgás, amely amellet, hogy a legegyszerűbb sport, több képességet is kibontakoztat. A labdarúgáson kívül a kézilabda is igen népszerű az itt élő gyermekek és fiatal felnőttek életében. Mindkét sportág esetében helyben is nívós versenyek is kerülnek megrendezésre. [A Zrumeckzy Dezső Művelődési Ház szintén biztosít sportolási lehetőségeket.](#)

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Inárcs a megkötött Ellátási Szerződés útján biztosítja:

- házi segítségnyújtás,
- család-és gyermekjóléti szolgáltatások,
- szociális étkeztetés.

Településünkre igen jellemzővé az ügyek intézéséhez való segítségnyújtás a családsegítő szolgálaton keresztül. A helyi lakosok körében közismert, hogy milyen napokon érhető el a szolgáltatás, így rendszeresen keresik fel a családgondozót az ügyeik lebonyolításához való segítségkérés miatt.

A gyermekjóléti szolgálat jelzés alapján keresi fel a családokat, ahol látogatást tesz, majd az adott problémára reagálva derül ki, hogy hosszabb- illetve rövidebb családgondozásra van szükség. Súlyosabb esetekben előfordul a családban élő gyermekek védelembe vétele, illetve nagyon indokolt esetekben a gyermekek átmeneti nevelésbe vétele is előfordulhat.

A szociális étkeztetést és a házi segítségnyújtás igénybevételét is a Dabasi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ által tudjuk biztosítani az igénylők részére.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

Drogprevenációs programok Magyarországon – Általános iskolai fókusz

A drogprevenáció célja, hogy a fiatalok még a drognak minősülő anyag első kipróbálása előtt megfelelő tudással, készségekkel és értékrenddel rendelkezzenek a szerek elutasításához. Ennek legfontosabb színtere az **általános iskola**, különösen a felső tagozatos korosztály (10–14 év), de egyre több szakember hangsúlyozza a **korai prevenció** jelentőségét, már kisiskolás kortól.

1. DADA-program (Dohányzás, Alkohol, Drog, AIDS)

- **Szervezet:** Magyar Rendőrség bűnmegelőzési osztálya
- **Célcsoport:** 2–6. osztályos tanulók
- **Tartalom:** A program célja a helyes döntéshozatal és veszélyhelyzetek felismerésének fejlesztése.
- **Módszer:** Uniformisban lévő rendőrök tartanak 45 perces foglalkozásokat, sokszor interaktív formában, mesékkel, történetekkel.
- **Tematika:** szerhasználat veszélyei, ismerkedés a rendőrséggel, erőszak megelőzése, jogkövető magatartás.

2. ELLEN-SZER program

- **Célcsoport:** felső tagozatos tanulók (5–8. osztály), ill. középiskolások
- **Tartalom:** Közvetlenebb hangvételű foglalkozások, amelyek a kortárs nyomás, szociális készségek és döntéshozatal témáit járják körül.
- **Módszertan:** dramatikus, szerepjátékos, konfliktuskezelő eszközök, esettanulmányok.

3. ISKOLAI VÉDŐNŐI SZOLGÁLAT

- **Feladata:** az egészségfejlesztés, így a szenvedélybetegségek megelőzésének támogatása.
- **Módszer:** egyéni tanácsadás, csoportos egészségfejlesztő órák, szűrések.

4. Civil szervezetek prevenciós tevékenysége

- Pl. **Kék Pont Alapítvány, INDIT Közalapítvány, Európai Ifjúsági Központ**
- **Szerepük:** interaktív foglalkozások, közösségépítő prevenciós műhelyek, iskolán kívüli programok biztosítása
- **Előnyük:** kortárssegítők bevonása, hitelesebb előadásmód

5. Kortárssegítő programok

- **Lényege:** fiatalok tanítják társaikat, tréning után
- **Előny:** a diákok gyakran hitelesebbnek fogadják el saját korosztályuk véleményét, tapasztalatát

6. Nemzeti Drogellenes Stratégia (2021–2030)

- **Elv:** „Tiszta tudat, biztonságos jövő”
- **Cél:** egészségközpontú szemlélet, prevenció, szülők és pedagógusok bevonása
- **Intézkedés:** helyi közösségek támogatása, iskolai prevenciók országos kiterjesztése

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Erre vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre információ, erre utaló bejelentés, panasz nem érkezett az önkormányzathoz a vizsgált időszakban.

A hátrányos megkülönböztetés tiltott az önkormányzat oldaláról az Ebktv - ben felsorolt védett tulajdonságok alapján. Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése kötelezi az önkormányzatot közszolgáltatásai nyújtása esetén.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Településünk tekintetében nem releváns.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A település kulturális tevékenysége egyedi és sajátos. A Zrumeckzy Művelődési Ház és Könyvtár - a település hagyományait figyelembe véve - szervez színvonalas programokat a közösség számára. A kiemelt ünnepekhez - Húsvét, Karácsony- kapcsolódóan rendeznek olyan eseményeket, melyek nemcsak szórakoztatják az itt élőket, de a közösséget életet is erősítik. Egyik legfontosabb rendezvény a település életében a pünkösdkor megrendezésre kerülő Falunap, ami nagyon közkedvelt program a térségben. Rendszeresen kerülnek megrendezésre író-olvasó találkozók, és művészeti kiállítások. A nyári táborok megszervezése is az ő segítségükkel történik meg. Egy hét szociális táboroztatást vezetnek le, amelyen a hátrányos helyzetű családok gyermekei is részt vehetnek önkormányzati támogatás segítségével. A gyermekek tartalmas és színes programokkal gazdagodhatnak a tábor ideje alatt.

A település lakosságszámából és szerkezetéből adódóan az itt élő emberek jelentős része ismeri egymást, odafigyél egymásra. A Művelődési Ház biztosítja a helyszínt a közösségi élet gyakorlásához: közmeghallgatáshoz, egyesületek rendezvényeinek megtartásához, versenyek, szabadidős programok színhelyéül szolgál. A közösségi média az Inárcsi Hírmondó havonta megjelenő újság formájában jelenik meg a településen, valamint az önkormányzat hivatalos honlapja és a Munipolis intelligens kommunikációs hálózat áll rendelkezésre, amely a helybelieknek nyújt tájékoztatást a település életéről, aktualitásokról, közérdekű információkról.

Inárcs alapvetően **csendes, jól élhető település, amely a természetközeli környezet mellett a nyugalma miatt is népszerű.**

Inárcson működő civil szervezetek:

- Inárcsi Nagycsaládosok Szeretet Egyesülete
- Kelet-Európa Misszió Alapítvány
- Inárcsi Polgárőr Egyesület
- Inárcsi Római Katolikus Egyházközségért Alapítvány
- KB35 Inárcsi Színjátzó Egyesület
- Inárcsi Citerás Közhasznú Egyesület
- Inárcs Óvoda Gyermekeiért Alapítvány
- Mozgáskorlátozottak Inárcsi Egyesülete
- Inárcsi Rozmaring Hagyományőrző Nyugdíjas Egyesület
- Inárcs Községi Lövészklub
- Tulipánosláda Népzenei Egyesület
- Inárcsi Zenei Alapítvány
- Inárcs Község Közbiztonságáért Alapítvány
- Inárcs VSE

- Inárcs-Örkény Kézilabda Club Egyesület

- Otthonteremtés Alapítvány

- Tolnay Lajos Általános Iskola Tanulóiért Közhasznú Alapítvány

- Kakucsi Galambász és Kisállattenyésztő Egyesület

A települési könyvtárak kikölesönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	db
2 237	3

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A helyi közösségi szolidaritás kifejezetten jónak mondható. A közösségi élet a helyben működő civil szervezetek közreműködésének is köszönhetően kifejezetten aktív. A lakosság minden korosztálya és rétege „megmozdítható” egy-egy rendezvény vagy esemény során. Az adományozás terén a községben és a környéken is több olyan vállalkozó vagy kereskedés van, aki a helyi szervezésű rendezvényeket, eseményeket támogatja. A felajánlások főleg az óvodások és iskolások megsegítésére irányulnak.

Ha a közösségi együttélést jellemezzük, akkor elmondható, hogy természetesen előfordulnak súrlódások az emberek között, de etnikai konfliktusok nem jellemzőek a településen. Inkább az a tapasztalat, hogy egy rendkívüli helyzetben összefognak az emberek, hovatartozástól függetlenül. A szociális szférában dolgozó szakemberek azon az állásponton vannak, hogy ezeket a helyzeteket békés úton oldják meg és igyekeznek az embereket is erre a magatartásra rábírni.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Inárcs kulturális sokszínűsége elsősorban történeti gyökerekből táplálkozik, és bár ma kevésbé látványos, tudatos közösségi munkával jól megőrizhető és újraéleszthető. A kulcs a helyi identitás erősítése és a generációk közötti tudásátadás, hiszen a kulturális örökség tovább él a közösségi emlékezetben.

A roma közösség fontos része Magyarország – így Inárcs – kulturális sokszínűségének is. A roma (cigány) nemzetiség rendkívül gazdag és sokszínű kultúrával rendelkezik, amely több területen is megmutatkozik:

- **Zene és tánc:** A roma zene világszerte ismert és elismert. Magyarországon különösen fontos szerepe van a cigányzenének, amely hatással volt a magyar népzeneire is. A táncok energikusak, improvizatívák és érzelemgazdagok.

- **Nyelv:** A roma közösségek egy része beszéli a romani nyelvet vagy annak különböző dialektusait.

- **Hagyományok és közösségi élet:** Erős családi kötelek és közösségi összetartás jellemző, Fontosak a hagyományos ünnepek, esküvők, keresztelők.

A kulturális identitás megőrzése érdekében a roma közösség esetében is kulcsfontosságú a hagyományok továbbadása. Községi programokkal, a roma kultúra és történelem megjelenítésével az iskolákban, a családban élő hagyományok őrzésével fiatalabb generációnak való átadásával

Fontos azt is megemlíteni, hogy a roma közösségek gyakran szembesülnek társadalmi nehézségekkel (pl. kirekesztés, hátrányos helyzet). Éppen ezért a kulturális identitás megőrzése nemcsak hagyományőrzést jelent, hanem az önbecsülés erősítését, közösségi összetartást, és a többségi társadalommal való párbeszédet is. A roma kultúra élő, dinamikus része a magyarországi kulturális örökségnek. Megőrzése és bemutatása nemcsak a roma közösség, hanem az egész társadalom számára érték, mert hozzájárul a kölcsönös megértéshez és elfogadáshoz.

d) e) — helyi lakossági önszerveződések

A közösségi élet egyik színtere a Zrumeckzy Dezső Művelődési Ház és Könyvtár. Nagy terme helyt ad az önkormányzati, önkormányzati, kistérségi, és egyéb rendezvényeknek, politikai gyűléseknek, termékbemutatóknak. Igény esetén lakodalmak, más családi rendezvények megtartására is rendelkezésre áll. A szabadtéri rendezvények helyszínéül a [Csuka János Sportpark](#) szolgál.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Roma nemzetiségi önkormányzat nem működik a településen. Az ezt megelőző A néhány ciklusbansal korábbi időszakban működött a településen nemzetiségi önkormányzat, mely szorososan együttműködött a helyi önkormányzattal, jó partnerségi viszonyban tudtak közreműködni, segítették az itt élő roma lakosság életét.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Fontos cél a szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, különösen a szociálisan hátrányos helyzetű csoportok esetében. A lakhatási körülmények fejlesztése, különösen a közművesítés és a szociális bérlakásállomány bővítése, hozzájárulhat a településen élők életminőségének javításához. A helyi gazdaság élénkítése érdekében szükséges a foglalkoztatás támogatása, például képzésekkel és közfoglalkoztatási programokkal. Az oktatási és nevelési intézmények esélyteremtő szerepének megerősítése kiemelt fejlesztési irány. A digitális kompetenciák fejlesztése, valamint a gyermekek és fiatalok digitális hozzáféréseinek biztosítása csökkenti az esélyegyenlőtlenséget. A közösségi programok, ifjúsági kezdeményezések és prevenciók tevékenységek támogatása erősítheti a helyi társadalmi kohéziót. Mindezek megvalósításához szükséges az önkormányzat, a civil szféra, a helyi intézmények és a lakosság közötti partnerség erősítése.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliség a mélyszegénységben élők körében	Munkanélküliek feltérképezése, Foglalkoztatottság javítása, álláskeresési tréningek és mentorálás szervezése
Szociális és életkörülmények javítása	Életminőség javítása Lakhatási támogatások, felújítási programok
Egészségügyi hozzáférés javítása	Egészségi állapot javítása Szűrővizsgálatok, egészségnapok szervezése
Közösségfejlesztés és integráció	Társadalmi integráció erősítése, roma közösségi programok támogatása, kulturális identitás erősítése, közösségi terek fejlesztése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

„Az esélyteremtés szempontjából a hátrányos helyzetű gyermekek problémái **elsősorban két társadalmi alrendszer mentén jelennek meg**: a szociális és az oktatási területen. E két alrendszer között **számos átfedés tapasztalható**, azonban ez nem jelenti azt, hogy e problémák minden családban vagy településen azonos módon és mértékben jelentkeznek. A családoknak a lehetőségeikhez mérten, az államnak pedig **jogszabályi kötelezettségei alapján** kell kezelnie ezeket, hogy ne mélyüljenek tovább a társadalmi különbségek. A szocio-kulturális hátrányok megfelelő intervenció nélkül összeadódnak, és hosszú távon **megterhelik az egész szociális és közszolgáltatási rendszert**. Társadalomtudósok szerint a gyermekkori problémák nem megfelelő kezelése **akár hétszeres** társadalmi költséget is eredményezhet a későbbiekben. A gyermekek fejlődéséhez a szülők a saját képességeikhez mérten tudnak hozzájárulni, de súlyos hátrányok esetén az államnak – akár jelzőrendszeren keresztül – be kell avatkoznia. Ebben a folyamatban a pedagógusok szerepe kiemelkedő, mivel az **adaptív pedagógia** célja a gyermekek szükségleteiből kiindulva a társadalmi hátrányok csökkentése. A tanulási környezet fejlesztésében az **esélyteremtés alapelve is hangsúlyosan megjelenik**, például a gyermekvédelmi vagy pedagógiai programokban. Az adatok szerint a pszichés fejlődési zavarral élő tanulók aránya 2012 és 2019 között 2%-ról 3%-ra emelkedett, míg az Sajátos nevelési igényű gyermekek aránya 44%-ról 52%-ra nőtt, tehát **növekvő kihívásokat** jelentenek az oktatási rendszer számára. Ezért szükség lenne helyi szinten is éves esélyegyenlőségi intézkedési tervekre a köznevelési intézményekben, melyek a **HEP Fórumokon rendszeresen jelen lévő intézményvezetők** segítségével összehangoltan készülhetnének.¹⁹

A gyermekek esélyegyenlőségét **súlyosan érintő kérdés a szegregáció**, melyet gyakran tévesen azonosítanak a kisebbségi oktatással. Utóbbi ugyanis különbözik a szegregációtól például az önkéntesség, az elkülönítés célja, a tanrend, valamint az oktatás minősége biztosításának szempontjából. Az **önkéntes elkülönülés** nem tartozik a jogtalan megkülönböztetés körébe, ahogy azt az UNESCO Egyezmény 2. cikke és a hazai szabályozások (Ebkvt. 28. § (2); Nktv. 22. § (3)) is rögzítik. A kisebbségi oktatásban való részvétel alapvetően a szülők döntése, 14 éves kortól pedig a gyermek és a törvényes képviselő közös döntése.

¹⁹ Bővebben lásd: MAKKOS Nándor: Önkormányzatok gyermekek esélyteremtésével kapcsolatos felelősségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 5. pp 36-40 (2022).

Ugyanakkor a gyermekek esélyeinek növelése **sok esetben a jegyző, illetve az önkormányzat felelőssége is**, különösen, ha a gyermekvédelmi vagy oktatási intézkedések jogszerű végrehajtásáról van szó.”²⁰

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 421	2 529	4950	48,91%	51,09%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			205	4,14%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	450	394	844	9,09%	7,96%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	93	60	153	1,88%	1,21%

A táblázatból kimutatható a gyermekek koronkénti megoszlása a település népességi adatain belül. Látható, hogy a fiúgyermekek száma magasabb a lánygyermekekénél. Ez az arány a népességi adatoknál már elemzésre került, ahol azt is láthattuk, hogy a nők arányának növekedése a középkor végére tehető.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A veszélyeztetettség megelőzésére a Gyvt. előírása alapján jelzőrendszert működtetünk. A jelzőrendszer tagjai közé tartoznak a nevelési - oktatási intézmények vezetői, pedagógusai, a védőnők, az orvosok, a szociális ellátásban dolgozók, de tulajdonképpen mindenki, aki olyan tény, adat birtokában van, amely a gyermek veszélyeztetettségét igazolná. A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében. A gyermekvédelmi rendszer legfontosabb célkitűzése, hogy a veszélyeztetettséget megelőzze és a gyermek családban való nevelésére törekedjen. Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a gyermekvédelmi preventív tevékenységére nagy hangsúlyt fektetünk.

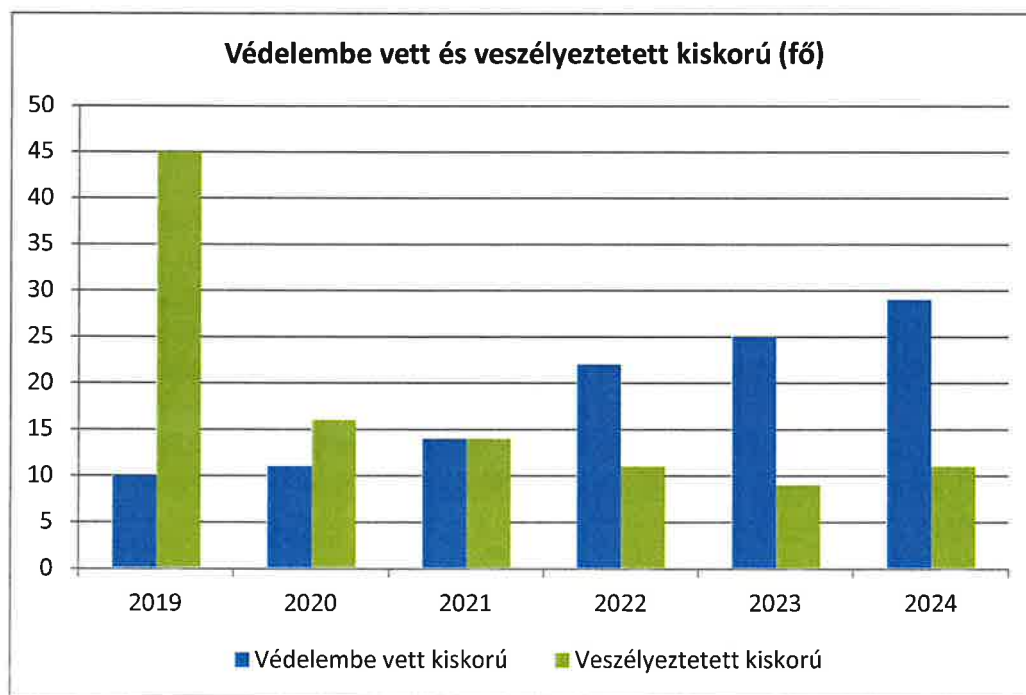
Ebben a Dabasi Család- és Gyermejkölési Szolgálat és Központ Inárcson munkatársai vállalnak jelentős szerepet, hiszen ők látják el és koordinálják a jelzőrendszer működését. A rendszeresen megtartott értekezleteken részt vesznek a helyi szakemberek az oktatás, az egészségügy és a szociális területről, így a hátrányos helyzetű, illetve nehéz helyzetben élő, fogyatékkal élő gyermekek helyzetét több oldalról meg tudják vizsgálni és komplexebb segítségnyújtást tudnak nyújtani számukra.

²⁰ Bővebben lásd: VÉRTEN Erika, MAKKOS Nándor: Egyenlő bánásmód és a gyermeki jogok érvényesítése JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXVI. évfolyam 5. pp 32-36 (2024).

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2019	10	45
2020	11	16
2021	14	14
2022	22	11
2023	25	9
2024	29	11

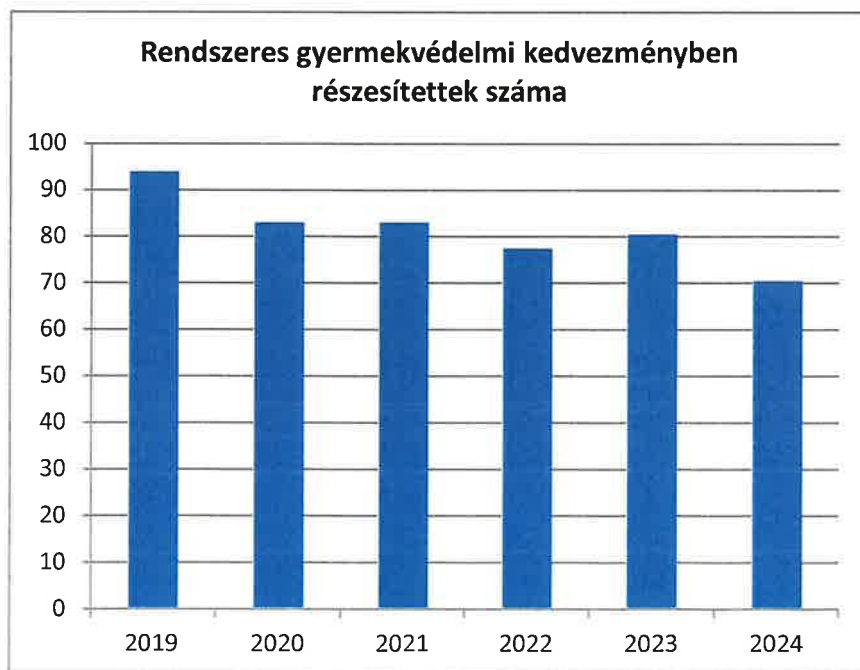
Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2019	94
2020	83
2021	83
2022	78
2023	81
2024	71

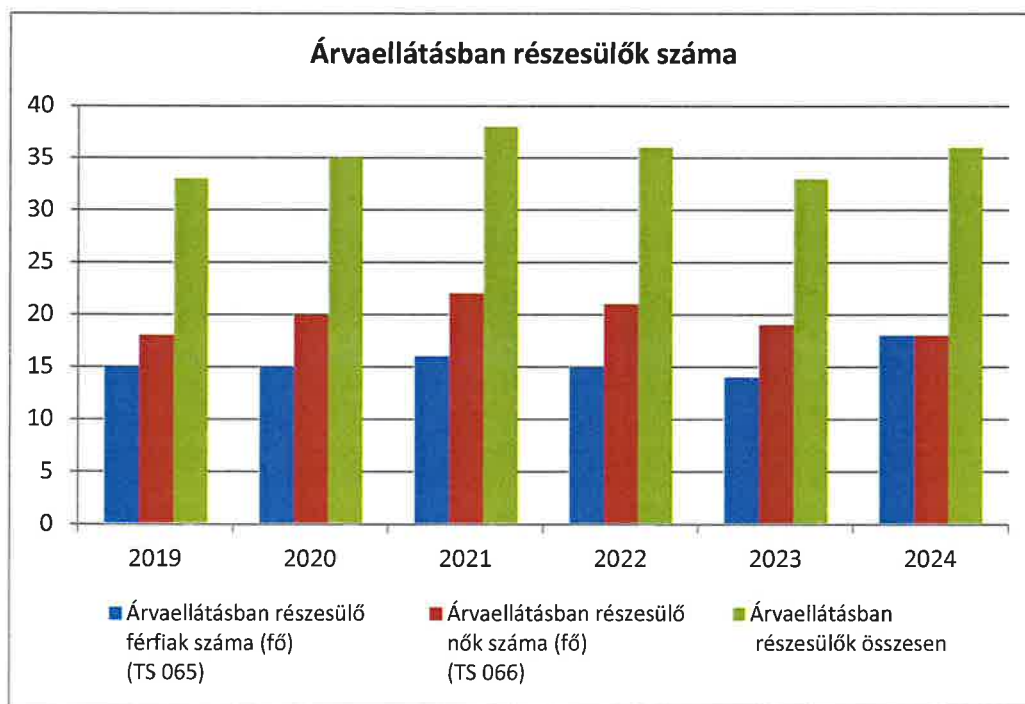
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2019	15	18	33
2020	15	20	35
2021	16	22	38
2022	15	21	36
2023	14	19	33
2024	18	18	36

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

a) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

1. A 2019-es adatokhoz képest jelentős növekedést mutatott a védelemben vett gyermekek száma. A veszélyeztetett gyermekek száma viszont visszaesést mutat. A

veszélyeztetettség okai között környezeti, magatartási és anyagi okok szerepelnek, többnyire együttesen. A bántalmazás, az elhanyagolás a gyermek-szülő kapcsolat változásai az alkoholizálást kiegészítő drogfogyasztásban mutatkoznak meg. A táblázat adatai alapján elmondhatjuk, hogy sokkal nagyobb számban fordul elő hatósági intézkedés, több esetben kerül sor a gyermek védelembe vételére, szigorúbb magatartási szabályok előírására.

2. A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma** viszont folyamatosan csökken: 2019-ben még 94 fő volt, 2024-re viszont már csak 71 fő, ami a családok jövedelmi helyzetének javulására utalhat, illetve
3. Az **árvaellátásban részesülők száma** 2019 és 2024 között 33 főről 36 főre emelkedett, ezen belül a férfiak aránya emelkedett, míg a nők száma közel azonos volt.

Ez az adatsor azt mutatja, hogy bár egyes mutatók (pl. rendszeres kedvezményben részesülők) csökkenést jeleznek, más területeken – mint a védelembe vétel – enyhe növekedés figyelhető meg, ami célzottabb hatósági beavatkozások indokoltására utal.

b) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Ilyen irányú nyilvántartást nem vezetünk. .

c) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Ilyen jellegű információ nem áll rendelkezésünkre.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A már említett telepszerű lakókörnyezetben élő családok helyzete településünkön igen sajátos, hiszen egyszerű lakókörnyezetben, ingerszegény környezetben élnek. Ugyanakkor elmondható, hogy ezeket a családokat – éppen a különösen nehéz helyzetük miatt is – kiemelt figyelemmel kíséri az önkormányzat szociális csoportja, a családsegítő szolgálat munkatársai, illetve az oktatási intézmények pedagógusai is. Így a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben és az esélyegyenlőség biztosításában kiemelt segítséget biztosítunk számukra.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A magyar köznevelési rendszer az esélyegyenlőség biztosításának egyik kiemelt célcsoportjaként kezeli a hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), valamint a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekeket. A *nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény* 4. § 3. és 14. pontja határozza meg e kategóriákat. Hátrányos helyzetű az a gyermek, akinek a családja rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult és szociális hátrányai a nevelési-oktatási intézmény működését szabályozó dokumentumokban rögzítettek szerint indokoltá teszik különleges figyelmet igénylő nevelését. Halmozottan hátrányos helyzetűnek az a gyermek minősül, aki HH státusszal rendelkezik, és akinek a szülője, gondviselője legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik (§ 4. § 14.).

A sajátos nevelési igény fogalmát ugyanezen törvény 4. § 25. pontja a következőképp határozza meg: „az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

Az esélyegyenlőség pedagógiai megközelítése szerint az inkluzív nevelés olyan módszertani és szervezeti elveket alkalmaz, amelyek figyelembe veszik a gyermekek egyéni képességeit, fejlettségét és társadalmi háttérét (lásd: *Kozma Tamás – Lannert Judit, 2006. Esélyegyenlőség és oktatáspolitikai*). Az integrált nevelés, amelyet az SNI és BTMN (beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő) tanulók esetében az intézmény szakmai programja alapján valósítanak meg, a gyermekek számára érzelmi biztonságot, a fejlődés ütemének megfelelő egyéni bánásmódot, valamint fejlesztési tervet biztosít.

Az integrációt a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 69. § (1) bekezdése rögzíti, amely szerint a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelését-oktatását integráltan végző intézmények egyéni fejlesztési terv alapján, gyógypedagógus bevonásával kötelesek biztosítani a fejlesztést. Az óvodák esetében külön hangsúlyos a funkcionális integráció, amely lehetőséget ad arra, hogy a gyermekek bizonyos fejlesztési idejére kis csoportban vagy egyénileg részesüljenek célzott terápiás foglalkozásokban.

A BTMN gyermekek esetében a fejlesztőpedagógusi ellátás alapját a *Nevelési Tanácsadó* vagy a *Pedagógiai Szakszolgálat* szakvéleménye képezi. A fejlesztési programokat az intézmény pedagógiai programjához illeszkedően, a gyermek egyéni szükségleteire szabva kell kialakítani.

Az óvodai és iskolai gyakorlatban számos eszköz segíti az esélyegyenlőség megvalósulását: differenciált tanulásszervezés, kooperatív tanulási technikák, tevékenységközpontú pedagógia, fejlesztő értékelés, mozgás- és játékterápia, szociális és önismereti foglalkozások. E lehetőségek támogatják az integrációt és a tehetséggondozást is, hiszen az SNI tanulók közül is többen mutatnak kiemelkedő képességeket egyes területeken, amelyek fejlesztésére célirányos programokat kell biztosítani (lásd: *Nemzeti Tehetség Program 2008–2028*).

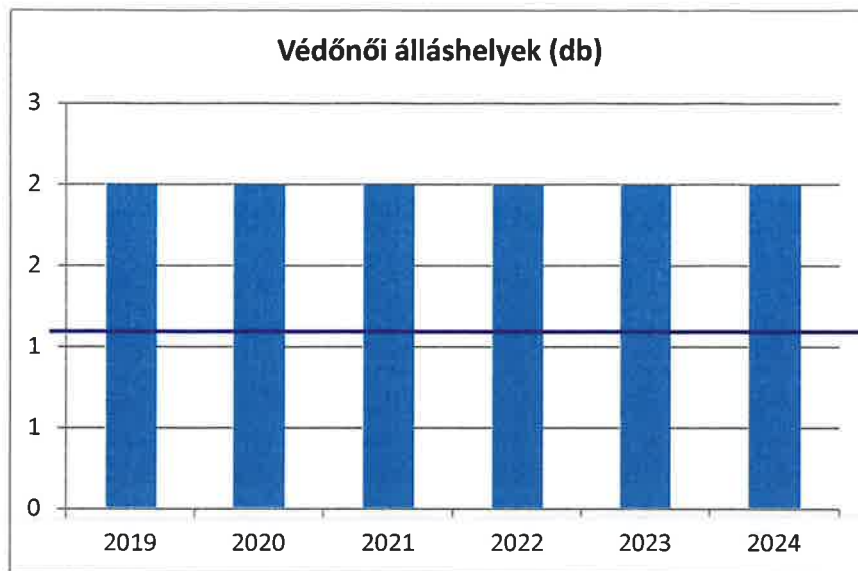
A köznevelési intézmények ezen tevékenységeit helyi szinten a gyermekvédelmi felelős, a pedagógiai munkát segítő szakemberek, valamint a családsegítő szolgálatok szakmai támogatása egészíti ki. Az óvoda- és iskolafenntartók számára ajánlott, hogy a helyi esélyegyenlőségi programhoz illeszkedve intézményi esélyegyenlőségi intézkedési tervet dolgozzanak ki, amely figyelemmel van a területi egyenlőtlenségek mérséklésére is.

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2019	2	139	70,00
2020	2	160	80,00
2021	2	159	80,00
2022	2	186	88,00

2023	2	197	98,00
2024	2	194	97,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői szolgálat a magyar egészségügyi rendszer egyedülálló, preventív szemléletű alrendszere, amelyet a 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről 152. §-a nevesít, míg működésének részletes szabályait a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet rögzíti. Feladata a lakosság egészségi állapotának megőrzése, különösen a nők, a várandós anyák, az újszülöttek és a gyermekek körében, valamint az iskoláskorú tanulók egészségnevelése, szűrése.

A védőnői körzetek szervezése területi elv szerint történik, az adott település vagy településrész ellátásáért felelős védőnő által. Az egyetlen védőnőre jutó ellátottak száma – különösen a kistelepüléseken – gyakran jelentős mértékű, főként akkor, ha a védőnő több községet is ellát. A védőnők munkaterhelése a következő célcsoportokkal való kapcsolattartásból adódik: várandós anyák, 0–6 éves gyermekek, iskoláskorú tanulók (az iskolai védőnői szolgálatban), valamint fokozott figyelmet igénylő esetek (pl. veszélyeztetett gyermekek, fiatalos anyák).

Az ellátottak száma egy védőnőre vetítve rendszerint meghaladja az optimális értéket, amelyet a 60/2003. (X. 20.) ESzCsM rendelet ajánlása alapján maximum 250–300 főben határoznak meg (a különböző korcsoportok szorzóinak figyelembevételével).

Az utóbbi években országos szinten növekvő gondot jelent a védőnői státuszok betöltetlensége, amely a vidéki, elsősorban kistelepüléseken koncentrálódik. A Nemzeti Népegészségügyi Központ 2023. évi jelentése alapján közel 300 körzetben nincs állandó védőnői jelenlét, ez mintegy 8-10%-os betöltetlenségi arányt jelent. Az okok között szerepel a szakemberhiány, az előregedő szakmai állomány, valamint a nem versenyképes bérezés.

Ez a jelenség különösen érzékenyen érinti a hátrányos helyzetű településeket, ahol a védőnő szerepe a gyermekvédelmi jelzőrendszer egyik kulcsszereplőjeként is értelmezendő, a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet alapján.

A kisebb községekben gyakori, hogy egy védőnő több települést is ellát, ami logisztikai és időbeosztási problémákat is felvet. Ez különösen nehezíti a prevenciós és gondozási munka személyességét, valamint csökkenti a lakossági egészségnevelés hatékonyságát. A helyi önkormányzatok sok esetben nem rendelkeznek a megfelelő infrastrukturális és pénzügyi

hátterrel, hogy teljes vagy részmunkaidős státuszban alkalmazzanak védőnőt – bár erre a települési önkormányzat kötelező feladatellátása keretében a 2011. évi CLXXXIX. törvény a helyi önkormányzatokról 13. § (1) bekezdés 4. pontja szerint kötelezettek.

Elmondható, hogy a védőnői szolgálat kiemelt jelentőségű az esélyegyenlőség biztosításában, különösen a gyermekvédelem és a szociális hátrányok ellensúlyozása terén. A szolgálat fenntarthatósága és hatékonysága érdekében szükséges a betöltetlen státuszok csökkentése, a szakmai utánpótlás biztosítása és a bér- és eszközrendszer korszerűsítése.

Településünk ebből a szempontból szerencsés, hiszen két szakképzett, gyakorlatlall rendelkező védőnő látja el a védőnői feladatokat.

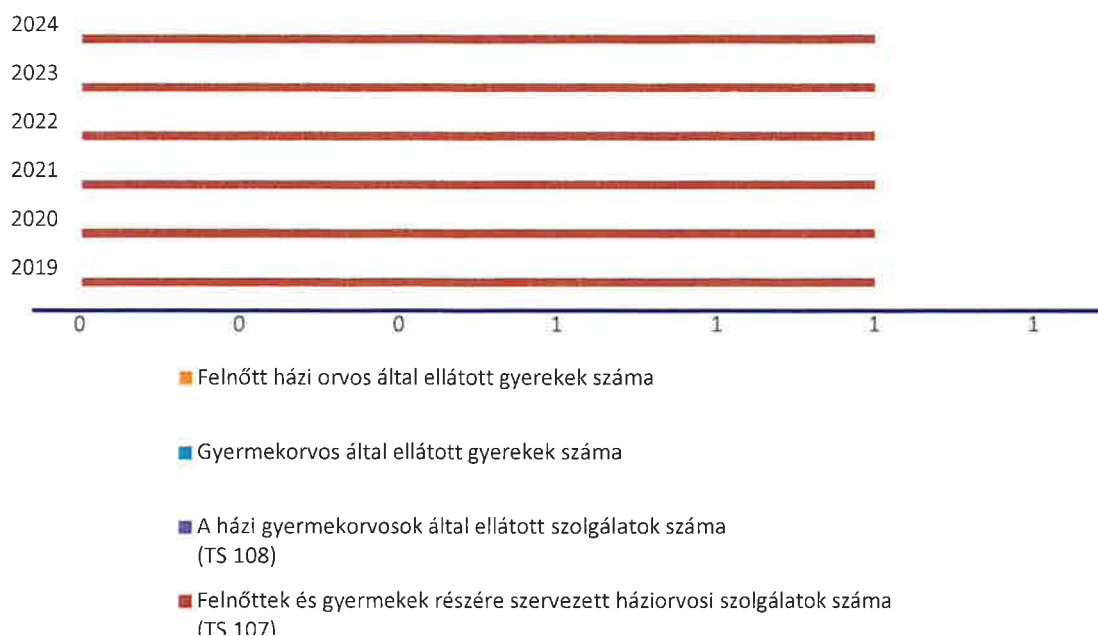
b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A házi orvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. A házi gyermekorvos az ellátást a 14. életévét be nem töltött személyek számára biztosítja, de felkérésre a 14–18. év közötti személyeket is elláthatja. A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a házi orvos és házi gyermekorvos feladatkörébe tartozik az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása. Településünk esetében jelenleg egy csak felnőtteket ellátó orvos és egy vegyes praxist ellátó orvos lát el szolgálatot a Praxis I. program keretében, amely alapján a szakképzés alatt álló, de már önálló munkára jogosult orvos vette át az ellátatlan praxist. A program mentori felügyelet mellett működik.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2019	1	1	0	n.a.	n.a.
2020	1	1	0	n.a.	n.a.
2021	1	1	0	n.a.	n.a.
2022	1	1	0	n.a.	n.a.
2023	1	1	0	n.a.	n.a.
2024	1	1	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Orvosi ellátások

b) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A **Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény** értelmében az óvodai nevelés finanszírozott időkerete heti 61 óra. Ez az időkeret magában foglalja a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozásokra fordítható heti 50 órát, valamint a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztő, illetve a sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs foglalkoztatásának heti 11 óráját (229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet).

Az óvodai nevelés során a gyermekek részére rendszeres logopédiai ellátás biztosított. A logopédus fő feladatai:

- artikulációs zavarok javítása;
- nyelvi-kommunikációs zavarok enyhítése;
- folyamatos konzultáció az óvodapedagógusokkal;
- kapcsolattartás a szülőkkel;
- diszlexia-prevenációs vizsgálatok végzése.

Az óvodás korú gyermekek fejlesztését és ellátását a **számos Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Tagintézménye** támogatja, amely az alábbi szakfeladatokat látja el:

1. **Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás:** komplex koragyermekkorai intervenció és prevenció, családi kompetenciák erősítése, inklúzió támogatás.
2. **Szakértői bizottsági tevékenység:** teljes körű pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai vizsgálat, tanulási és beilleszkedési nehézségek feltárása.
3. **Nevelési tanácsadás:** adaptív viselkedés és szociális érettség felmérése, szülőkkel folytatott konzultáció, prevenció szolgáltatások.

4. **Logopédiai ellátás:** beszédindítás, hang- és nyelvfelldési elmaradások kezelése, diszlexia megelőzése, heti két alkalommal biztosított terápia.
5. **Konduktív pedagógiai ellátás:** központi idegrendszeri sérültek fejlesztése.
6. **Gyógytestnevelés:** iskolaorvosi vagy szakorvosi javaslatra megvalósuló, tanévhez igazodó testnevelési forma.
7. **Iskola- és óvodapszichológiai ellátás:** pszichológusok munkájának koordinálása, gyermekek lelki támogatása.
8. **Tehetség gondozás:** tehetségazonosítás, tanácsadás, műhelyek, kimeneti mérések.
9. **Pályaválasztási tanácsadás:** tanulók irányultságának vizsgálata, iskolaválasztási javaslat kidolgozása.

A fent ismertetett rendszer teljes körű támogatást nyújt a 7 év alatti gyermekek számára, igazodva a modern pedagógiai-szakpszichológiai és jogszabályi keretekhez.

e/e) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti ellátást a Dabasi Család- és Gyermejjóléti Szolgálata látja el településünkön. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 136. § (8) bekezdése és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 40. § (1) bekezdése értelmében a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás 2016. január 1-jétől kizárólag egy szolgáltató a család- és gyermekjóléti szolgálat (a továbbiakban: gyermekjóléti szolgálat) keretében működtethető.

A Biztos Kezdet Gyerekházak elsősorban hátrányos helyzetű településeken érhetőek el, főként uniós forrásból valósultak meg.

Községünk nem tartozik a hátrányos helyzetű települések közé, így nálunk sajnos ez program még nem valósulhatott meg.

e/f) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A gyermekek korai életéveiben biztosított bölcsődei ellátás nem csupán a szülők munkavállalását segítő szociális szolgáltatás, hanem a gyermekek fejlődési esélyeit és jólétét is közvetlenül befolyásoló intézményi gondoskodási forma. A bölcsődei nevelés-gondozás kereteit az **1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról** (Gyvt.) – határozza meg.

A Gyvt. 42. § (1) bekezdése szerint a gyermek húszhetes korától kezdődően jogosult bölcsődei ellátásra. Az ellátás igénybevétele alapesetben **legfeljebb a gyermek negyedik életének betöltését követő augusztus 31-éig** biztosított. Ugyanakkor a jogszabály lehetőséget ad arra, hogy **sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek** esetén – amennyiben ezt a pedagógiai szakszolgálat szakértői véleménye alátámasztja – a bölcsődei gondozás legfeljebb a **gyermek ötödik életének betöltéséig** meghosszabbítható.

A bölcsődei felvétel során **előnyben kell részesíteni** azokat a gyermekeket, akik szociális vagy családi körülményeik miatt fokozottan rászorulnak az intézményi gondozásra. A jogszabály az előnyben részesítés szempontjából az alábbi gyermekcsoportokat nevesíti:

- azokat, **akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak;**
- azokat, **akik három vagy több gyermeket nevelő családban élnek;**
- azokat, **akiket egyedülálló szülő nevel;**
- valamint **a védelembe vett gyermekeket.**

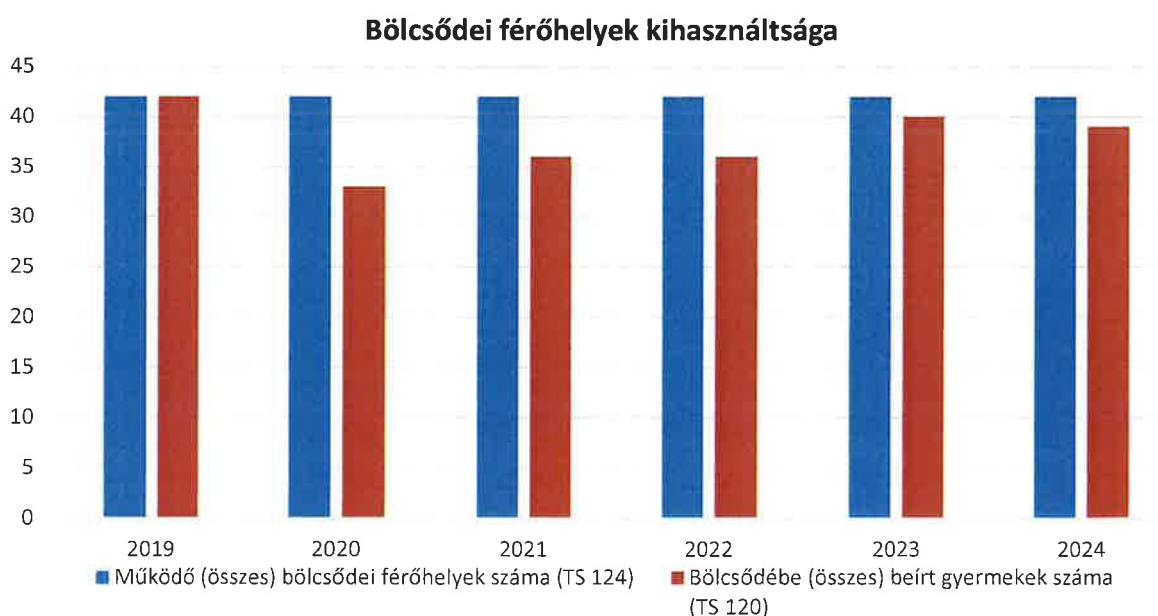
A fentiek alapján előnyben részesítés csak akkor alkalmazható, ha a szülő vagy más törvényes képviselő a bölcsődei felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy **munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.** A jogviszony lehet határozott vagy határozatlan idejű, illetve rész- vagy teljes munkaidős is, amennyiben az munkajogi értelemben ténylegesen fennálló és érvényes szerződés alapján jön létre.

A bölcsődei felvételi döntések során az ellátás nyújtásáért felelős fenntartó (pl. önkormányzat, egyházi vagy civil szervezet) köteles a fenti preferenciarendszert figyelembe venni, és a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett vagy védelembe vett gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását elsődleges szempontként kezelni.

E szabályozás célja, hogy a bölcsődei ellátás ne csupán a gyermekek napközbeni biztonságos elhelyezését szolgálja, hanem hozzájáruljon a korai szocializációhoz, a fejlődési hátrányok megelőzéséhez, és a szülők munkaerőpiacra való visszatérésének támogatásához is.²¹

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2019	0	0	0	0	0	0	42	42
2020	0	0	0	0	0	0	42	33
2021	0	0	0	0	0	0	42	36
2022	0	0	0	0	0	0	42	36
2023	0	0	0	0	0	0	42	40
2024	0	0	0	0	0	0	42	39

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ag gyermekvédelem;

A gyermekjóléti szolgálat jelzés alapján keresi fel a családokat, ahol látogatást tesz, majd az adott problémára reagálva derül ki, hogy hosszabb- illetve rövidebb családgondozásra van-e szükség. Súlyosabb esetekben előfordul a családban élő gyermekek védelembe vétele, illetve nagyon indokolt esetben a gyermekek átmeneti nevelésbe vétele is előfordulhat.

²¹ 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (Gyvt.), 42. § (1)–(2) bekezdés.

g/h) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Családsegítés, szociális munka, család- és gyermekjóléti szolgálat célja a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek és családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. A családsegítésben nyújtott szolgáltatások személyes szociális szolgáltatások, amelyek a szociális munka eszközeire és módszereire építenek.

h/i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermek életkorának megfelelő intézményi gyermekétkeztetést kell biztosítani a bölcsődében, óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai kollégiumban, az általános iskolai és a középfokú iskolai menzai ellátás keretében, a gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és az akadályozott gyermekek számára nappali ellátást nyújtó akadályozottak nappali intézményében. A gyermekeknek juttatott ingyenes vagy kedvezményes étkezés biztosítása eszközként szolgál a gyermekszegénység csökkentéséhez, a gyermekek alapvető szükségleteinek biztosításához. Emellett a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában a nyári szünet és a tanítási szünetek időtartama alatt is biztosítani kell az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára.

h/j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Nincs információnk, illetve tudomásunk arról, hogy hátrányos megkülönböztetés, valamint egyenlő bánásmód követelményének megsértése témakörben érkezett volna észrevétel.

h/k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nincs információnk, illetve tudomásunk arról, hogy hátrányos megkülönböztetés, valamint egyenlő bánásmód követelményének megsértése témakörben érkezett volna észrevétel.

h/l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A szülők összefogásából és jó szándékából a gyermekek sok esetben kapnak az étkeztetésen felül gyümölcsöt, mely a saját háztartásukból, illetve kertészetükből származik.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A köznevelés rendszere kiemelt feladatának tekinti, hogy biztosítsa minden gyermek és tanuló számára a képességeihez és egyéni szükségleteihez igazodó oktatást. Ezen belül különösen fontos a kiemelt figyelmet igénylő, valamint a fogyatékkal élő gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése, amelyre a magyar köznevelési szabályozás és a nemzetközi jogi kötelezettségek is erős garanciákat biztosítanak.

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 13. pontja alapján kiemelt figyelmet igénylő gyermeknek/tanulónak minősül:

a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek,

a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek,

a kiemelten tehetséges tanuló,

a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek,
valamint a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermek.

Az SNI gyermekek közé azok tartoznak, akik testi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékoságuk, több fogyatékoság együttes előfordulása, autizmus spektrumzavar, illetve pszichés fejlődési zavar (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, figyelemzavar, hiperaktivitás) miatt speciális pedagógiai támogatásra szorulnak (15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet).

Esélyegyenlőségi garanciák a köznevelésben:

Az állami és önkormányzati fenntartású köznevelési intézmények kötelesek:

- biztosítani a tanulókhöz igazodó differenciált pedagógiai ellátást,
- alkalmazni a gyógypedagógiai, fejlesztőpedagógiai és pszichológiai támogatást,
- hozzájárulni a tanulási környezet akadálymentesítéséhez, valamint
- együttműködni a pedagógiai szakszolgálatokkal és szakértői bizottságokkal.

A közoktatásban az esélyegyenlőség érvényesítése nemcsak hozzáférést jelent az oktatáshoz, hanem a tényleges egyéni fejlődési utak támogatását is: például egyéni fejlesztési terv, sajátos tantervi követelmények, mentesítés bizonyos tantárgyi követelmények alól, illetve hosszabb felkészülési idő biztosítása.

Integráció és inklúzió – rendszerszintű törekvések

A hazai köznevelési rendszer az elmúlt két évtizedben egyre inkább az inkluzív pedagógia elveit követi. Az integrált nevelés célja, hogy a fogyatékosággal élő vagy más okból kiemelt figyelmet igénylő gyermekek a lehető legnagyobb mértékben a többségi intézményben részesüljenek oktatásban, ugyanakkor a jogszabály lehetőséget biztosít speciális nevelési intézmény (pl. gyógypedagógiai iskola, konduktív pedagógiai intézmény) igénybevételére is, amennyiben az a gyermek érdekét jobban szolgálja.

Nemzetközi és uniós kötelezettségek

Magyarország aláírta és ratifikálta az ENSZ Fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló egyezményét (CRPD), amely kimondja: a fogyatékosággal élő gyermekek jogát a befogadó, minőségi és ingyenes oktatásra minden szinten biztosítani kell. Az Európai Unió Alapjogi Chartája is garantálja a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, és az oktatáshoz való egyenlő hozzáférést.

Gyakorlati támogatási formák

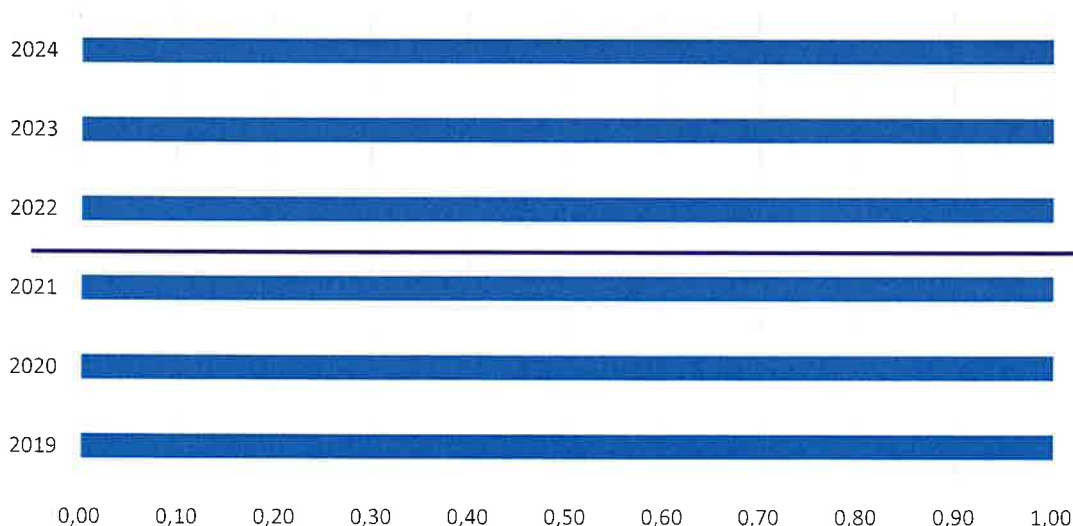
- Pedagógiai szakszolgálat bevonása (logopédia, pszichológia, fejlesztő pedagógia);
- SNI tanulók esetén gyógypedagógus, asszisztens alkalmazása;
- Tanulási és viselkedési zavarok esetén egyéni vagy kiscsoportos fejlesztés;
- Korai fejlesztés és gondozás biztosítása bölcsődés és óvodás korú gyermekek számára;
- Tehetséggondozó programok elérhetősége kiemelten tehetséges gyermekek számára;
- Támogató tananyagok és IKT-eszközök használata a digitális egyenlőtlenség csökkentésére.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2019	152	11	7,24
2020	158	14	8,86
2021	181	9	4,97
2022	188	8	4,26
2023	199	10	5,03
2024	200	9	4,50

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül

Az óvodai nevelésben részt vevő gyermekek körében a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek aránya 2019 és 2024 között mérsékelt csökkenést mutatott. A beíratott

óvodások száma 152 főről 200 főre emelkedett, míg a hátrányos helyzetű gyermekek csoporton belüli aránya 7,24%-ról 4,50%-ra változott. A legmagasabb arány 2021-ben volt tapasztalható, amely az ellátórendszer számára fontos jelzés az esélykülönbségek fennállásáról, és az óvodai fejlesztések célzottságának megerősítését indokolja.

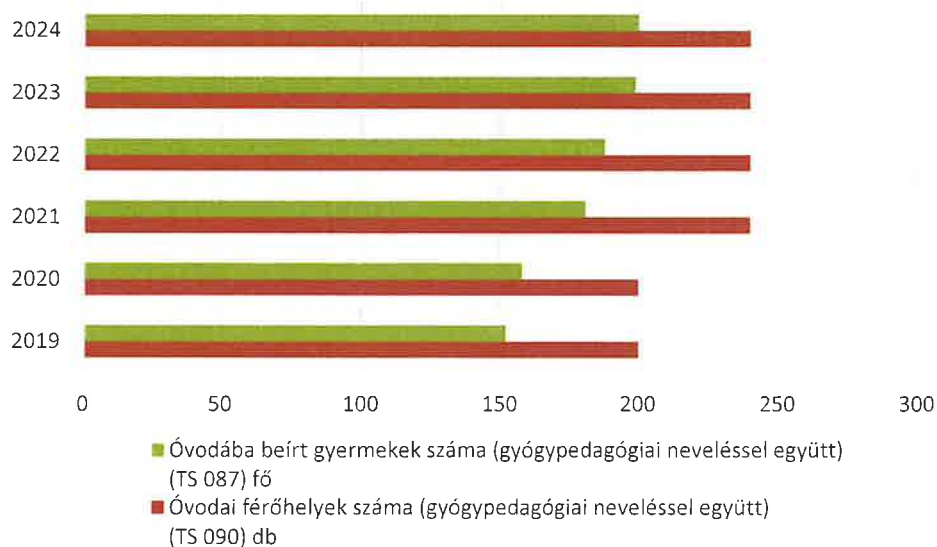
Az óvodai nevelés szerkezete stabil: nyolc csoport működik gyógypedagógiai neveléssel. Az egy csoportban ellátott gyermekek száma átlagosan 19–25 fő között mozgott az évek során. Az óvodai férőhelyek száma stabilan 200–240 fő között alakult, biztosítva a település gyermekpopulációjának intézményi lefedettségét.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

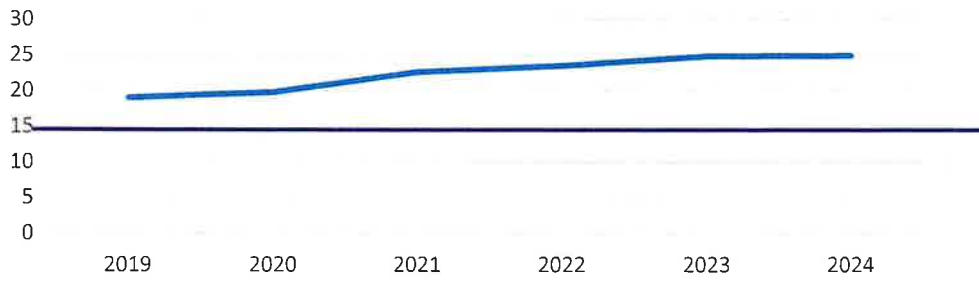
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma- gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2019	n.a.	8	200	3	152	0	0	19
2020	n.a.	8	200	3	158	0	0	20
2021	n.a.	8	240	3	181	0	0	23
2022	n.a.	8	240	3	188	0	0	24
2023	n.a.	8	240	3	199	0	0	25
2024	n.a.	8	240	3	200	0	0	25

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Óvodai férőhelyek

**Egy óvodai gyermekcsoportra
jutó gyermekek száma (TS 089)**

Az általános iskolai oktatásban hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés a tanulók között, erre vonatkozó jelzés, panasz az önkormányzat felé a vizsgált időszakban nem érkezett.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A településen csak egy általános iskola működik, nincsen összehasonlítási lehetőség.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Az általános iskola a hátrányos helyzetű, és a tehetséges gyermekek számára személyiségfejlesztő, felzárkóztató, tehetséggondozó fejlesztő programokat épít be a tanmenetébe. A felkészítés magában foglalja a segítő pedagógiai tevékenység által a tanulók iskolai sikerességének elősegítését, társadalmi-gazdasági helyzetből eredő hátrányaik enyhítését, a tanulói közösségfejlesztést, a család bevonását és támogatását, valamint az esélyteremtést hatékonyan támogató intézményfejlesztést és folyamatos módszertani megújulást. Az iskolai fejlesztő programot az intézmény a miniszteri rendeletben erre kijelölt szervezet szakmai támogatásával szervezi meg. E szakmai szolgáltatás kiterjed az Ebktv. 31. §-a szerinti helyi esélyegyenlőségi program és a köznevelési esélyegyenlőségi intézkedési terv céljai összhangjának támogatására is.²²

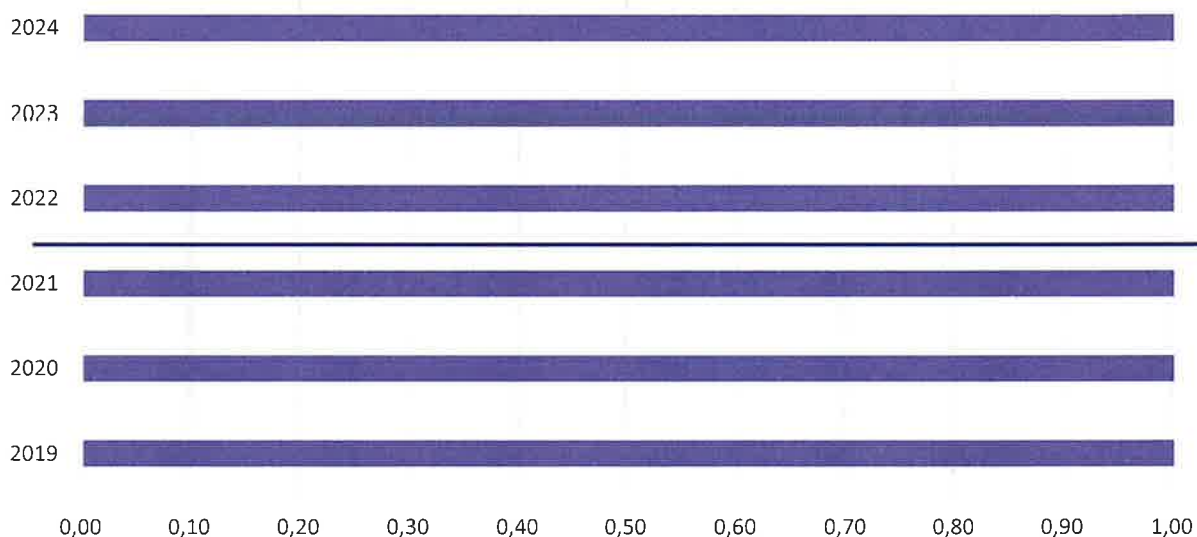
4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)

²² Forrás: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI r. 171. - 173. §

	Fő	Fő	%
2019	n.a.	27	8,11
2020	n.a.	30	9,01
2021	n.a.	37	10,72
2022	n.a.	31	9,09
2023	n.a.	30	9,06
2024	n.a.	24	7,14

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül

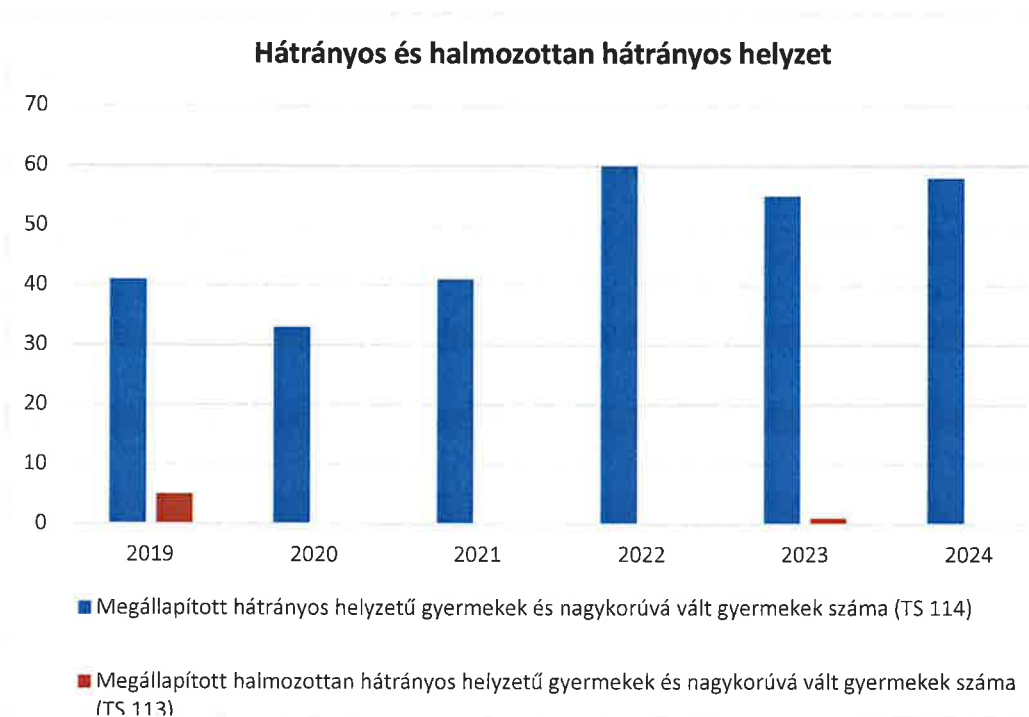

4.4. a) 4. számú táblázat –Hátrányos- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)

	fő	fő
2019	41	5
2020	33	0
2021	41	0
2022	60	0
2023	55	1
2024	58	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

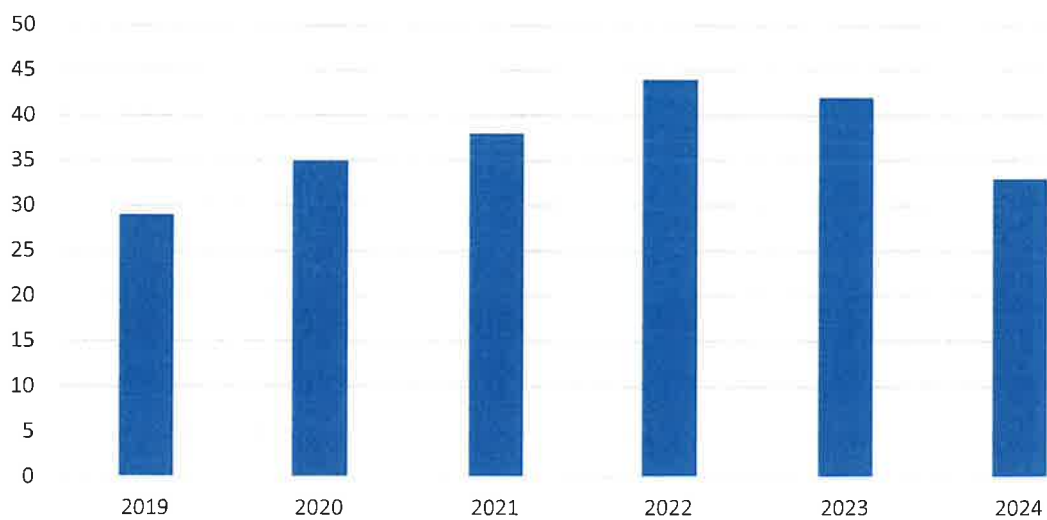
Az alapszintű oktatás esetében a hátrányos helyzetű tanulók reprezentációja elenyésző. A 2019–2024 közötti adatok szerint 27-ről 24-re csökkent a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma. A TEIR és KSH adataiból az mutatható ki, hogy az általános iskolások között egyre kisebb létszámban jogosultak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, így kevesebb a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek is.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2019	29
2020	35
2021	38
2022	44
2023	42
2024	33

Forrás: TeIR, KSH Tstar

8. évfolyamot sikeresen elvégzett tanulók száma

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2019	0	16	2	20,81	12,91
2020	0	16	2	20,81	14,11
2021	0	16	2	21,56	16,52
2022	0	16	2	21,31	14,08
2023	0	16	2	20,69	10,57
2024	0	16	2	21,00	11,61

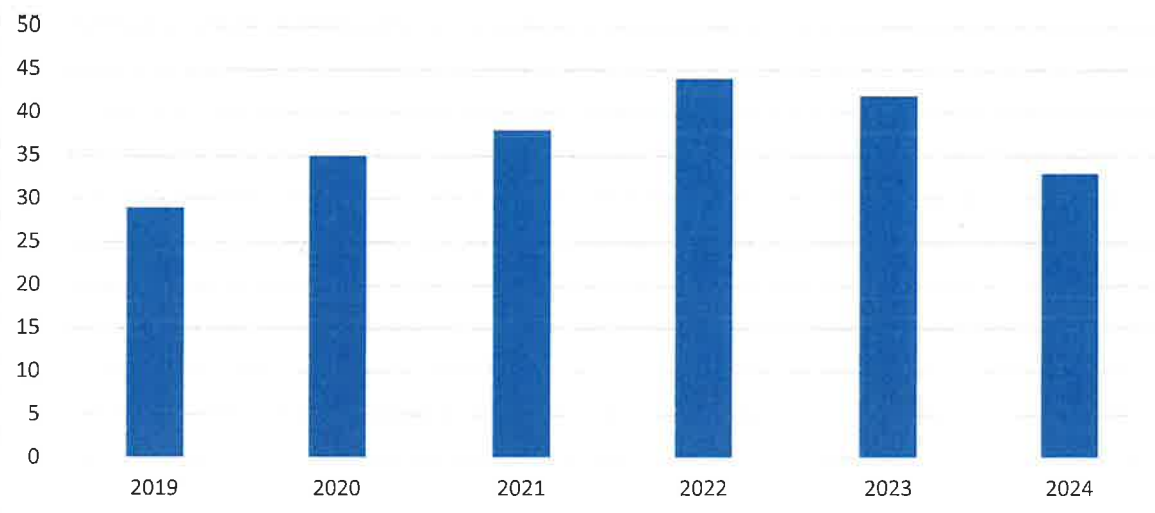
Forrás: TelR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat – A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
	Fő
2019	29
2020	35
2021	38
2022	44
2023	42
2024	33

Forrás: TeIR, KSH Tstar

8. évfolyamot sikeresen elvégzett tanulók száma

Az általános iskolai oktatásban a vizsgált időszakban nem érkezett panasz az önkormányzathoz sem hátrányos megkülönböztetésről, sem jogellenes elkülönítésről. Ez a közösségi kohézió szempontjából pozitív jelzés, de nem zárja ki a preventív figyelem és nyomon követés szükségességét.

A 8. évfolyamot eredményesen elvégző tanulók száma évek óta közel azonos, stabil képet mutat: a 2019–2024 közötti időszakban évente 29 és 44 fő közötti tanuló fejezte be sikeresen az általános iskolai képzést nappali oktatásban. Ez az indikátor fontos alapja a középszintű képzéshez való hozzáférés és a lemorzsolódás kockázatának értékelésében.

A hátránykompenzáló intézkedések szintjén az önkormányzat és a helyi köznevelési intézmények több irányú támogatást biztosítanak. Az óvoda, az általános és a középfokú iskola szervez személyiségfejlesztő, felzárkóztató és tehetséggondozó programokat a hátrányos helyzetű gyermekek számára. E programok célja, hogy csökkentsék a társadalmi-gazdasági háttérből eredő tanulási hátrányokat, növeljék az iskolai sikerességet, és hosszú távon támogassák a társadalmi mobilitást. Az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében az intézmények együttműködnek az esélyteremtő szakmai szolgáltatókkal, és a programokat a

miniszteri rendeletben kijelölt szervezetek szakmai támogatásával valósítják meg, összhangban az Ebktv. 31. §-a szerinti helyi esélyegyenlőségi programmal.

A programok a tanulók mellett a családokat is bevonják a fejlesztési folyamatokba, közösségfejlesztő hatással bírnak, és hozzájárulnak az oktatási rendszer inkluzívává válásához. A képesség-kibontakoztató programokat minden évfolyamon és minden nevelési-oktatási szakaszban biztosítani kell, amely elősegíti az egyenlő hozzáférést és az egyéni fejlődési utak támogatását.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
A családi háttérből fakadó tanulási hátrányok csökkentéséhez szükséges programok (szociális készségfejlesztés, szülői kompetencia-erősítés) csak részben jelennek meg.	Komplex szociális és pedagógiai támogató programok bevezetése: szülősegítő csoportok, családgondozással egybekötött fejlesztő programok az óvodában és iskolában.
A gyermekvédelmi problémák felismerésének késői felismerése	Korai jelzőrendszer erősítése, jelzőrendszeri tagok együttműködésének fejlesztése
Szegregáció, társadalmi kirekesztettség	Befogadó közösség kialakítása Integrációs programok, érzékenyítő foglalkozások
Mentális problémák és konfliktushelyzetek megoldásának nehézségei	Az oktatási intézményekben a pszichológiai tanácsadás bővítése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Európai Parlament és a Tanács az Unió egyik alapvető értékeként határozza meg²³ a nők és férfiak, a férfiak és nők között az egyenlőséghez való jogot.²⁴

Napjainkban a nők esélyegyenlősége új kihívások előtt áll. A magyar családok esetében még ma is elmondható, hogy az idősekről való gondoskodás a nők kötelezettsége. Valamint azt is figyelembe kell vennünk, hogy a kisgyermek a családban a női jellegből adódóan szorosabb kapcsolódásban áll az édesanyjával, aki modern korunkban, mint teljes értékű munkavállaló is szerepet kap. A nők e kettős, nekik tulajdonított és természetes szerepe, valamint az európai, de különösen a magyar háztartások gazdasági kihívásai is súlyosbítják a családanyák gazdasági és

²³ Az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke és 3. cikkének (3) bekezdése.

²⁴ Bővebben lásd a z Unió Parlamentje 2023. március 30-i, és a Tanács 2023. április 24-i határozatában.

szociális helyzetét, akiknek e terheket viselniük kell, és azt össze kell egyeztetniük munkavállalásukkal. A társadalomnak kötelessége a jogalkotás útján is enyhítenie e terheken.²⁵

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

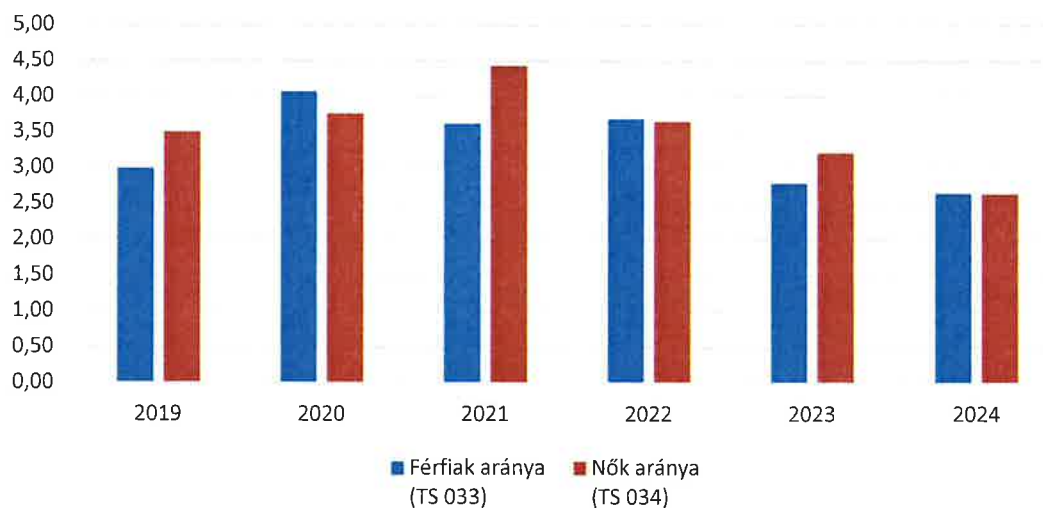
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2019	2,99	3,5	3,25%
2020	4,07	3,76	3,92%
2021	3,62	4,43	4,03%
2022	3,69	3,65	3,67%
2023	2,79	3,21	3,00%
2024	2,65	2,64	2,65%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

²⁵ MAKKOS Nándor :A nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. szám pp 28-31 (2022).

Munkanélküliség nemek szerint

A 2019 és 2024 közötti időszakban a nők munkanélküliségi aránya a településen hullámzó képet mutatott. A vizsgált évek közül 2021-ben érte el a legmagasabb értéket, amikor a 15–64 éves női lakosság 4,43%-a szerepelt nyilvántartott álláskeresőként. Ez az arány nemcsak a férfiakéval, hanem az összesített települési átlaggal szemben is kiemelkedett. 2024-re a női munkanélküliségi ráta csökkent 2,64%-ra. Az adatok alapján a nők munkaerő piaci helyzete egyre stabilabb és kevésbé érzékenyebb a gazdasági változásokra.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

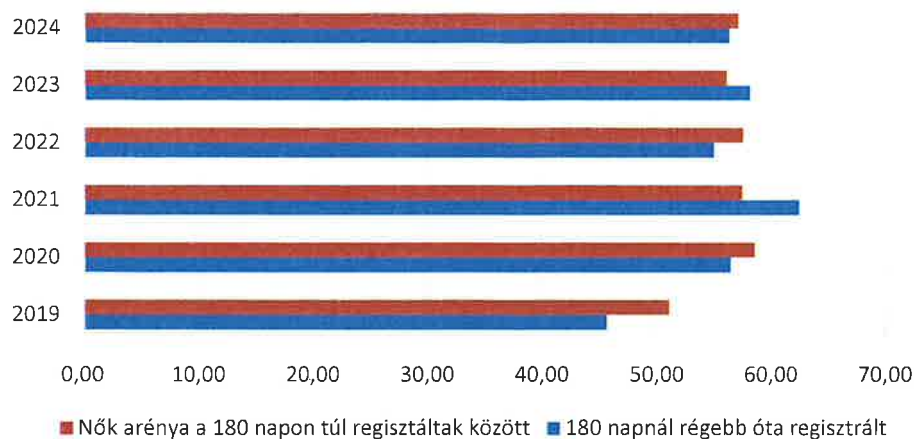
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2019	45,63	51,06
2020	56,45	58,57
2021	62,5	57,5
2022	55	57,58
2023	58,16	56,14

2024

56,32

57,14

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

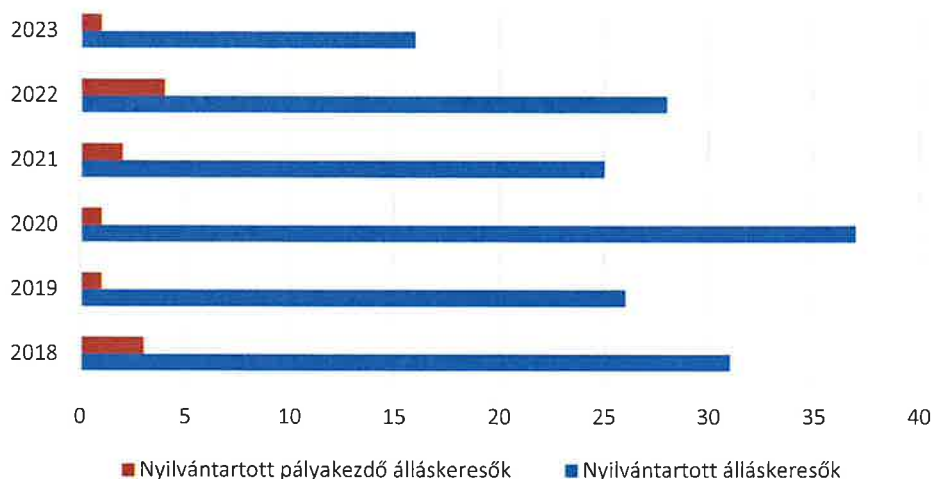
180 napnál hosszab ideje álláskereső**5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma**
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	fő	Fő
2019	103	8

2020	124	10
2021	128	9
2022	120	8
2023	98	4
2024	87	4

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskereső

A 180 napon túl nyilvántartott munkanélküliek aránya 2019 és 2024 között jelentősen növekedett, 46,53%-ról 56,32%-ra. Ez azt jelenti, hogy a regisztrált álláskeresők egyre nagyobb része hosszú távon munka nélkül marad, ha már az ellátórendszerbe bekerült. A pályakezdő álláskeresők száma ugyan alacsony maradt az évek során, de 2020-ban és 2021-ben egy kisebb mértékű növekedés figyelhető meg. A tartós női munkanélküliség növekedése strukturális munkaerő piaci problémára utalhat, különösen az alacsony iskolai végzettségű vagy gondozási feladatokat ellátó nőknél.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők munkaerő piaci esélyei jelentős strukturális hátrányokkal terhelték. Számukra elsősorban a fizikai, gyakran részmunkaidős vagy bizonytalan foglalkoztatási formák (pl. közfoglalkoztatás, szezonális munka) elérhetők. A munkaerő piaci integrációjukat nehezíti a digitális kompetenciák és az egész életen át tartó tanulásba való bekapcsolódás hiánya, valamint a családi szerepekből adódó idő- és mobilitás korlátok. Különösen vidéki térségekben jellemző, hogy a helyi gazdasági szerkezet nem kínál számukra képzettségükhöz illeszkedő, fenntartható munkalehetőséget. A tartós munkanélküliség kockázata körükben magas, ami fokozza a társadalmi kirekesztődés veszélyét. A probléma kezeléséhez komplex, képzés- és szolgáltatásalapú, nemekre érzékeny foglalkoztatáspolitikára van szükség..

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén a munkához való egyenlő hozzáférés, a munkafeltételek és a bérezés terén egyaránt megnyilvánulhat. A nemi alapú bérkülönbség egyes ágazatokban még ma is fennálló probléma: az Eurostat adatai szerint az Európai Unióban a nemek közötti átlagos bérszakadék mintegy 13%, amely Magyarországon

is meghaladja a 10%-ot. A nők különösen hátrányos helyzetben vannak az alacsonyabb presztízsű és kevesebb előmeneteli lehetőséggel bíró munkakörökben, miközben a részmunkaidős foglalkoztatás és a fizetetlen gondozási munka túlnyomórészt őket érinti. Az életkor, az etnikai hovatartozás vagy a fogyatékosabb további diszkriminációs kockázatot jelent. A hátrányos megkülönböztetés elleni fellépéshez hatékony jogérvényesítési mechanizmusokra, átlátható bérrendszerekre és célzott esélyegyenlőségi programokra van szükség, különös tekintettel a munkáltatói gyakorlatokra és intézményi kultúrára.

Településünkön nem rendelkezünk információval a foglalkoztatás területén helyben a nőket ért hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A munka és a családi élet összeegyeztethetősége kiemelt tényező a nők munkaerő piaci részvételének növelésében és a nemi egyenlőség megvalósításában. A kisgyermekes szülők, különösen az anyák munkavállalását nagymértékben befolyásolja a bölcsődei és óvodai ellátásokhoz való hozzáférés. A közintézményekben és munkahelyeken biztosított rugalmas munkarend, részmunkaidős foglalkoztatás, távmunka vagy családbarát intézkedések – például gyermekgondozási szünet utáni visszatérés támogatása – jelentős szerepet játszanak a nők munkába állásának ösztönzésében. A jól működő ellátórendszer és munkáltatói rugalmasság együttesen képes mérsékelni a gondozási feladatokból eredő munkaerő piaci hátrányokat, ezáltal hozzájárulva a gazdasági versenyképességhez és a társadalmi fenntarthatósághoz. A nemzetközi kutatások szerint e szolgáltatások fejlesztése közvetlenül erősíti a nők foglalkoztathatóságát és elősegíti a munkaerő piaci esélyegyenlőséget.

A településen a bölcsődei ellátás biztosított, ez nagy segítséget nyújt a munkát vállalni akaró, vagy arra kényszerülő édesanya részére.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés és az anya-gyermekgondozás intézményesített támogatása kulcsszerepet játszik a nők reprodukív jogainak érvényesülésében, valamint a gyermekek egészséges fejlődésének megalapozásában. A jól működő családtervezési szolgáltatások – ideértve a fogamzásgátláshoz való hozzáférést, a szexuális edukációt és a tanácsadást – hozzájárulnak a nem kívánt terhességek csökkentéséhez, az anyai egészség védelméhez és a szülők tudatos döntéseihez. Az anya- és gyermekgondozás – különösen a védőnői hálózat, a háziorvosi és nőgyógyászati ellátás, valamint a terhes-gondozás és csecsemőellátás rendszere – az egészségmegőrzés és a korai intervenció szempontjából alapvető közegészségügyi pillér. Különösen fontos a szolgáltatások egyenlő földrajzi és társadalmi elérhetősége, mivel a hátrányos helyzetű térségekben élő nők és gyermekek gyakran kiszorultak a minőségi ellátásból. A komplex, interdiszciplináris megközelítés – amely az egészségügyi ellátást, a szociális szolgáltatásokat és a közösségi támogatást összekapcsolja – nélkülözhetetlen a társadalmi esélykülönbségek mérséklésében. A családtervezés és az anya-gyermekgondozás fejlesztése így nemcsak egyéni jóléti, hanem hosszú távú társadalmi és gazdaságpolitikai érdek is.

A védőnő feladata a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A hozzátartozók közötti erőszak olyan súlyos magatartásforma, amely a bántalmazott életét, testi és lelki épségét, emberi méltóságát vagy szexuális önrendelkezését közvetlenül veszélyezteti. Az ilyen cselekmények megelőzésére és megszakítására szolgál a **távoltartás jogintézménye**, amelyet a **2009. évi LXXII. törvény a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról** szabályoz. A törvény hatálya kiterjed többek között a házastársra, volt házastársra, élettársra, volt élettársra, bejegyzett élettársra, volt bejegyzett élettársra, gondnokra, gyámra, valamint más közeli hozzátartozókra – ugyanakkor nem terjed ki például baráti, udvarlói vagy elutasított párkapcsolati viszonyokra, ha azok nem minősülnek hozzátartozói kapcsolatnak a törvény értelmében.

A rendőrség a **bántalmazott kérelme nélkül is jogosult ideiglenes megelőző távoltartó intézkedést elrendelni**, ha a helyszínen olyan körülményt észlel, amely alapján az erőszak veszélye fennáll. A távoltartás **72 órára szóló ideiglenes elrendeléséről** a rendőrség határoz, és az intézkedést hivatalból megküldi az illetékes járásbíróságnak, amely dönt annak meghosszabbításáról. A távoltartás ideje alatt a bántalmazó szülői felügyeleti joga, valamint a gyermekkel való kapcsolattartása szünetel, ugyanakkor **lakásfenntartási és tartási kötelezettsége továbbra is fennáll** (2009. évi LXXII. tv. 5. §).

A törvény értelmében a távoltartás elrendelése után, amennyiben a bántalmazott ahhoz hozzájárul, a **családsegítő szolgálat és a gyermekjóléti szolgálat** haladéktalanul, legkésőbb 24 órán belül köteles felvenni a kapcsolatot az érintettekkel, és a veszélyhelyzet megszüntetésére irányuló intézkedéseket megtenni (2009. évi LXXII. tv. 9. §). A rendőrség által hozott határozattal szemben **3 napon belül bírósági felülvizsgálat kérhető**.

A szabályozás célja a bántalmazottak azonnali védelme, valamint a szociális és gyermekvédelmi rendszer bevonásával a hosszú távú biztonság megteremtése. A távoltartás egyúttal a családtagok közötti hatalmi egyensúly helyreállítását és az erőszak megszakítását szolgáló preventív és szankcionáló eszköz.

Az elmúlt években csak elenyésző számban fordult elő ilyen irányú jelzés önkormányzatunk felé. Az ilyen irányú esetek többségében a jelzés, és az azt követő ügyintézés időpontjához elérve gyakran azt tapasztaljuk, hogy a családon belül kialakult konfliktusos állapot rendeződik a család tagjai között és nem kéri a meghallgatást a családvédelmi koordinációs szerv előtt.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben – különösen családon belüli erőszak, lakhatási válság vagy a gyermek veszélyeztetettsége esetén – a szociális ellátórendszer speciális intézményeket biztosít a rászorulóknak védelmére és támogatására. Az **anyaothtonok** a gyermeküket nevelő vagy várandós, bántalmazott nők számára nyújtanak menedéket, jogi és pszicho szociális támogatást, valamint re integrációs segítséget. A **családok átmeneti otthona** olyan bentlakásos intézmény, amely átmeneti elhelyezést biztosít szülők és gyermekeik számára, ha a család lakhatása bizonytalanra válik, vagy a gyermek veszélyeztetettsége a család átmeneti elhelyezésével megelőzhető. E szolgáltatásokat a **1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról** (Gyvt.) szabályozza, különös tekintettel a 51–53. § - okra. Az ellátás célja nem csupán a fizikai biztonság biztosítása, hanem a család önálló életvezetésének helyreállítása, a gyermekek veszélyeztettségének megszüntetése és a szülői funkciók megerősítése. A krízisellátás nélkülözhetetlen része a gyermekvédelmi és szociális rendszernek, mivel közvetlen válaszokat ad a legsérülékenyebb társadalmi csoportok akut szükségleteire.

Ez a gyakorlatban nagy kihívás elé állítja az ellátórendszert, hiszen ezek az intézmények telített létszámmal üzemelnek, a helyettes szülői hálózat pedig nem rendelkezik olyan tagokkal, akik akár ideiglenesen, akár tartósan elő tudnák segíteni az ilyen irányú problémák megoldását.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A 6 fős képviselői testületben 4 nő vállalhat ma a választópolgárok döntése alapján közéleti szerepet. Az önkormányzati intézmények (óvoda, könyvtár, polgármesteri hivatal) vezetői és többségében alkalmazottai is nők, a női vezetés hozzájárulhat a nemek közötti egyenlőség előmozdításához a helyi döntéshozatalban. Így ma elmondhatjuk, hogy a közéletben abszolút kedvező mértékű a nők aránya településünkön.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Korábban társadalmi problémát jelentett, hogy a nők a foglalkoztatás terén háttérbe szorultak, a közlekedés illetve a gyermekek felügyeletének biztosítása miatt, de napjainkra ez a helyzet sokkal könnyebbé vált.

Természetesen nem könnyű feladat a munkavállalás mellett a háztartás és a gyermekek ellátása, de egyre több nőket és családokat segítő eszköz és lehetőség áll már rendelkezésre.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony iskolai végzettségű nők	A szakképzettséggel nem rendelkező nők részére nehézséget jelent a tartós munkaviszony létesítése
Családtervezés, anya-gyermekgondozás	Prevenációs programok és családtervezési előadások szervezése
Kisgyermekes anyák munkaerőpiaci nehézségei	Bölcsődei/óvodai férőhelyek bővítése, családbarát intézkedések
Nők elleni erőszak rejtett jelenléte	Tájékoztató kampányok, jelzőrendszer erősítése, áldozatsegítés

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Az időskorúak méltóságának és szociális biztonságának biztosítása érdekében átfogó, hosszú távú és célzott szakpolitikai programokra van szükség. Magyarországon a 65 év felettiek száma 2010 és 2019 között 1,66 milliőről 1,89 millióra nőtt, arányuk pedig a teljes népesség 16,6%-áról 19,3%-ra emelkedett (KSH, 2020). E demográfiai változás jelentős kihívásokat ró a szociális védelmi rendszerekre, különös tekintettel a nyugdíjrendszer fenntarthatóságára és az időskori ápolási szükségletek növekedésére (Európai Bizottság, 2021).

Az idősödő társadalomban fokozódik a kor alapú diszkrimináció (ageizmus) kockázata, amelyet az Európai Unió is elismer a foglalkoztatási irányelvekben (2000/78/EK irányelv). A gazdasági ciklusok – különösen válság idején – hatással vannak az idősebb korosztály munkaerőpiaci pozíciójára, amelyet tovább nehezít a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény azon szabálya, miszerint a munkáltató nem köteles indokolni a határozatlan idejű munkaviszony megszüntetését, ha a munkavállaló nyugdíjasnak minősül (§ 66 (9)).

Külön figyelmet érdemel a feminizáció jelensége: a nők hosszabb élettartama, alacsonyabb élettartam keresete és ennek következtében alacsonyabb nyugdíja miatt időskorban gyakrabban szorulnak közösségi támogatásra. Az idősödés fokozza az elszigeteltséget, különösen a gyermek nélkül élő vagy megözvegyült személyeknél, továbbá nő

az akadályozottság (handicap) megjelenésének valószínűsége is, például látás-, hallás- vagy mozgásszervi problémák formájában.

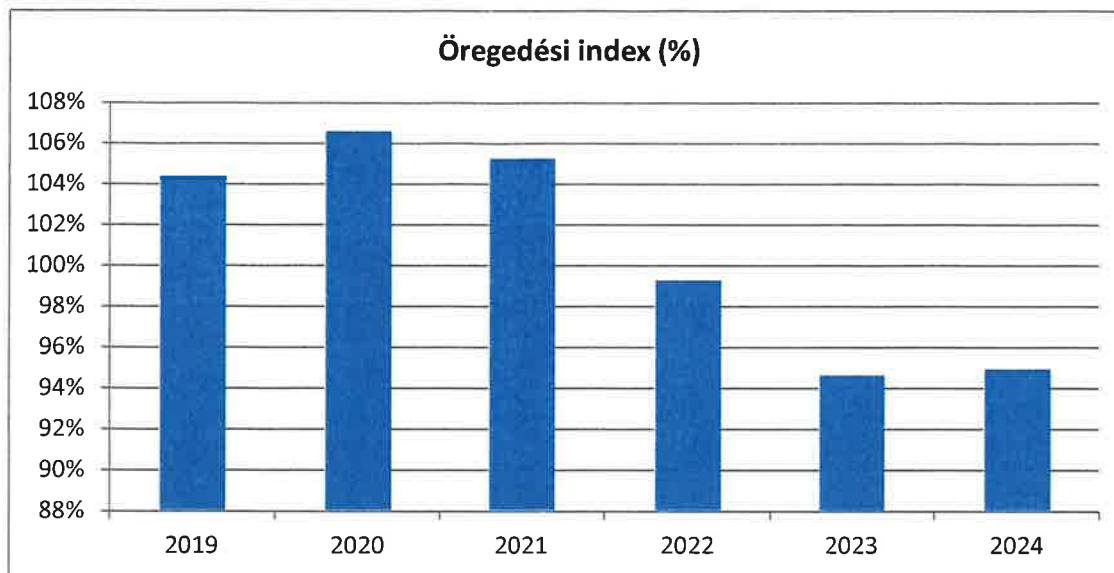
Az idősek lakókörnyezete – különösen a külterületi településrészekben – gyakran szegregálódik, amit a szolgáltatások hiánya (pl. iskola, posta, bolt) tovább súlyosbít. A gazdasági, társadalmi és kulturális tőkeszegénység különösen veszélyezteti az önálló életvitel lehetőségét, például az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya révén. Az inaktivitás következménye a fizikai, mentális és szociális hanyatlás lehet, amely a társadalmi kirekesztés egyik formája.

A digitális írástudás hiánya súlyosbítja az információs elszigeteltséget, ezért kulcsfontosságú az infokommunikációs technológiákhoz való hozzáférés támogatása. Az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma az Európai Unió Alapjogi Chartája (21. cikk) és az esélyegyenlőségi politika része. Ugyanakkor az életkoron alapuló eltérő bánásmód egyes esetekben igazolható lehet, ha azt jogszerű foglalkoztatáspolitikai vagy képzési cél indokolja (2000/78/EK irányelv 6. cikk). Az időspolitika akkor lehet eredményes, ha világos válaszokat ad a demográfiai kihívásokra, a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésére és a generációk közötti szolidaritás megerősítésére.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2019	788	755	104,37%
2020	808	758	106,60%
2021	821	780	105,26%
2022	838	844	99,29%
2023	830	877	94,64%
2024	846	891	94,95%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma-(TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2019	441	667	1108
2020	431	671	1102
2021	417	654	1071
2022	399	655	1054
2023	390	659	1049
2024	401	661	1062

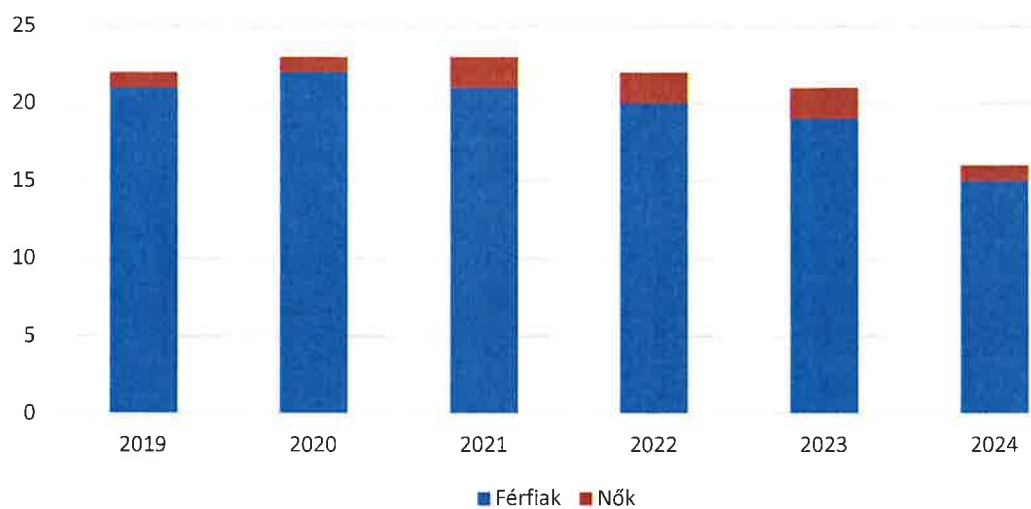
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

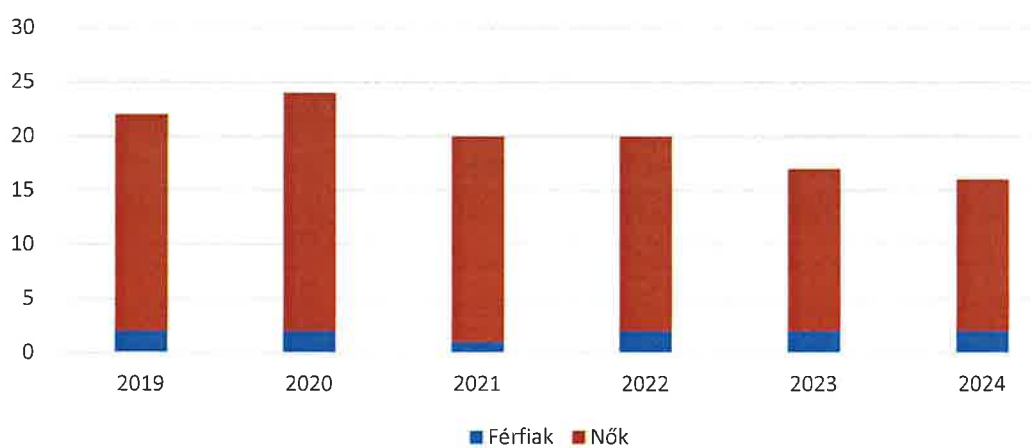
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2019	21	1	318	538	2	20	2
2020	22	1	309	548	2	22	1
2021	21	2	308	531	1	19	1
2022	20	2	301	538	2	18	1
2023	19	2	297	545	2	15	1
2024	15	1	308	548	2	14	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

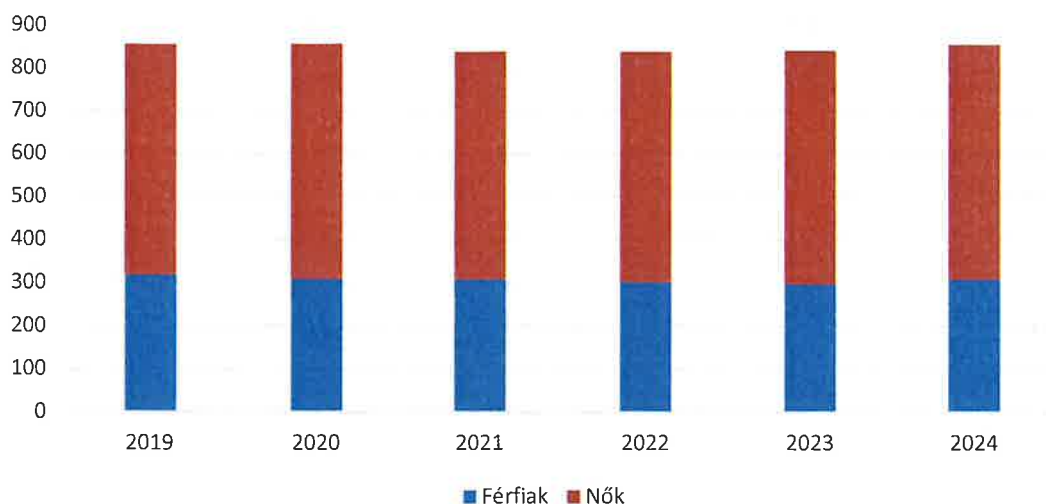
Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

Özvegységi nyugdíjban részesülők nemek szerint

Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint

Főbb megállapítások:

Az öregedési index – vagyis a 65 év felettek aránya a 0–14 évesekhez viszonyítva – 2019 és 2024 között végig 104–94% között mozgott, ami a település előregedő korstruktúráját mutatja. Ez azt jelenti, hogy évről évre nő a gyermekkorúak száma, és 2022-től már jelentősen meg is haladja a 0-14 éves korúak száma a 65 év felettiakat. Ez demográfiai és szociális szempontból is kedvező hatást biztosít.

Ezzel párhuzamosan a nyugdíjban, járadékban vagy más ellátásban részesülők száma folyamatosan csökkent: 2019-ben még 1108 fő, 2024-ben már csak 1062 fő kapott ilyen juttatást.

A csökkenés különösen a férfiak körében szembetűnő: 441 főről 401 főre esett vissza az ellátásban részesülők száma. A nyilvántartott állás keresők életkori bontása alapján az 56 év felettek részaránya 2019 és 2024 között folyamatosan magas volt, valamint a 60 év felettek is jelentős számmal szerepelnek az állás keresők állományában.

A 61 év felettek aránya 2019-ben 10,68%, 2022-ben 13,33 % volt, míg 2024-ben 12,64 % volt.

A foglalkoztatási hátrányok – különösen az 51 év feletti korosztályban – strukturális problémákra és az életkori diszkrimináció jelenlétére utalnak, amelyek célzott idősügyi és foglalkoztatáspolitikai beavatkozást igényelnek.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

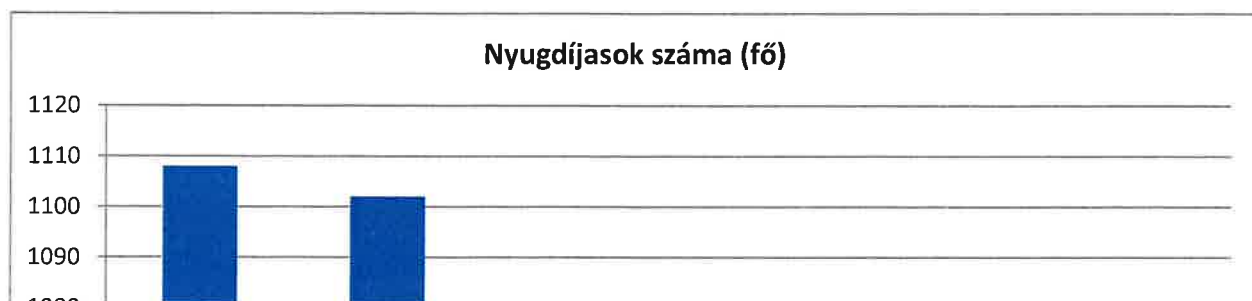
Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Fő összesen		103	124	128	120	98
41-45 év (TS 042)	Fő	10	15	16	19	8	6
	%	9,71%	12,10%	12,50%	15,83%	8,16%	6,90%
46-50 év (TS 043)	Fő	19	19	17	13	12	10
	%	18,45%	15,32%	13,28%	10,83%	12,24%	11,49%
51-55 év (TS 044)	Fő	11	17	20	22	16	13
	%	10,68%	13,71%	15,63%	18,33%	16,33%	14,94%
56-60 év (TS 045)	Fő	14	15	12	6	7	5
	%	13,59%	12,10%	9,38%	5,00%	7,14%	5,75%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	11	12	11	16	13	11
	%	10,68%	9,68%	8,59%	13,33%	13,27%	12,64%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

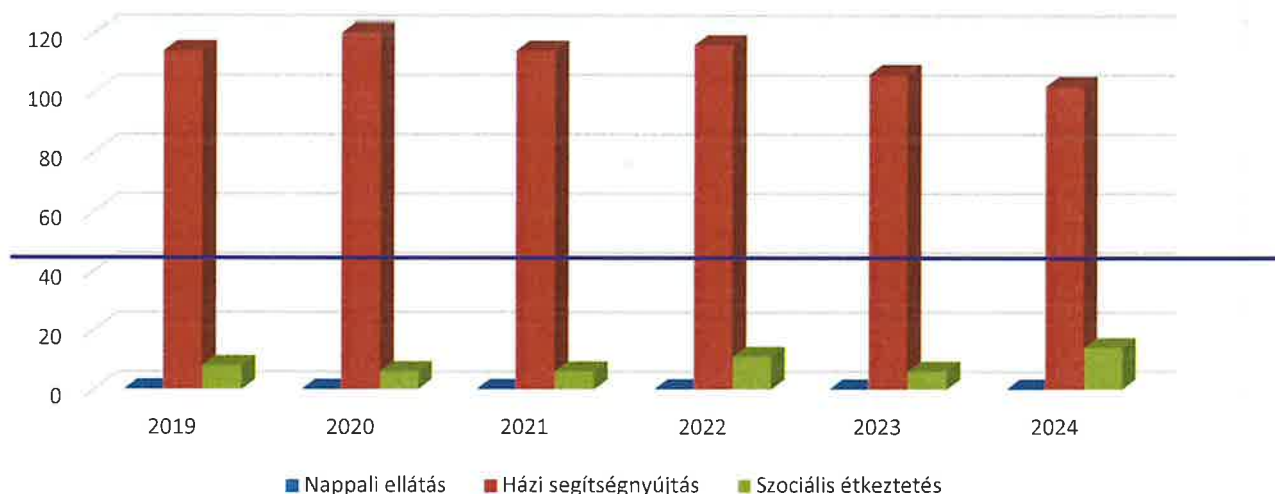
6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2019	441	667	1108
2020	431	671	1102
2021	417	654	1071
2022	399	655	1054
2023	390	659	1049
2024	401	661	1062

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ellátások

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A nyugdíjasok foglalkoztatását tekintve kevés információ áll a rendelkezésünkre. Az önkormányzat a fenntartásában lévő intézményeknél nyugdíjas alkalmazottat jelenleg nem foglalkoztat. Általános jellemző, hogy az önkormányzati dolgozók nyugdíjas koruk elérésével megszüntetik jogviszonyukat és igénylik a nyugellátást. A regisztrált munkanélküliek között alacsony számban található 55 évnél idősebb személy, a munkanélküliek mintegy 18 %-át teszik ki.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Az idősebb korosztály egészségi állapotától függően alkalmi munkával egészíti ki jövedelmét.

Többnyire a helyi őstermelők tudnak igényjellegű munkát biztosítani számukra. A településen is egyre inkább jellemző a nyugdíjasok foglalkoztatása. A nyugdíj korhatár betöltése után az idősebbek maximum 1 évig maradnak még állományban, azután átadják a helyet a fiatalabb generációnak. A különböző tanfolyamok, képzések, szabadidős elfoglaltságok jó lehetőséget teremtenek az idősebb korosztálynak arra vonatkozóan, hogy aktualizálják ismereteiket,

frissen, fiatalon tartásuk elméjüket. Ezek a programok alkalmasak az idősök mindennapjainak színesítésére.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

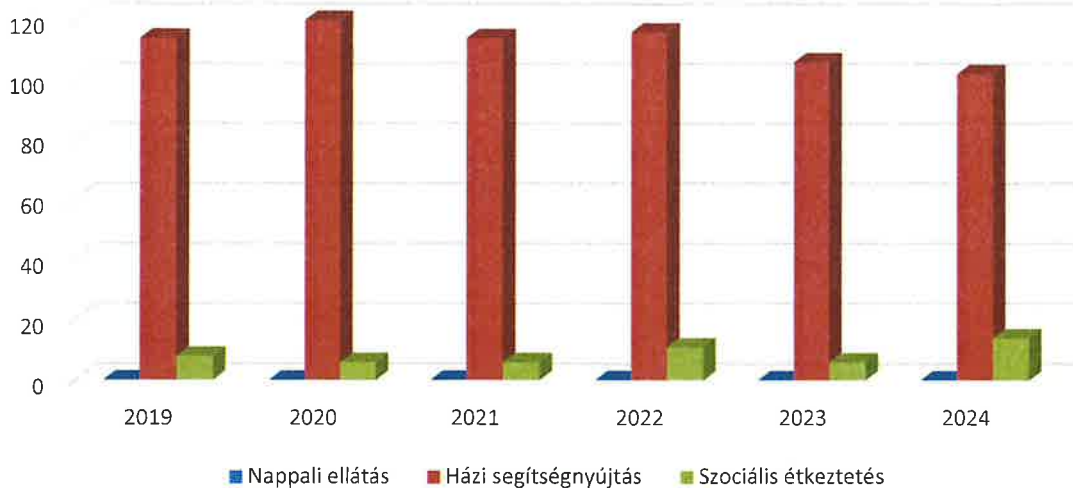
A munkavállalók alapvető szociális jogairól szóló közösségi charta hangsúlyozza az idősebb és akadályozott személyek társadalmi-gazdasági integrációjának támogatását, különösen a hátrányos megkülönböztetés elleni fellépés révén. Bár a diszkrimináció konkrét mérése nehézségekbe ütközik, a szakirodalmi tapasztalatok szerint az idősebb munkavállalók jelentősen nagyobb kockázatnak vannak kitéve a munkaerőpiacon – mind az elhelyezkedés, mind az elbocsátások szempontjából. A települési adatok alapján az 55 év feletti korosztály elhelyezkedési esélyei különösen korlátozottak: számukra jellemzően csak az idényjellegű mezőgazdasági munkák érhetőek el. Ezek azonban intenzív fizikai megterheléssel járnak, amelyhez sok esetben már nem rendelkeznek megfelelő egészségi állapottal vagy erőnléttel. Ez a helyzet súlyos esélykülönbségeket eredményez, és kiemelten indokolja az idősök foglalkoztatásának támogatására irányuló célzott intézkedések kidolgozását.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idősorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2019	788	0	114	8
2020	808	0	120	6
2021	821	0	114	6
2022	838	0	116	11
2023	830	0	106	6
2024	846	0	102	14

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Ellátások

A házi segítségnyújtás és a tanyagondnoki szolgáltatás, olyan feladata a családsegítésnek, mely nappali távolmaradó idősök esetében is biztosítja az idősök szociális, és közszolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy számára a saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes. Az ellátás az igénylő, illetve annak törvényes képviselője kérelmére, indítványára történik. Ezt követően felméri az igénylő egészségi, szellemi és fizikai állapotát, megállapítják a gondozási szükséglet mértékét, és ennek megfelelően a szükségletekhez igazodóan állapítják meg a részére nyújtott szolgáltatásokat.

A tanyagondnoki szolgáltatás olyan szociális alapellátási forma, amelyet főállásban, teljes munkaidőben (heti 40 óra), közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott falu/tanya gondnok alkalmazásával és a szolgáltatás jellegéhez igazodó gépjármű üzemeltetésével biztosítanak, csökkentve ezzel a külterületi lakott helyek szolgáltatás- és intézményhiányból eredő hátrányait.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A kulturális és közművelődési szolgáltatásokhoz az idősök éppúgy hozzáférhetnek, mint a település valamennyi lakója. Itt is érvényesül a pozitív diszkrimináció pld. a rendezvényekre, és onnan haza való szállításkor, továbbá a különböző adományokat az időskorúak részére házhoz szállítja az önkormányzat. Az idősök aktívan vesznek részt a kulturális, közművelődési és sportprogramokban. Kulturális rendezvények, ünnepek, névnapok szervezése, színház-, mozi- és múzeumlátogatások, valamint kirándulások szervezése önkéntes részvétellel igény és lehetőség szerint történik. A Zrumecky Dezső Művelődési Ház a helyi Nyugdíjas Klubnak helyet ad.

c) idősök informatikai jártassága;

Az a tapasztalat a településünkön, hogy az időskorúak egyre nagyobb számban szereznek digitális ismereteket a számítógép és az internet használatának területén. Az önkormányzat támogatja az erre irányuló programokat és pályázatokat.

d) generációk közötti programok.

A településen megrendezett programok rendszeres szereplői a helyi óvodások és a nyugdíjasok. Az Időskorúak Karácsonyát decemberben közepén ünnepli községünk. A rendezvényen a helyi óvodások és iskolások előadásain kívül, kulturális program emeli a színvonalat. Karácsonykor ajándékcsomaggal kedveskedünk az időseknek.

6.4 az időseket érintő, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az inárcsi nyugdíjas szervezet igen aktív programkínálattal színesíti településünk életét. Egyaránt aktívak a civil, állami vagy egyházi eseményeken, és ma már a nevükhöz is köthetőek olyan hagyományőrző programok, amit évről évre megrendeznek. Ilyen pl. a Tuskóhúzás, aminek a megszervezése és lebonyolítása abszolút az ő nevükhöz köthető.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az időskorúak egészségi állapotának romlása	Prevenációs egészségügyi programok, szűrések, egészségtudatosságot növelő közösségi események szervezése.
Az idősek foglalkoztathatóságának nehézségei, idényjellegű, nehéz fizikai munkákban való részvételük is korlátozott.	Nyugdíjas-barát, könnyített munkakörök kialakítása; helyi közintézményeknél rugalmas foglalkoztatás lehetősége.
Önellátási nehézségek	Az idősek önálló életvitelének támogatása, házi segítségnyújtás bővítése, jelzőrendszeres szolgáltatás kiépítése
Bűnözéssel szembeni kiszolgáltatottság	Az idősek biztonságérzetének javítása prevenációs programok, rendőrségi tájékoztatók

7. A fogyatékos személyek helyzete, esélyegyenlősége

Az akadályozott személyek jogainak biztosítása és az állami felelősségvállalás jogi alapjai

„Minden állam humanitárius érettségét jelzi az, ahogyan akadályozott állampolgáraival szemben viselkedik.” Ez az erkölcsi és társadalompolitikai megállapítás jól tükrözi azt az alkotmányos és nemzetközi jogi szemléletet, amely az akadályozott embereket a társadalom egyenlő méltóságú és egyenrangú tagjaiként kezeli. Ezek a személyek – bár az őket is megillető alapvető jogok és lehetőségek birtokában vannak – ezen jogok gyakorlására gyakran csak aránytalan nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek.

A Magyarország Alaptörvénye XVI. cikk (1) bekezdése értelmében: „Minden gyermeknek joga van a testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemre és gondoskodásra.” Ez az elv kiterjeszhető a sérülékeny társadalmi csoportok, köztük a fogyatékossgal élő személyek jogainak biztosítására is.

A fogyatékossgal élő személyek jogait részletesen szabályozza a fogyatékossgal élő személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.). A törvény 2. § (1)–(5) bekezdése kimondja, hogy az állam köteles gondoskodni a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, továbbá a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetéséről, a nemzetgazdaság mindenkori lehetőségeivel összhangban.

Az esélyegyenlőség egyik kulcsfogalma az ésszerű alkalmazkodás, melynek meghatározását a Fot. 4. § f) pontja és az Alkotmánybíróság 21/2014. (VII. 15.) AB határozata rögzíti. E szerint az ésszerű alkalmazkodás: „a fogyatékos személyek igényeihez történő alkalmazkodást jelenti, beleértve különösen a meglévő létesítmények átalakítását, új akadálymentes épületek kialakítását, munkahelyi szerkezetátalakítást, módosított munkarendet, eszközök beszerzését, képzési anyagok kiigazítását, vagy segítő személyek biztosítását.”

Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: „az ésszerű alkalmazkodás elengedhetetlen és megfelelő módosításokat és változtatásokat jelent, amelyek nem jelentenek aránytalan és indokolatlan terhet, és amelyek adott esetben szükségesek ahhoz, hogy biztosítsák a fogyatékossgal élő személy alapvető jogainak egyenlő mértékű gyakorlását.”

E jogi alapok szorosan kapcsolódnak az egyetemes tervezés elvéhez, amelyet a Fot. 4. § e) pontja így definiál: „olyan termékek, környezet, programok és szolgáltatások tervezése, amelyek minden ember számára a lehető legnagyobb mértékben hozzáférhetőek, adaptálás vagy speciális tervezés szükségessége nélkül.” Fontos azonban, hogy az egyetemes tervezés nem zárhatja ki a fogyatékossgal élő személyek számára szükséges segédeszközök vagy technológiák használatát.

A „Semmit róluk nélkülük” elv – amely James Charlton 1998-ban megjelent, azonos című művéből ered – mára nemzetközi jogi normává vált, és áthatja az ENSZ fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezményét (CRPD, 2006). Magyarország ezt az elvet átvette, és megjelenik például a Magyarország Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiája 2030

dokumentumban (MNTFS 2030), amely szerint: „a közösségi részvétel és támogatás elve az egyenlő jogok alapján: a bizalomra, aktív részvételre, partneri együttműködésre építve a programok tervezésébe, végrehajtásába és ellenőrzésébe be kell vonni a célcsoportokat – így a roma közösség, a helyi önszerveződések és a közigazgatás képviselőit.” Ez az alapelv értelemszerűen alkalmazandó a fogyatékossgal élő személyekre és képviselői szervezeteikre is.

A fentiek alapján a fogyatékossgal élő személyek társadalmi befogadása nem csupán szociálpolitikai, hanem alkotmányos és nemzetközi emberi jogi kötelezettség is, amely az állam minden szintjén – jogalkotás, közigazgatás és szolgáltatásszervezés – érvényesítendő.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

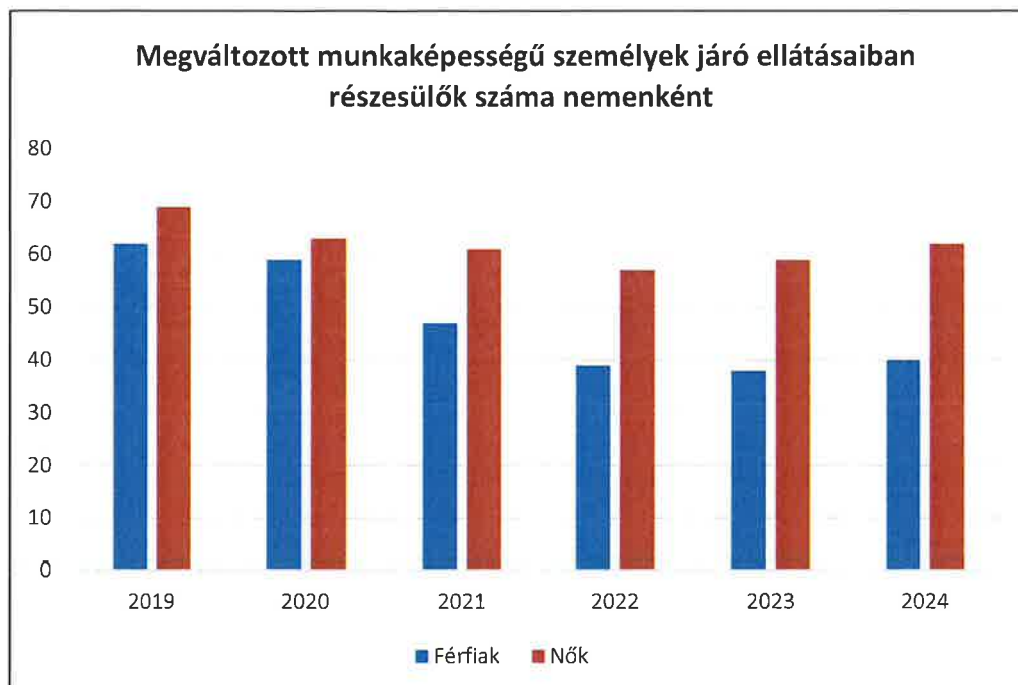
A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Településünk abban a szerencsés helyzetben van, hogy helyben biztosít működést egy szociális foglalkoztatónak („Reménysugár” Fogyatékosok Napközi Otthona), amely egy közösségi térnek is helyet ad a foglalkoztatás mellett. Ez lehetőséget teremt arra, hogy az ilyen nehézségekkel küzdő emberek meg tudják vitatni egymás között a náluk felmerülő egészségi, szociális és egyéb területen felmerülő problémákat, és megoldási lehetőségeket. Az intézményben foglalkoztatott személyek vezető fogyatékossgal típusa az értelmi akadályozottság, mely mellé nagy százalékban társul mozgáskoordinációs probléma, mozgássérülésből álló akadályozottság, látás-illetve hallássérülés. A fogyatékos személyek munkavégzési képessége folyamatos fejlesztést igényel, szintje elmarad egészséges társaikétól, azonban részkepeségeik által alkalmasak az egyszerűbb, átláthatóbb munkafeladatok megfelelő elvégzésére.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2019	62	69	131
2020	59	63	122
2021	47	61	108
2022	39	57	96

2023	38	59	97
2024	40	62	102

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Az aktív korú, fogyatékossgal nélkül élő munkavállalóknak is sok esetben nehézséget jelent a helyben történő elhelyezkedés, a munkát vállalók többsége ingázik.

Az önkormányzat ugyan részt vesz a közfoglalkoztatásban, de a kormányzat által indított programok (illegális hulladéklerakók felszámolása, közterületi járdák építése, külterületi utak karbantartása, közterületek gyomtalanítása stb.) megvalósítása olyan jellegű munkavégzést igényelnek, amelyet mozgásában akadályozott személy elvégezni nem képes.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Munkavállalást segítő lehetőség a településen az említett „Reménysugár” Fogyatékosok Napközi Otthonának inárcsi telephelye, aki a törvényben előírt egészségkárosodással rendelkező személy számára tud munkát biztosítani.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az említett foglalkoztatón kívül nincs tudomásunk más olyan szervezetről vagy munkáltatóról, akik fogyatékos személyeket foglalkoztatnának, így hátrányos megkülönböztetésről sincs információnk. A „Reménysugár” Fogyatékos Otthona kifejezetten egy támogató, segítő közeg,

ahol éppen az egyik fő cél a fogyatékossgal élő emberek testi-lelki támogatása, szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A Mozgáskorlátozottak Inárcsi Egyesülete figyelemmel kíséri és segíti a mozgáskorlátozott emberek életét, érdekképviseleti tevékenységet lát el, közösséget és támogatást nyújt számukra, jogaik védelmében és hivatalos ügyintézésben segítséget nyújt, valamint mindent megtesz az akadálymentesítés előmozdítása érdekében.

Összegyűjti és informálja az Egyesület tagjait a részükre igénybe vehető támogatásokról (pl. közlekedési, segédeszköz), segíti őket a segédeszközökhöz való hozzáférésben.

Nagy hangsúlyt fektet a közösségépítésre, klubfoglalkozásokat, találkozót, kirándulásokat szervez. Helyi rendezvényeken való részvételt is preferálja, hiszen a szemléletformálás az oktatási intézményekben és a különböző közösségekben ma is nagy jelentőséggel bír.

7.2 Fogyatékos személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

Fogyatékossgai támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékossgai támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében, aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 70 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult, aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,

- aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,

- akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1- jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül. Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az alábbiakban kiemeljük azokat a területeket jogszabályi hivatkozással, amelyek a fogyatékos személyek jogait biztosítják.

Környezet: Az akadályozott személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)-(2))

Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékoztató és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.-7. §)

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot.-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §).

Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevitelre.

Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül:

- Egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése,
- másrészt pedig az ehhez szükséges forrás.

Támogató szolgálat, segédeszköz: fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevitelét, továbbá segédeszközöket. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)

Egészségügy: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv.

Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).

Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §)

Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás

biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás.

A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékossgal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviselőinek lehetőségének támogatása kiemelt feladat.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Rendkívül fontos feladat az információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége. Ez az akadályozottsággal élő emberek és családjaik számára nagyban megkönnyíti a mindennapi életet, a szolgáltatások igénybevételeinek lehetőségét is elősegíti.

Az önkormányzat tulajdonában lévő építmények akadálymentesítettek.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Kifejezetten akadályozottsággal élő személyeknek szóló kulturális és sportprogramokat nem szerveznek a településen, a kommunikációs és információs akadálymentesítettség sem megoldott egyelőre.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Erre vonatkozó információval nem rendelkezünk.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A közösségi közlekedés, járdák és parkok akadálymentesítettsége alapvető fontosságú a fogyatékossgal élők, idősek, kisgyermekesek és minden korlátozott mozgásképességű ember számára. Természetesen ennek megvalósításához rendelkezésre kell állnia a szükséges anyagi fedezetnek.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

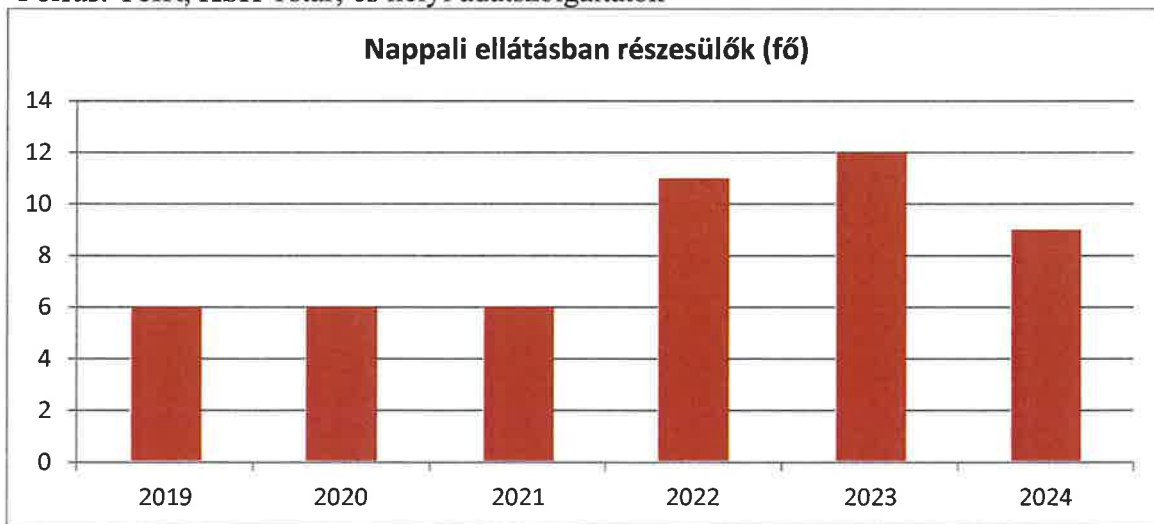
A fogyatékossgal élő személyek számára elérhető helyi szolgáltatások célja az önálló életvitel támogatása, a társadalmi részvétel elősegítése és az életminőség javítása.

A speciális közlekedési szolgáltatások közé tartozik az akadálymentesített járművek (pl. rámpával ellátott kisbuszok), az igényalapú szállítás, a kedvezményes vagy ingyenes utazás bizonyos esetekben, illetve a segítő személyzet a közlekedés során. A nappali ellátást nyújtó intézmények keretén belül fejlesztő foglalkozásokat, közösségi programokat valósíthatnak meg, valamint a felügyeletet és gondozást, illetve az étkezést is biztosíthatnánk, ahogy a támogató szolgálatok közül is előnyben részesíthetnénk a fogyatékossgal élő személyeket

háztartási segítségnyújtással, kísérés egészségügyi vagy hivatalos ügyekben. Az anyagi források biztosítása ebben az esetben is meghatározó, hiszen enélkül a megvalósítás nem lehetséges.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2019	6
2020	6
2021	6
2022	11
2023	12
2024	9

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Civilek szervezetekkel, iskolákkal összefogásban szükség lenne egy adatbázis létrehozására településünk fontosabb közintézményeiről, vendéglátó- és üzlethelységeiről, melyből mind a fogyatékkal élők, mind az idősebb korosztály, babakocsival közlekedők értesülhetnének az akadálymentesen használható létesítményekről. Mindenképpen szükséges a társadalom ezen csoportjának helyi felmérése, hogy a kapott adatok alapján a legmegfelelőbb lépéseket tehesse meg az Önkormányzat a pályázati vállalások, a civil kezdeményezések, az összefogás, a foglalkoztatás, a társadalmi elfogadás és befogadás terén. A különböző fogyatékosággal élők (vakok, gyengén látók, színvakok) a világhálón is hátrányos helyzetben vannak, ezért az akadálymentesség az Internetes honlapok kapcsán is fontos igény. Elérhetővé, használhatóvá kell tenni azokat a szolgáltatásokat a fogyatékkal élők számára is, amivel használni tudják az Internetet, ami néha a legfontosabb kapcsolatot jelenti számukra a külvilággal. Biztosítani kell

a döntéshozatalban, illetve a közügyek irányításában a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítését. Jelenleg nincs nyilvántartásunk a fogyatékkal élők, vagy mozgásukban korlátozott személyek számáról. Annak érdekében, hogy az érintettek részére hatékonyabbá váljon az Őket érintő lehetőségről való tájékoztatás szükség lenne a községben fogyatékkal élők számának és helyzetének feltérképezése és nyilvántartása.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A fogyatékkal élőket részére olyan megoldásokat vezettek be, amelyek kompenzálják az élet nehézségei miatt őket. Ilyen pl. a súlyadó fizetése alóli felmentési kötelezettség. Az ellátásokhoz való hozzáférés biztosításában kiemelt figyelemmel segítjük őket, hiszen a munkaerő-piacon való hátrányos helyzetüket ellensúlyozni kell. A mozgáskorlátozottak helyi egyesülete segíti tagjait a részükre járó juttatásokhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférésben. Az önkormányzat pedig a szociális alapszolgáltatásokat biztosítja (étkeztetés, házi segítségnyújtás) ezen célcsoport számára is, valamint helyet biztosít a mozgáskorlátozottak helyi szervezetének rendezvényeihez.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településen akadályozottsággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó program nem található.

7.5 A fogyatékossgal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Amint említettük, a mozgáskorlátozottak helyi egyesülete segíti tagjait a részükre járó juttatásokhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférésben.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az akadályozott személyek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférés	Szociális ellátások bővítése, rehabilitációs szolgáltatások
Előítéletek, diszkrimináció	Befogadó társadalom erősítése

	Érzékenyítő programok, kampányok, rendezvények
--	--

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés	ügyintézés egyszerűsítése, szolgáltatásfejlesztés
Információhiány a célcsoportoknál	több platformon való tájékoztatás, ügyfélbarát kommunikáció bővítése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Az önkormányzati döntésekbe lehetőség szerint bevonjuk a civil szervezeteket, függetlenségüket elismerjük és tiszteletben tartjuk. Úgy véljük, hogy a civil szervezetekkel való együttműködés gazdagítja településünk életét. A tevékenység szempontjából érintett civil szervezetek tevékenységére az Önkormányzat minden esetben számíthat. A kölcsönös támogató magatartás aktív civil életet eredményez. Civil szervezeteink tevékenységeikkel hozzájárulnak az esélyegyenlőség szempontjából releváns célcsoportokhoz kapcsolódó esélyegyenlőségi feladatok ellátásához. Kezdvé az időskorúak kulturális programjain, a hagyományörzésen át, egészen a lakosság egészséges életmódjának megtartásához szükséges sportolási lehetőségekig. Szinte minden szervezethez köthető olyan rendezvény, amely a lakók számára kíván szórakozási lehetőséget biztosítani. A KB 35 Egyesület tevékenysége évek óta büszkeséggel tölt el bennünket, hiszen számos színvonalas produkcióval szerepelnek helyben és az ország más területein is. A nyugdíjasklub és a citerakör fellépései színesítik a település életét. Az Inárcsi Nagycsaládosok Szeretet Egyesülete aktívan tevékenykedik az év során, az adományosztás mellett táboroztatja a gyermekeket, karácsonyi műsort szervez és a jótevékenységben is szerepet vállal. A Zenei Alapítvány a helyi zeneiskola működését segíti sok gyerek és a település öröme. A Kelet Európa Misszió ruha- és élelmiszer adománnyal látja el a lakókat, de szükség esetén bármilyen bútor, vagy műszaki cikk beszerzésében is számíthatnak rájuk az itt élők. Az Önkormányzat a pályázatot benyújtó civil szervezetek működéséhez, rendezvényeik megtartásához pénzügyi támogatást nyújt. A helyi önkormányzatnak, a kulturális és oktatási intézményeknek, az egyházak képviselőinek, a falu lakosságának, kicsiknek és nagyoknak, időseknek és fiataloknak közös érdeke és felelőssége, hogy településünk a jövőben is még inkább élhető településsé váljon. Ennek érdekében szívesen és sokat tesznek.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Nemzetiségi önkormányzat jelenleg nem működik településünkön, korábban lengyel és roma nemzetiségi önkormányzat végzett itt munkát. A Katolikus Egyház fontos szerepet tölt be Inárcson, a tevékenysége kiemelkedő. Programjaikkal, jótékonykodásukkal példaértékű szolgálatot látnak el, ami remélhetőleg a jövőben is biztosított lesz. Településünkön a civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszony van az Önkormányzat és a civil szervezetek között. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken, közösségi és kulturális programokon, aktívan részt vesznek a szervezetek. Az Önkormányzat a helyi rendeletben szabályozottak szerint - pályázati eljárás keretében - támogatja a helyi civil szervezeteket az anyagi lehetőségének függvényében.

c) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nem működik roma nemzetiségi önkormányzat.

d) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A Mozgáskorlátozottak Egyesülete a sérült emberek esélyegyenlőségére fókuszál, míg a sportegyesületek, a zenei alapítványok, az óvodáért és iskoláért működő alapítvány, a KB 35 Egyesület a gyermekekre, családokra terjeszti ki tevékenységét. Az egyházi szervezetek, a családokra fordítanak nagy figyelmet, amelyekben a nők, a szegények, az idősek, a gyermekek és a fogyatékkal élők is beletartoznak.

e) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az Önkormányzat nyitott a for - profit szervezetek bekapcsolódására az esélyegyenlőségi programban felvetett problémák megoldásának céljából, elsősorban a foglalkoztatás, munkahelyteremtés területén. Nagy örömünkre szolgál, hogy helyi vállalkozók és cégtulajdonosok támogatják rendezvényeinket munkával, szolgáltatással, de akár anyagiakkal is. Ez azért fontos, mert a rendezvények mindenki számára elérhetők, tehát a rászoruló családok számára is, így a for-profit szervezetek is részt vállalnak az esélyegyenlőség biztosításában. Itt említeném meg a jótékonyági rendezvényeket, ahol a helyi vállalkozók támogatják az esemény létrejöttét, így támogatva például a gyermekeket. De számos egyéb olyan program is megrendezésre kerül a településen, amelynek megvalósításához segítséget nyújtanak a helyi emberek, szervezetek. Ez a közösségi összefogás pedig olyan értékeket teremt, amelyek meghatározóak a település szempontjából. Az iskoláért, valamint az óvodáért rendezett jótékonyági estek, a családoknak és gyermekeknek szervezett programok és kirándulások, a művészeti találkozók, a szüreti felvonulás, a nyugdíjas karácsony, a Falu karácsonya és a Falunap mind színes programokkal várják a település lakóit, akik nagyon várják ezeket a rendezvényeket és szívesen vesznek részt rajtuk.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A Helyi Esélyegyenlőségi Program a polgármesteri hivatalban készült, s az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program kidolgozását. A helyzetelemzés előkészítésében részt vettek az oktatási intézmények vezetői, a szociális és egészségügyi dolgozók, a köznevelési szakemberek. A helyzetelemzés során elsősorban a célcsoportokra irányuló problémákat tártuk fel, majd az ezekre javasolt megoldási lehetőségeket vitattuk meg.

A résztvevők helyzetelemzésükkel, javaslataikkal segítették a terv elkészítését. Az Esélyegyenlőségi Program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását kétfévente át kell tekinteni, és a Helyi Esélyegyenlőségi Programot felül kell vizsgálni. Az esélyegyenlőségi program előkészítésébe, áttekintésébe, valamint felülvizsgálatába esélyegyenlőségi esélyegyenlőségi mentort kell bevonni.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése. A HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF a települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

Az elfogadott helyi esélyegyenlőségi programot az önkormányzat hivatalos honlapján közzé tesszük, valamint a Polgármesteri Hivatalban kinyomtatott formában is megtekinthető lesz a lakosság számára. Felkérjük a TEF-et, hogy honlapján tegye azt közzé!

110. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

10.1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> - Magas munkanélküliség - Szociális és életkörülmények javítása - Közösségfejlesztés és integráció 	<ul style="list-style-type: none"> - Foglalkoztatottság javítása - Életminőség javítása - Társadalmi integráció erősítése - Egészségügyi hozzáférés javítása
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> - Tanulási hátrányok csökkentése - A gyermekvédelmi problémák korai felismerése - Szegregáció, társadalmi kirekesztettség - konfliktushelyzetek megoldásának nehézségei 	<ul style="list-style-type: none"> - Támogató programok bevezetése: - Korai jelzőrendszer erősítése - Befogadó közösség kialakítása - Az oktatási intézményekben a pszichológiai tanácsadás bővítése
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> - A nyugdíjasok egészségi állapotának romlása - Az idősek foglalkoztathatósága - Önellátási nehézségek - Bűnözéssel szembeni kiszolgáltatottság 	<ul style="list-style-type: none"> - Egészségügyi programok szervezése - Nyugdíjas-barát, könnyített munkakörök kialakítása - Az idősek önálló életvitelének támogatása - Az idősek biztonságérzetének javítása
Nők	<ul style="list-style-type: none"> - Alacsony iskolai végzettségű nők - Családtervezés - Krízishelyzetek ellátása 	<ul style="list-style-type: none"> - Tartós munkaviszony létesítése - Családtervezési előadások szervezése - Anyaotthoni férőhelyek biztosítása
Fogyatékos személyek	<ul style="list-style-type: none"> - Szolgáltatásokhoz való nehéz hozzáférés - Előítéletek, diszkrimináció 	<ul style="list-style-type: none"> - Szociális ellátások bővítése - Befogadó társadalom erősítése -
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés - Információhiány a célcsoportoknál 	<ul style="list-style-type: none"> - ügyintézés egyszerűsítése, szolgáltatásfejlesztés - több platformon való tájékoztatás, ügyfélbarát kommunikáció bővítése

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nincsenek hátrányosan megkülönböztetve.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők támogatáshoz jussanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek támogatását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek gondozására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők munkavállalásának elősegítését.

Különös figyelmet fordítunk az akadályozottsággal élők szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáféréseire.

10.3. Megvalósítás

10.3.1 A megvalósítás előkészítése

Az Önkormányzat az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem-önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot támogassák.

Az Önkormányzat azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Az Önkormányzat a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszaesatolására, valamint a programba történő beépítésének garانتálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

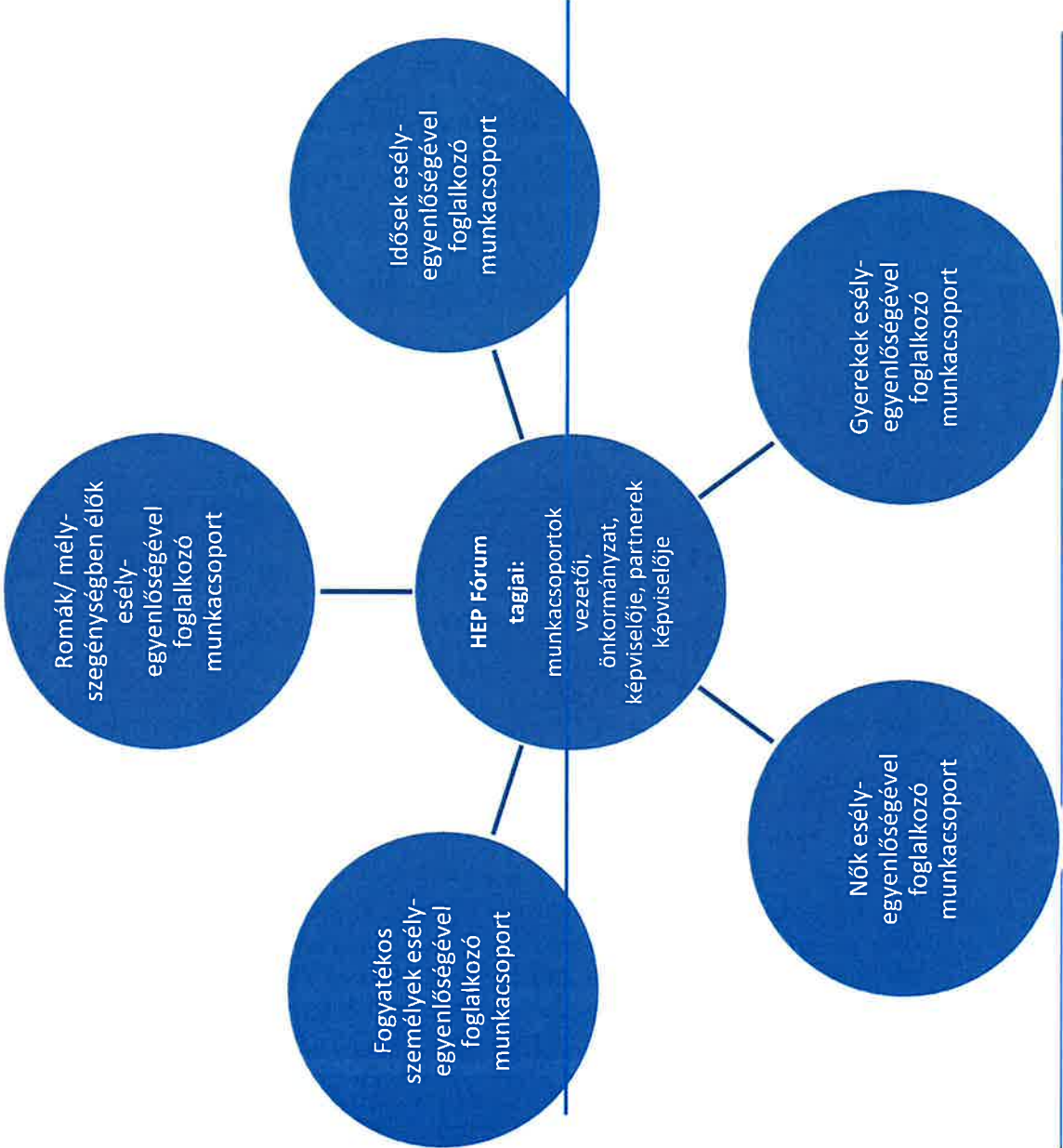
10.3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki, a célesoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

– a célesoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása.

- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül. A Fórum javaslatot tesz az HEP IT-megvalósulásáról készített beszámoló-elfogadására, vagy átadogoztatására, valamint szükség szerinti módosítására. A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere;
- a település/közös önkormányzatok jegyzője;
- helyi nemzeti- és önkormányzati vezetők;
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői;
- helyi/térsgyi releváns közszolgáltató intézmények képviselői;
- meghatározó helyi/térsgyi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői;
- 2 000 fő lakosság szám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői;
- helyi jelzőrendszeri felelős;
- a településen működő – a HEP célcsoportjai kapcsán érintett – civil szervezetek és egyházak képviselői;
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői;
- a település HEP referense;
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői;
- egyéb tagok (pl.: tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek);

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai;
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor;
- tankerületi központ-képviselője;
- környező települések önkormányzati szereplői;

- járásijelzőrendszeritanásadó;
- egyéb-meghívottak(járásihivatalok-beavatkozási-területekhez-és-célesoportokhoz-kapcsolódó-szervezeti-egységeinek-képviselői,-társégi-felzárkózási-programok-képviselői);

10.3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelősének, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

10.3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igényeink megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

10.3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség területén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akeiótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesítéséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

10.3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, például évente is elvégezhető – felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitátja a beavatkozó tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t módosítani szükséges, ha megállapításában lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

10.4. Elfogadás módja és dátuma

I. A város/község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően város/község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

— képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum Aláírás

Intézkedés sorszáma	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	Az intézkedés megnevezése	A helyzetelemzés célja	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
1.	A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége	A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége	A célcsoportban a foglalkoztatottság, a munkaviszonyok megteremtése és a munkaviszonyok megtartása	A célcsoportban a foglalkoztatottság, a munkaviszonyok megteremtése és a munkaviszonyok megtartása	MNTFS	Munkanélküliek felterképezése, álláskeresési tréningek és mentorálás szervezése	polgármester 2029.	12.31.	Tájékoztatói alkalmak száma, eseményeken résztvevők száma	Előadó, terem, berendezési tárgyak	Önkormányzatok forrásból fenntartható	Nincs együttműködés
2.	Szociális életkörülmények javítása	A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	MNTFS, Új A Roma Stratégia	Az intézkedés tartalma	polgármester 2029.	12.31.	Alacsony jövedelemmel rendelkező családok száma, tájékoztató események száma	Foglalkoztatási Osztály általi szervezett előadók, képzésekhez szükséges eszközök, infrastruktúra Családsegítő	Önkormányzatok forrásból fenntartható	Nincs együttműködés

<p>3. Egészségügyi hozzáférés javítása</p>	<p>problémákkal is társul. Ezért szükséges a különböző támogatások és programok segítségével az életminőség javítása, a jövedelemmel való gazdálkodás módszerének elsajátítása.</p>	<p>A szegény környezetben élő családok egészségi állapotának felmérése és javítása</p>	<p>MNTFS</p>	<p>A célcsoport tagjainak egészségi állapotfelmérése fontos cél, ezt szolgálja, ezt különböző szűrővizsgálatokkal, egészségnapokkal lehetne elérni, az egészségügyi állapotát ki egészíteni.</p>	<p>milyen módon és arányban használják fel a szükséges kiadásokra.</p>	<p>A célcsoport polgármester 2029.</p>	<p>12.31. Hátrányos helyzetű, egészségi állapotban lévőek száma,</p>	<p>Felmérésben résztvevő személyek, és munkaelemek száma</p>	<p>Önkormányza Nines ti és pályázati-egységműködés és forrásból fenntartható</p>
<p>4. Közösségfejlesztés és integráció</p>	<p>roma közösség integrációjának erősítése, a folyamatok továbbra is fontos feladat, így különös figyelmet kell fordítani a csoportjuk programjainak</p>	<p>A társadalmi integráció erősítése, a kulturális identitás erősítése és</p>	<p>MNTFS</p>	<p>Társadalmi integráció erősítése, roma közösségi programok támogatása, kulturális identitás erősítése, közösségi terek fejlesztése</p>	<p>polgármester 2029. Család-és Gyermekjóléti Szolgálat</p>	<p>12.31. Rendezvények, és rendezvényeken résztvevők száma</p>	<p>Önkormányzat költségvetéséből alkalmas forrásból, ill. fenntartható pályázatoknak megfelelően</p>	<p>Önkormányza Nines ti és pályázati-egységműködés</p>	

rendezvényei nek támogatására.													
II.-A gyermek esélyegyenlősége													
5. Szociális beáramlások/kialakításai	A mely szegények életben maradnak, lakhatásuk megőrzésére	Önkormányzat költségvetése	Szociális beáramlások kialakítása	polgármester 2031. 12.31.	Alacsony jövedelemmel rendelkező lakhatási nehézségekkel küzdő családok	önkormányzat költségvetése, pályázat	Önkormányzat Nincs forrásból fenntartható						
II. A gyermek esélyegyenlősége													
1. A családi háttérből fakadó tanulási nehézségek csökkentése	Komplex szociális támogató programok bevezetése: szülősegítő csoportok, családgondozás, csökkenésével egybekötött programok az (szociális) óvodában és az iskolában, szülői kompetencia-erősítés) csak jelennek meg, ezért ezek fokozottabb megjelenésére van szükség.	Önkormányzat költségvetése, Szociális szolgálatatervezési koncepció	MNTFS "Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	polgármester 2029. Család-és Gyermekjóléti Szolgálat	12.31. Hátrányos helyzetű gyermekek száma, tanórák megféléiben, fenntartható száma, oktatók ill. pályázatok megféléiben	Önkormányzat költségvetése és pályázatok forrásból fenntartható	Önkormányzat Nincs						
2. Korai jelzőrendszerrel erősítése	Korai jelzőrendszerrel erősítése	Önkormányzat költségvetése, Szociális szolgálatatervezési koncepció	MNTFS "Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	polgármester 2029. Család-és Gyermekjóléti Szolgálat	12.31. Kisgyermeket nevelő családok száma, tájékoztatások száma	Tájékoztatók és tárgyi feltételeinek biztosítása	Önkormányzat Nincs forrásból fenntartható						

3.	Szegregáció, társadalmi kirekesztettség megszüntetése	A település lakóközösségében intőzmenyveib kialakítás en kialakítási légkört.	A településen befogadó és közösség kialakítása	Gyermekvédelmi beszámoló, Önkormányzat költségvetése, Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	MNTFS Új Integrációs Róma Stratégia (2019-2030)	Programmal való összehangolás	polgármester 2029. Család-és Gyermekjóléti Szolgálat	12.31. Hátrányos helyzetű gyermekek, Integrációs programok, érzékenyítő foglalkozások száma	Pénzügyi forrás biztosítása, személyi feltételek biztosítása	Önkormányza ti és pályázati együttműködés forrásból fenntartható	Nines
4.	Mentális és konfliktushelyzetek megoldási lehetőségei	Az oktatási intézményekben a kialakuló pszichológiai tanácsadás bővítése	Az oktatási intézményekben a pszichológiai tanácsadás bővítése	Gyermekvédelmi beszámoló, Önkormányzat költségvetése, Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	MNTFS "Legyen jobb gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	pszichológiai tanácsadás bővítése	polgármester 2029. Család-és Gyermekjóléti Szolgálat	12.31. Pszichológiai tanácsadások száma, mentális problémákkal küzdő gyermekek száma	Tanácsadás helyszínének biztosítása, tanácsadók óradíjának összege	Önkormányza ti és pályázati együttműködés forrásból fenntartható	Nines
III. A nők esélyegyenlősége	1. Szakképzetlen tartós munkanélkülisége	A szakképzetté neml rendelkező nőknek nehézséget jelent a tartós munkaviszony létesítése.	A szakképzettség neml rendelkező nők számára olyan munkaviszonyt létesíteni, ami tartós jövedelmet, megélhetést biztosít.	Önkormányzat költségvetése, Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	MNTFS "A nők szerepének erősítése családban és társadalomban" (2021-230)	szakképzettség erősítése arondelőző női részére munkalehetősége k keresése és ajánlása	polgármester 2029. neml Foglalkoztatási Hivatal	12.31. Szakképzettség neml rendelkező workshop-ok száma	Foglalkoztatási általánosított női szervezetek, állásbörzék, workshop-ok megszervezése	Önkormányza ti és pályázati együttműködés forrásból fenntartható	Nines
2.	Családtervezés, anya-gyermekgondozás	A nem kivánt fiatalok számára, hogy információt tudjanak hozni a gyermekvállalásról. Ez magában foglalja a foglalkozási lehetőségek ismeretét, termékenység tudatosságát, valamint az	A nem kivánt fiatalok számára, hogy információt tudjanak hozni a gyermekvállalásról. Ez magában foglalja a foglalkozási lehetőségek ismeretét, termékenység tudatosságát, valamint az	Gyermekvédelmi beszámoló, Önkormányzat költségvetése, Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	MNTFS "A nők szerepének erősítése családban és társadalomban" (2021-2030)	Prevenációs programok a családtervezési eloadások szervezése	polgármester 2029. védőnői hálózat	12.31. Gyermekvállalók száma, Prevenációs programok családtervezési eloadások száma	családtervezési eloadók, óradíja, terem fenntartható	Önkormányza ti és pályázati együttműködés forrásból fenntartható	Nines

	életkori és egészségügyi kockázatok megértését	Az egyre emelkedő lakosság miatt a bölcsődei és óvodai férőhelyek korlátozottak,	A kisgyermekes édesanygák munkába állását megkönnyíteni és a társadalmi szociális szolgáltatástervezői koncepció	MNTFS "A nők szerepének erősítése családban és társadalomban" (2021-2030)	A pályázati lehetőségek a figyelemmel kísérése, önkormányzati forrás biztosítása	12.31. 2029. polgármester	Gyermekvállalók, Prevenációs programok és családtervezési előadások száma	pályázati forrás, önkormányzati és önrész	Önkormányza Nincs	Nincs
3.	Kisgyermekes munkaeó-piaci nehézségei	Az egyre emelkedő lakosság miatt a bölcsődei és óvodai férőhelyek korlátozottak,	A kisgyermekes édesanygák munkába állását megkönnyíteni és a társadalmi szociális szolgáltatástervezői koncepció	MNTFS "A nők szerepének erősítése családban és társadalomban" (2021-2030)	A pályázati lehetőségek a figyelemmel kísérése, önkormányzati forrás biztosítása	12.31. 2029. polgármester	Gyermekvállalók, Prevenációs programok és családtervezési előadások száma	pályázati forrás, önkormányzati és önrész	Önkormányza Nincs	Nincs
4.	Nők elleni erőszak jeleit	Az egyre emelkedő lakosság miatt a bölcsődei és óvodai férőhelyek korlátozottak,	A kisgyermekes édesanygák munkába állását megkönnyíteni és a társadalmi szociális szolgáltatástervezői koncepció	MNTFS "A nők szerepének erősítése családban és társadalomban" (2021-2030)	A pályázati lehetőségek a figyelemmel kísérése, önkormányzati forrás biztosítása	12.31. 2029. polgármester	Gyermekvállalók, Prevenációs programok és családtervezési előadások száma	pályázati forrás, önkormányzati és önrész	Önkormányza Nincs	Nincs
IV.	Az idősek esélyegyenlősége	Az idősek esélyegyenlősége	Az idősek esélyegyenlősége	Az idősek esélyegyenlősége	Az idősek esélyegyenlősége	12.31. 2029. polgármester	Az idősek esélyegyenlősége	Az idősek esélyegyenlősége	Az idősek esélyegyenlősége	Az idősek esélyegyenlősége
I.	Az idősek esélyegyenlősége	Az idősek esélyegyenlősége	Az idősek esélyegyenlősége	Az idősek esélyegyenlősége	Az idősek esélyegyenlősége	12.31. 2029. polgármester	Az idősek esélyegyenlősége	Az idősek esélyegyenlősége	Az idősek esélyegyenlősége	Az idősek esélyegyenlősége

2.	Az idősek Az idős A nyugdíj mellett Önkormányzat foglalkoztathatóság generációt munkát vállalni költségvetése, munkát vállaltak munkába. Szociális költségvetés, korlátozott kor. fizikai kívánók munkába. Szociális költségvetés, részvétele aktivitásuk és állásának segítése szolgáltatástervezési koncepció	MNFTS Idősügyi Stratégia (2009-2034)	Könyvített munkakörök kialakítása, rugalmas foglalkoztatás lehetőségeinek biztosítása	polgármester 2029.	12.31. idős emberek száma, tájékoztatások száma	Terem biztosítása előadók óradíja, pályázatnak megfelelően	Önkormányza Nines esti és pályázati együttműködés forrásból ill. fenntartható
3.	Bűnözéssel szembeni Az idősök Gyermekvédelmi bizottságának feladatainak biztonságának és védelmének erősítése, költségvetés, koncepció, szociális szolgáltatástervezési koncepció, Kozbiztonsági bizottság	MNFTS Idősügyi Stratégia (2009-2034)	Az idősök bizottságának feladatainak erősítése, költségvetés, koncepció, szociális szolgáltatástervezési koncepció, Kozbiztonsági bizottság	polgármester 2029.	12.31. idős emberek száma, tájékoztatások száma, tájékoztatások száma	Terem biztosítása előadók óradíja, pályázatnak megfelelően	Önkormányza Nines esti forrásból fenntartható
4.	Idősek önellátó Az idős emberek életének megkönnyítése, önellátási nehézségekre, életvitelükben egyre inkább segítségre szorulnak. Ezt segíti elő a házi segítségnyújtás, aminek a bővítése is megoldást jelenthet.	MNFTS Idősügyi Stratégia (2009-2034)	Házi segítségnyújtás bővítése, jelzőrendszeres szolgáltatás kiépítése	polgármester 2029.	12.31. Segítségnyújtó emberek száma, akik igénybe vették segítségnyújtás órászámát	Szolgáltatás igénybevétele, önkormányzati forrásból fenntartható	Normatívából Nines együttműködés
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége	I.3. Szolgáltatásokhoz való hozzáférés	Országos Fogyatékosügyi Stratégia (2009-2034)	A fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzáférése, koncepció, költségvetés, szociális	polgármester 2029. 12.31. Család- és szociális	Fogyatékkal élők száma, infrastruktúra	Pályázatnak megfelelően	Önkormányza Nines esti és pályázati együttműködés

24	Előítételek, diszkrimináció	<p>hoz való komplex hozzáférése azt jelenti, s és a személyre hogy különböző támogatások szolgálatainak, mint az egészségügy, oktatás, szociális ellátás, közlekedés mindenki számára egyenlő esélyvel, akadálymentesen és ténylegesen igénybe vehetők, függetlenül az egyen fogvatékoságától.</p>	<p>szolgáltatási tervezési koncepció, (2026-2036)</p>	<p>Program való alapvető emberjogi jog. A valódi egyenlőség nemcsak a szolgáltatások meglétét, hanem azok tényleges igénybe vehetőségét jelenti. A problémák komplexek, ezért a megoldásoknak is rendszerszintűnek kell lenniük, amelyek ötvözik az infrastruktúra fejlesztését, a szemléletváltást és az érintettek aktív bevonását.</p>	<p>12.31. Fogyatékkal élők száma, feltételek, tájékoztatások száma, eseményeken résztvevők száma</p>	<p>valamint önkormányzati forrásból teremtendő és előadók biztosítása</p>	<p>forrásból fenntartható</p>
3	Akadálymentes közlekedést segítő eszközök fejlesztése	<p>Befogadó társadalom erősítése</p>	<p>Gyermekvédelmi beszámló, Önkormányzati költségvetése, Szociális szolgáltatási tervezési koncepció, Közbiztonsági beszámló</p>	<p>MNTFS, Országos Fogyatékosügyi Program</p>	<p>A társadalmi befogadás növelése érdekében az oktatási intézményekben és a település közösségi életében érzékenyítő programokat és kampányokat érdemes megvalósítani.</p>	<p>Önkormányzat Nincs</p>	<p>Önkormányzati és pályázati forrásból</p>
3	Akadálymentes közlekedést segítő eszközök fejlesztése	<p>A fogyatékkal élő személyek fogvatékoságát önálló és biztonságos közlekedésnek elősegítése, a közszolgáltatások egyenlő</p>	<p>Gyermekvédelmi beszámló, Önkormányzati költségvetése</p>	<p>Országos Fogyatékosügyi Program</p>	<p>A település közterületi járdaszakaszainak felmérése, szükség szerinti szelvése, akadálymentesítés, rámpák és taktilis jelek kialakítása, a</p>	<p>Önkormányzat Nincs</p>	<p>Önkormányzati és pályázati forrásból</p>

10.3. Megvalósítás

10.3.1 A megvalósítás előkészítése

Az Önkormányzat az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot támogassák.

Az Önkormányzat azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Az Önkormányzat a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

10.3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki, a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül. A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására. A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői.

- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- közművezető települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

10.3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

10.3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

10.3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

10.3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, például évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

10.4. Elfogadás módja és dátuma

I. A város/község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően város/község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum

Alírás

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatóságát	Önkormányzatok közötti együttműködésben az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1.	A mélyszegénységben élők szociális helyzetének és életkörülményeinek javítása	A célcsoportban a foglalkoztatottság növelésének elérése	Önkormányzat költségvetése, Szociális szolgálatáttervezési koncepció	MNTFS	Munkanélküliek feltérképezése, álláskeresési tréningek és mentorálás szervezése	polgármester	2029. 12.31.	Tájékoztatói alkalmak száma, eseményeken résztvevők száma	Előadó, terem, berendezési tárgyak	Önkormányzati forrásból fenntartható	Nincs együttműködés
2.	Szociális és életkörülmények javítása	A mélyszegénységben élők és romák anyagi és szociális helyzete a tartós munka hiánya mellett életvezetési problémákkal is társul. Ezért szükséges a különböző támogatások és programok segítségével az életminőség javítása, a jövedelemmel való gazdálkodás módszerének elsajátítása.	Önkormányzat költségvetése, Szociális szolgálatáttervezési koncepció	MNTFS, Új Roma Stratégia	A mélyszegénységben élők családokat a pénzügyi és természetbeli támogatások mellett segíteni kell abban, hogy a jövedelmüket milyen módon és arányban használják fel a szükséges kiadásokra.	polgármester	2029. 12.31.	Alacsony jövedelemmel rendelkező családok száma, tájékoztató események száma	Foglalkoztatási Osztály által szervezett előadók, képzésekhez szükséges infrastruktúra Családsegítő Szolgálat munkatársai	Önkormányzati forrásból fenntartható	Nincs együttműködés
3.	Egészségügyi hozzáférés javítása	A szegény környezetben élő családok egészségi állapotának javulásában	Önkormányzat költségvetése, Szociális	MNTFS	A célcsoport tagjainak egészségi állapotfelmérése fontos célt szolgálna, ezt	polgármester	2029. 12.31.	Hátrányos helyzetű, rossz egészségi	Felmérésben résztvevő személyek, és	Önkormányzati és pályázati forrásból fenntartható	Nincs együttműködés

<p>változásra van szükség, hiszen a kedvezőtlen életkörülmények és a magas gyógyszerárak következtében nehézséget jelent számukra az egészséges életmód kialakítása.</p>	<p>felmérése és javítása</p>	<p>szolgáltatástervezési koncepció</p>	<p>különböző szűrővizsgálatokkal, egészségnapok szervezésével lehetne elérni, az egészségügyi alapellátást kiegészíteni.</p>	<p>állapotban lévő munkaelemek száma,</p>	<p>száma</p>
<p>4. Közösségfejlesztés és integráció</p> <p>A roma közösség integrációjának folyamata továbbra is fontos feladat, a kulturális identitás erősítése így különös figyelmet kell fordítani a csoportjuk programjainak, rendezvényeinek támogatására.</p>	<p>A társadalmi integráció erősítése, a kulturális identitás erősítése</p>	<p>Önkormányzat költségvetése, Szociális szolgáltatástervezési koncepció</p>	<p>Társadalmi integráció erősítése, roma közösségi programok támogatása, kulturális identitás erősítése, közösségi terek fejlesztése</p>	<p>Rendezvények, és rendezvényeken résztvevők száma ill. pályázatnak megfelelően</p>	<p>Önkormányzat költségvetéséből és pályázati forrásból fenntartható</p>
<p>5. Szociális beáramlások kialakítása</p> <p>A mélyszegénységben élők lakhatási nehézségei</p>	<p>A mélyszegénységben élők lakhatásának segítése</p>	<p>Önkormányzat költségvetése</p>	<p>Szociális beáramlások kialakítása</p>	<p>Alacsony jövedelemmel rendelkező, lakhatási nehézségekkel küzdő családok</p>	<p>Önkormányzati és pályázati forrásból fenntartható</p>
<p>II. A gyermekek esélyegyenlősége</p>					
<p>1. A családi háttérből fakadó tanulási hátrányok csökkentése</p> <p>A mélyszegénységben élő családok családi háttérből fakadó tanulási hátrányok csökkentéséhez szükséges programok (szociális készségfejlesztés, szülői kompetencia-erősítés) csak részben jelennek meg, ezért ezek</p>	<p>Komplex szociális és pedagógiai támogató programok bevezetése: szülősegítő csoportok, családgondozással egybekötött fejlesztő programok az óvodában és az iskolában.</p>	<p>Önkormányzat költségvetése, Szociális szolgáltatástervezési koncepció</p>	<p>Fejlesztő csoportok indítása, Gyógypedagógusok Gyermekjóléti Szolgálat bevonása</p>	<p>Hátrányos helyzetű gyermekek száma, tanórak száma, oktatók száma</p>	<p>Önkormányzati és pályázati forrásból fenntartható</p>
<p>III. A gyermekek esélyegyenlősége</p>					
<p>1. A családi háttérből fakadó tanulási hátrányok csökkentése</p> <p>A mélyszegénységben élő családok családi háttérből fakadó tanulási hátrányok csökkentéséhez szükséges programok (szociális készségfejlesztés, szülői kompetencia-erősítés) csak részben jelennek meg, ezért ezek</p>	<p>Komplex szociális és pedagógiai támogató programok bevezetése: szülősegítő csoportok, családgondozással egybekötött fejlesztő programok az óvodában és az iskolában.</p>	<p>Önkormányzat költségvetése, Szociális szolgáltatástervezési koncepció</p>	<p>Fejlesztő csoportok indítása, Gyógypedagógusok Gyermekjóléti Szolgálat bevonása</p>	<p>Hátrányos helyzetű gyermekek száma, tanórak száma, oktatók száma</p>	<p>Önkormányzati és pályázati forrásból fenntartható</p>

2.	Családtervezés, anya- gyermekgondozás	Kiemelt feladat a fiatalok számára, hogy informált döntést tudjanak hozni a gyermekvállalásról. Ez magában foglalja a fogamzásgátlási lehetőségek ismeretét, termékenység tudatosságot, valamint az életkori és egészségügyi kockázatok megértését	A nem kívánt terhesség megelőzése, a várandós nők egészséges életmódjának elősegítése, családtervezésre való felkészülés.	Gyermekvédelmi beszámló, Önkormányzat költségvetése, Szociális szolgálatáttervezési koncepció	MINTFS "A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021-2030)	Prevenációs programok és családtervezési előadások szervezése	polgármester, 2029. 12.31. védőnői hálózat	Gyermeket vállalók száma, Prevenációs programok és családtervezési előadások száma	családtervezési előadók óradíja, terem biztosítása	Önkormányzati és pályázati forrásból fenntartható	Nincs együttműködés
3.	Kisgyermekes anyák munkakerő-piaci nehézségei	Az egyre emelkedő lakosság szám miatt a bölcsődei és óvodai férőhelyek korlátozottak,	A kisgyermekes édesanyák munkába állását megkönnyíteni	Gyermekvédelmi beszámló, Önkormányzat költségvetése, Szociális szolgálatáttervezési koncepció	MINTFS "A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021-2030)	A pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, önkormányzati forrás biztosítása	polgármester 2029. 12.31.	Gyermeket vállalók száma, Prevenációs programok és családtervezési előadások száma	pályázati forrás, önkormányzati önrész	Önkormányzati és pályázati forrásból fenntartható	Nincs együttműködés
4.	Nők elleni erőszak rejtett jelenléte	Társadalmi szemléletváltás és tudatosítás arra vonatkozóan, hogy mi az egészséges kapcsolat az erőszaké. Ennek felismerésében és kezelésében van szükség segítségnyújtásra.	Társadalmi szemléletváltás és tudatosítás arra vonatkozóan, hogy mi az egészséges kapcsolat az erőszaké. Ennek felismerésében és kezelésében van szükség segítségnyújtásra.	Önkormányzat költségvetése, Szociális szolgálatáttervezési koncepció	MINTFS "A nők szerepének erősítése a családban" (2021-2030)	A nők elleni rejtett erőszak megelőzésére fókuszálva tájékoztatók elkészítésével és előadások szervezésével tudunk hatékonyan reagálni	polgármester, 2029. 12.31. Család-és Gyermekjóléti Szolgálat	Bántalmazott nők száma, tájékoztatói alkalmak száma	Terem biztosítása és előadók óradíja	Önkormányzati és pályázati forrásból fenntartható	Nincs együttműködés
IV. Az idősek esélyegyenlősége	1. Az idősek egészségügyi állapotának romlása	A nyugdíjas korba lépő személyek egészségi állapotának romlása következtében csökken a fizikai teljesítőképesség, magasabbá válnak	Az idősek egészségügyi állapotának javulása	Önkormányzat költségvetése, Szociális szolgálatáttervezési koncepció	MINTFS, Idősügyi Nemzeti Stratégia (2009-2034)	Az idősebb generáció aktivitásának és egészségének fontossága	polgármester 2029. 12.31.	idős emberek száma, tájékoztatók száma	Terem biztosítása és előadók óradíja, ill. pályázatnak megfelelően	Önkormányzati és pályázati forrásból fenntartható	Nincs együttműködés

<p>2. Az idősek foglalkoztathatóságának korlátozott részvétele</p>	<p>A kiadások és mentális problémáik is megjelennek.</p> <p>Az idősek generációt kor, fizikai aktivitásuk és egyéb tényezők fennállása miatt korlátozottabb mértékben tudják foglalkoztatni</p>	<p>A nyugdíj mellett munkát vállalni kívánók munkába állásának segítése</p>	<p>Önkormányzat költségvetése, Szociális szolgálatátstervezési koncepció</p>	<p>MNTFS Idősügyi Stratégia (2009-2034)</p>	<p>Könnnyített munkakörök kialakítása, rugalmas foglalkoztatás lehetőségeinek biztosítása</p>	<p>polgármester 2029. 12.31.</p>	<p>idős emberek száma, tájékoztatások száma</p>	<p>Terem biztosítása és előadók óradíja, ill. pályázatnak megfelelően</p>	<p>Önkormányzati és pályázati forrásból fenntartható</p>	<p>Nincs együttműködés</p>
<p>3. Bűnözéssel szembeni kiszolgáltatottság</p>	<p>Az idősek gyakrabban és könnyebben tudják védelme behálózni a bünszervezetek jóhiszeműségük miatt, ezért kell nagyobb hangsúlyt fektetni a rendőrségi és hatósági tájékoztatókra.</p>	<p>Az idősek biztonságának védelme</p>	<p>Gyermekvédelmi beszámoló, Önkormányzat költségvetése, Szociális szolgálatátstervezési koncepció, Közbiztonsági beszámoló</p>	<p>MNTFS Idősügyi Stratégia (2009-2034)</p>	<p>Az idősek biztonságérzetének javítása, prevenció programok szervezése, rendőrségi tájékoztatások idősekhez való eljuttatása</p>	<p>polgármester 2029. 12.31.</p>	<p>idős emberek száma, tájékoztatások száma, tájékoztatások száma</p>	<p>Terem biztosítása és előadók óradíja, ill. pályázatnak megfelelően</p>	<p>Önkormányzati forrásból fenntartható</p>	<p>Nincs együttműködés</p>
<p>4. Idősek önálló életvitelének támogatása</p>	<p>Az idősek önálló életvitelükben egyre inkább segítségre szorulnak. Ezt segíti elő a házi segítségnyújtás, aminek a bővítése is megoldást jelenthet.</p>	<p>Az idősek életének megkönyvítése</p>	<p>Dabasi Család-és Gyermekjóléti Szolgálattal kötött megállapodás, Gyermekvédelmi beszámoló, Önkormányzat költségvetése, Szociális szolgálatátstervezési koncepció, Közbiztonsági beszámoló</p>	<p>MNTFS Idősügyi Stratégia (2009-2034)</p>	<p>Házi segítségnyújtás bővítése, jelzőrendszeres szolgálat kiépítése</p>	<p>polgármester 2029. 12.31.</p>	<p>Segítségnyújtás szoruló idős emberek száma, igénybe vett segítségnyújtás órászáma</p>	<p>Szolgáltatás igénybevétele a függvényében szociális gondozók biztosítása</p>	<p>Normatívából és Nincs önkormányzati forrásból fenntartható</p>	<p>Nincs együttműködés</p>
<p>V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége</p>										
<p>1. Szolgáltatásokhoz való hozzáférés</p>	<p>A fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzáférése azt jelenti, hogy a különböző szolgáltatások, mint az</p>	<p>A rehabilitációs szolgáltatások bővítése, a komplex akadálymentesítés és a személyre</p>	<p>Önkormányzat költségvetése, Szociális szolgálatátstervezési koncepció, beszámoló</p>	<p>Országos Fogyatékosügyi Program (2016-2036)</p>	<p>A fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzáférése alapvető emberi jog. A valódi egyenlőség nemcsak a</p>	<p>polgármester, Család-és Gyermekjóléti Szolgálat</p>	<p>Fogyatékkal élők száma, infrastruktúra kialakítása, pályázatnak megfelelően</p>	<p>Pályázatnak megfelelően eszközök, valamint önkormányzati forrásból terem,</p>	<p>Önkormányzati és pályázati forrásból fenntartható</p>	<p>Nincs együttműködés</p>

<p>egészségügy, oktatás, szociális ellátás, közlekedés mindenki számára egyenlő eséllyel, akadálymentesen és ténylegesen igénybe vehető, függetlenül az egyén fogyatékoságától.</p>	<p>szabott támogatások</p>		<p>szolgáltatások meglétét, hanem azok tényleges igénybe vehetőségét jelenti. A problémák komplexek, ezért a megoldásoknak is rendszerszintűnek kell lenniük, amelyek ötvözik az infrastruktúra fejlesztését, a szemléletváltást és az érintettek aktív bevonását.</p>	<p>polgármester 2029. 12.31.</p>	<p>Fogyatékkal élők száma, tájékoztatások száma, eseményeken résztvevők száma tájékoztató alkalmaknak megfelelően</p>	<p>Önkormányzati és pályázati forrásból fenntartható</p>	<p>Nincs együttműködés</p>	<p>és előadók biztosítása</p>
<p>2 Előítételek, diszkrimináció</p>	<p>Befogadó társadalom erősítése</p>	<p>Gyermekvédelmi beszámló, Önkormányzati költségvetése, Szociális szolgáltatástervezési Konceptió, Közbiztonsági beszámló</p>	<p>MNTFS, Országos Fogyatékosügyi Program</p>	<p>polgármester 2029. 12.31.</p>	<p>Fogyatékkal élők száma, tájékoztatások száma, eseményeken résztvevők száma tájékoztató alkalmaknak megfelelően</p>	<p>Önkormányzati és pályázati forrásból fenntartható</p>	<p>Nincs együttműködés</p>	<p>és előadók biztosítása</p>
<p>3 Akadálymentes közlekedést segítő járdafejlesztések és járdaszélesítések megvalósítása</p>	<p>A fogyatékosokkal élő személyek önálló és biztonságos közlekedésének elősegítése, a közlekedések egyenlő hozzáféréseinek javítása</p>	<p>Országos Fogyatékosügyi Program</p>	<p>Országos Fogyatékosügyi Program</p>	<p>polgármester 2029. 12.31.</p>	<p>Fogyatékkal élő személyek, mozgásukban korlátozott lakosok, idősek, kisgyermekes családok</p>	<p>Önkormányzati és pályázati forrás</p>	<p>Nincs együttműködés</p>	<p>és előadók biztosítása</p>